Ian McEwan

Fındık Kabuğu

ROMAN

Çeviren: İlknur Özdemir

YAPI KREDİ YAYINLARI

FINDIK KABUĞU

Ian McEwan 1948'de İngiltere'de doğdu. Sussex Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı eğitimi gördü. East Anglia Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı üzerine yüksek lisansını yaparken romancı Malcolm Bradbury'den yaratıcı yazarlık dersleri aldı.

İlk öykü kitabı *First Love, Last Rites* (1976; *İlk Aşk, Son Törenler*, çev. Ahmet Deniz Özsoylu, Ayrıntı Yayınları, 2004) ile Somerset Maugham Ödülü'nü kazandı. Üç kere Booker Ödülü'ne aday gösterildi, 1988 yılında *Amsterdam* (1988; *Amsterdam'da Düello*, çev. Ülkem Gürpınar, Can Yayınları, 2000) ile bu ödülü kazandı. Ayrıca 1983 yılında *Or Shall We Die?* adlı bir oratoryonun sözlerini yazdı. 2006'da *Saturday* (2005; *Cumartesi*, çev. İlknur Özdemir, Yapı Kredi Yayınları, 2007) adlı romanıyla James Tait Black Anı Ödülü'nü kazandı. Son olarak *Sahilde* adlı romanıyla İngiliz Kitap Ödülleri Yılın En İyi Kitabı ve Yılın En İyi Yazarı ödüllerini kazandı. Diğer önemli eserleri arasında *The Cement Garden* (1978), *The Comfort of Strangers* (1981; *Yabancı Kucak*, çev. Pınar Kür, Ayrıntı Yayınları, 2004), *The Child in Time* (1987), *Enduring Love* (1997; *Sonsuz Aşk*, çev. Ülkem Gürpınar, Can Yayınları, 2002) ve *Atonement* (2001; *Kefaret*, çev. Püren Özgören, Can Yayınları, 2003) sayılabilir.

İlknur Özdemir İstanbul'da doğdu. İstanbul Alman Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nü bitirdi. Almanca ve İngilizceden çok sayıda çevirisi ve *Senin Öykün Hangisi* adlı bir öykü kitabı vardır.

Başlıca Çevirileri: Paul Auster: *Yalnızlığın Keşfi*, *Yanılsamalar Kitabı*, *New York Üçlemesi*; Gabriel Garcia Marquez: *Şili'de Gizlice*; Nadine Gordimer: *July'ın İnsanları*; Heinrich Mann: *Mavi Melek*; Max Frisch: *Stiller*; J. M. Coetzee: *Utanç*, *Petersburglu Usta*; Michael Cunningham: *Saatler*; Günter Grass: *Yengeç Yürüyüşü*, *Soğanı Soyarken*; Hermann Hesse: *Klingsor'un Son Yazı*; Maria Public: *Mozart, Bir Bilincin Öyküsü*; Arundhati Roy: *Küçük Şeylerin Tanrısı*; Stefan Zweig: *Günlükler*; Bruno Schulz: *Tarçın Dükkânları*; Ian McEwan: *Cumartesi*, *Sahilde*; Jay Parini: *Son İstasyon*; Ingeborg Bachmann-Paul Celan: *Kalp Zamanı*; Edith Wharton: *Keyif Evi*; Umberto Eco: *Genç Bir Romancının İtirafları*; Virginia Woolf: *Mrs. Dalloway*, *Kendine Ait Bir Oda*, *Dalgalar*; Pascal Mercier: *Lizbon'a Gece Treni*.

İlknur Özdemir Michael Cunningham'ın *Saatler* adlı kitabının çevirisiyle Dünya Kitap Dergisi Çeviri Ödülü'nü almıştır. Halen bir yayınevinde genel yayın yönetmeni olarak çalışmaktadır.

Ian McEwan
YKY'deki kitapları

Cumartesi (2007)
Masumiyet ya da Özel İlişki (2012)
Bir Parmak Bal (2014)
Çocuk Yasası (2016)

IAN McEWAN

Fındık Kabuğu

Roman

Çeviren
İlknur Özdemir

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4941
Edebiyat - 1419

Fındık Kabuğu / Ian McEwan
Özgün adı: Nutshell
Çeviren: İlknur Özdemir

Kitap editörü: Kerem Oğuz Evrandır
Düzelti: Korkut Tankuter

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Akgül Yıldız

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi
A Blok Kat: 2 34310 Haramidere / İstanbul
Telefon: (0 212) 412 17 00
Sertifika No: 12026

Çeviriye temel alınan baskı: Jonathan Cape, Londra, 2016
1. baskı: İstanbul, Ağustos 2017
ISBN 978-975-08-4061-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2015
Sertifika No: 12334
Copyright © Ian McEwan 2016

'*Newbury Yakınlarında Grup Oyunları*', John Betjeman, *Collected Poems* © 1955, 1958, 1962, 1964, 1968, 1970, 1979, 1981, 1982, 2001. Hodder and Stoughton Ltd.'nin bir alt markası olan John Murray izniyle kullanılmıştır.

'Sonbahar Şarkısı', W. H. Auden, *W. H. Auden Collected Poems* © 1937, 1965, W. H. Auden. Penguin Random House LLC.'ye bağlı Random House ve Curtis Brown, Ltd. izniyle kullanılmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 34433 Beyoğlu / İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

ROSIE ve SOPHIE için

HAMLET

Ah, Tanrım, kötü rüyalar görmeyecek olsam; bir fındık kabuğuna bile sığar ve yine de kendimi kâinatın kralı sayabilirim.

Shakespeare, *Hamlet*[1]

---

1 Hamlet, 2. Perde, 2. Sahne, Hamlet'in repliği

Bir

İşte buradayım, bir kadının içinde, baş aşağı duruyorum. Kollarımı sabırla kavuşturmuş bekliyorum, bekliyorum ve kimin içinde olduğumu, ne için orada bulunduğumu merak ediyorum. Bir zamanlar yarı saydam kesemin içinde nasıl oraya buraya sürüklendiğimi, düşüncelerimin balonunun içinde sessizce kendi özel okyanusumdan, ağır çekim taklalar atarak nasıl süzüle süzüle geçtiğimi, kıstırıldığım alanın yarı saydam sınırlarına, o titreşen güvenli zara, meşum bir girişimin işbirlikçilerinin boğuk sesleriyle birlikte, nasıl usulca çarptığımı hatırlayınca, gözlerim eskiye duyduğum özlemle kapanıyor. Bu dediğim, benim tasasız gençliğimdeydi. Şimdi, baş aşağı dönmüşken, kımıldayabileceğim birkaç santim boşluk bile olmadan, dizlerim karnıma bastırılmışken, düşüncelerim de meşgul kafam da dolu... Başka seçeneğim yok, kulağım bütün gün ve bütün gece o kanlı duvarlara yapışık. Dinliyorum, içimden notlar tutuyorum ve kaygılanıyorum. Amansız niyetler güden yastık sohbetleri duyuyorum ve beni bekleyen şeyler, beni içine çekme ihtimali olan şeyler dehşete düşürüyor beni.

Soyutlamaların içine gömülmüşüm, sadece onların arasında çoğalan ilişkiler bildik bir dünya yanılsaması yaratıyor. Hiç görmediğim "mavi" sözcüğünü duyduğumda "yeşil"e epeyce yakın bir zihin olayı canlandırıyorum gözlerimin önünde – ki "yeşil"i de hiç görmüş değilim. Masumlar arasında sayıyorum kendimi, sırtımda sadakatlerin ve yükümlülüklerin yükü yok, yaşama alanımın yetersizliğine rağmen özgür bir ruhum ben. Bana karşı çıkacak ya da beni kınayacak kimse yok burada, ne bir adım ya da eski bir adresim var, ne dinim, ne borçlarım ne de düşmanlarım. Eğer bir randevu defterim olsaydı içinde sadece yakındaki doğum günümün kaydı bulunurdu. Genetikçiler şimdi ne derlerse desinler, boş bir taş levhayım ben, ya da öyle idim. Ama kaygan, gözenekli bir levhayım, ne bir okulun ne de bir kulübenin damında kullanılabilirim; günden güne büyüyen, büyürken kendi kendine üzerini yazıyla dolduran ve böylece boş yerleri azalan bir levhayım. Masum

olduğumu düşünüyorum ama görünüşe bakılırsa bir komplonun parçasıyım. Tanrı onun durup dinlenmeden, gürültüyle şapırdayan kalbini korusun, annem de işin içinde görünüyor.

Görünüyor mu, Anne? Yo, gerçekten *öyle*. İşin içindesin. Sen de işin içindesin. Ta başından biliyordum. Rahme düşüşümle birlikte başlayan yaratılış ânını özetleyeyim, izninle. Uzun zaman önce, haftalar önce, nöral oluğum[2] kıvrılıp kapandı, omuriliğimi oluşturdu ve benim, ipekböcekleri kadar çalışkan milyonlarca genç nöronum, kuyruklarının yardımıyla sinir liflerini eğirip dokudular, ilk fikrimin muhteşem altın kumaşını hazırladılar, öyle basit bir fikir ki bu neredeyse aklımdan çıktı. *Ben* miydim o? Fazlasıyla narsistik. *Şimdi* miydi? Aşırı dramatik. Sonra, bu ikisinden de önce gelen, ikisini de içinde barındıran bir şey, tek bir sözcük, sessiz bir iç çekişin ya da katlanmanın, saf varoluşun verdiği baş dönmesinin ifadesi – *bunun* gibi bir şey mi? Fazla seçkin. Böylece, yaklaştıkça, benim fikrim *Olmak* oldu. O değilse bile, onun dilbilgisindeki değişik biçimi, yani *dır*. En baştaki fikrim buydu, ve işte püf noktası – *dır*. Sadece bu. *Es muss sein*[3] anlamında. Bilinçli hayatın başlangıcı, yanılsamaların sonuydu, olmama yanılsamasının sonu ve gerçeğin fışkırmasıydı. Gerçekliğin büyü üzerindeki zaferi, *dır*'ın *görünüyor* üzerindeki zaferi. Annem bir komplonun parçası*dır*, bu yüzden ben de öyleyim, bana düşen rol o komployu engellemek olsa bile. Ya da ben çekingen budala, dünyaya çok geç geleceksem, o komplonun intikamını alırım.

Ama yakınmıyorum, ne de olsa şanslıyım. Altın örtüsünü açıp bilinçliliğimin hediyesini aldığım andan itibaren biliyordum ki çok daha kötü bir zamanda çok daha kötü bir yerde de meydana çıkmış olabilirdim. Genel konular zaten belirlendi, onların yanında benim ailevi sorunlarım göz ardı edilebilir, ya da edilmeli. Sevineceğim çok şey var. Modern hayat koşullarını devralacağım (hijyen, tatiller, anestezi, okuma lambaları, kışın portakallar) ve gezegenin –bakımlı, felaketlerden uzak– ayrıcalıklı bir köşesinde yaşayacağım –besili, dertsiz Avrupa'nın batısında. Kadim Avrupa,

---

2 Üçüncü embriyolojik hafta içerisinde, embriyonun sırt kısmı orta hattında bulunan ektoderm kalınlaşmaya başlar ve nöral tabakayı oluşturur. Bu tabakanın her iki yan sınırı yükselerek ortalarında boylu boyunca uzanan çukurumsu bir oluk oluştururlar. Bu tabakanın yanlarında oluşan yükseltiler nöral katlantı, ortadaki oluk ise nöral oluk olarak adlandırılır. (ç. n.)

3 (Alm.) Olmalı. (ç. n.)

sertleşmiş, epeyce hoşgörülü, hayaletlerinin eziyet ettiği, zorbalara karşı savunmasız, kendine güvenmeyen, biçare milyonların seçtiği hedef olan Avrupa. En yakın komşum refah içindeki Norveç olmayacak – mükemmel devlet imkânları ve cömert sosyal koşulları yüzünden ilk tercihim burası; yöresel mutfağı ve güneşle kutsanmış çöküşüyle ikinci tercihim İtalya da en yakınımda olmayacak; hatta Pinot Noir'ı ve umursamazca özgüvenli olduğundan üçüncü sırada tercih ettiğim Fransa bile değil. Bunun yerine, saygıdeğer, yaşlı bir kraliçe tarafından yönetilen ve pek birleşik sayılmayan bir krallıkta yaşayacağım, yaptığı iyi işlerle, iksirlerle (kanı temizlemek için karnabahar çiçeği) ve anayasaya aykırı müdahaleleriyle ünlü bir işadamı-prensin sabırsızlıkla tahta çıkmayı beklediği bir yer. Burası benim yuvam olacak ve bana yetecek. Kuzey Kore'de de doğabilirdim, orada da tahta geçme tartışılmazdır ama özgürlük ve gıda pek yetersizdir.

Nasıl oluyor da, daha genç bile sayılmayan, daha dün bile doğmamış olan ben bu kadar şey bilebiliyorum ya da bunca şeyde yanılmama yetecek kadar şey biliyorum. Kaynaklarım var, *dinliyorum*. Annem Trudy, arkadaşı Claude'la birlikte değilken, radyo dinlemekten hoşlanır, konuşmayı müziğe tercih eder. İnternetin ilk günlerinde, radyonun böyle önem kazanacağını, ya da şu arkaik kelimenin, "telsiz"in yeniden parlayacağını kim tahmin edebilirdi? Midenin ve bağırsakların çamaşır makinesi sesine benzeyen gürültüsünü bastıran, bütün kötü rüyaların kaynağı olan haberleri duyuyorum. Adeta kendime zarar vermeye mecburmuşum gibi analizlere ve fikir ayrılıklarına iyice kulak veriyorum. Her saat başı tekrarlanan haberlerden, yarım saatte bir düzenli verilen özetlerden sıkılmıyorum. Hatta BBC World Service'e ve onun iki haber arasındaki yapay trompetlerinin ve ksilofonlarının saçma seslerine bile tahammül ediyorum. Uzun, sakin bir gecenin ortasında bazen annemi sertçe tekmeliyorum. Uyanıyor, uykusu kaçıyor, elini radyoya uzatıyor. Gaddarlık bu, biliyorum, ama sabahleyin ikimiz de daha bilgilenmiş oluyoruz.

Ve podcast[4] dinlemekten hoşlanıyor annem, orada verilen dersleri, kişisel gelişimle ilgili audio kitapları seviyor –on beş bölümlük

4 Podcast: Çoğunlukla dizi halindeki dijital medya ürünlerinin (radyo programları, videolar vs.) internet üzerinden bilgisayar ve taşınabilir cihazlara (cep telefonu, tablet vs.) indirilen dosyalarına verilen ad. (ç. n.)

Şarabınızı Tanıyın programı, on yedinci yüzyılda yaşamış oyun yazarlarının biyografileri ve çeşitli dünya klasikleri. James Joyce'un *Ulysses*'ini dinlerken uyuyakalıyor, bense bayılıyorum o kitaba. İlk zamanlarda, annem kulaklık taktığında, her şeyi gayet net duyuyordum, ses dalgaları gayet güzel çene kemiğinden ve köprücük kemiğinden geçip, iskeletinden aşağı iniyor, beni besleyen dölyatağı suyuna hızla giriyordu. Televizyon bile mütevazı yararının çoğunu ses yoluyla iletir. Annemle Claude buluştuklarında ara sıra dünyanın durumunu tartışırlar, genellikle sızlanıp yakınırlar, hatta o durumu daha da kötüleştirmek için kumpas kurarken bile. Bulunduğum yerde, bedenimi ve aklımı geliştirmekten başka bir işim olmadığından, her şeyi içime çekiyorum, önemsiz şeyleri bile –ki bolca var bunlardan.

Çünkü Claude, kendini tekrarlamaktan hoşlanan bir adam. Nakarat meraklısı. Bir yabancıyla el sıkışırken –bunu iki kez duydum– "Adım Claude, Debussy'ninki gibi" der. Ne kadar da yanılıyor. Bu Claude, gayrimenkul yapsatçısı, ne beste yapar ne de bir şey icat eder. Aklına gelen fikirden hoşlanınca onu yüksek sesle söyler, sonra yine aynı fikir gelir aklına, ve –neden olmasın?– yine aynı fikri söyler. Havayı bu fikirle ikinci bir kez titretmek onun aldığı zevki tamamlar. Onun kendini tekrarladığını sizin bildiğinizi bilir. Bilmediği, sizin bu durumdan onun gibi zevk almadığınızdır. Buna, BBC'deki bir Reith konferansından öğrendiğime göre, referans sorunu deniyor.

Şimdi hem Claude'un konuşma tarzının hem de benim nasıl bilgi edindiğimin bir örneğini veriyorum. Claude'la annem telefonda konuşarak (iki tarafı da duyabiliyorum) akşam buluşmayı kararlaştırdılar. Beni hiç hesaba katmadan, ki öyle yaparlar hep –mum ışığında iki kişilik bir yemek. Mum ışığını nereden mi biliyorum? Çünkü buluştuklarında oturacakları masaya götürülürlerken annemin yakındığını duyuyorum. Bizim masamızın dışında bütün masalardaki mumlar yanıyor.

Bunun arkasından sırayla şunları duyuyorum: Claude öfkeyle soluyor, kuru parmaklarını emir verircesine şaklatıyor, iki büklüm olmuş bir garsondan çıktığını tahmin ettiğim dalkavukça bir mırıldanma ve çakılan bir çakmak. İşte mum ışığındaki yemekleri. Tek eksikleri yemekler. Ama kalın mönüleri kucaklarında – Trudy'nin mönüsünün alt kenarını ensemde hissediyorum. Şimdi

de Claude'un mönü terimleriyle ilgili basmakalıp sözlerini dinlemek zorundayım, sanki bu önemsiz saçmalıkları ilk keşfeden kendisi. "Tavada kızartma" yazısının üzerinde duruyor. *Tava*, zevksiz ve sağlıksız *kızartma*'nın hilekârca kutsanışından başka neymiş ki? İnsan deniz tarağını, kırmızı biber ve yeşil limon suyu katarak başka nerede kızartabilirmiş ki? Dakika ayarlı yumurta pişiricide mi? Başka satırlara geçmeden önce bu söylediklerinin bazılarını değişik vurgulamalarla tekrarlıyor. İkinci gözdesi, Amerika'dan alınma bir kelime, "taze-kesim". Daha o söze başlamadan ben onun yapacağı yorumları söylemeye başlıyorum ki dikey durumdayken hafifçe bir yana yatıyorum, o zaman annemin öne eğildiğini ve Claude'a engel olmak için bir parmağını onun bileğine koyduğunu anlıyorum. Tatlı tatlı, onun dikkatini başka yöne çekmek için "Şarabı seçsene sevgilim. Harika bir şey seç," diyor.

Annemle bir bardak şarap paylaşmayı seviyorum. Sağlıklı bir plasentadan geçen kaliteli bir Burgonya şarabının (annemin en sevdiği şarap) ya da kaliteli bir Sancerre'nin (bunu da pek sever) tadını hiç tatmamış, tattıysanız da unutmuş olabilirsiniz. Daha şarap gelmeden önce –bu geceki bir Jean-Max Rogen Sancerre'si– çıkarılan tıpanın sesiyle birlikte bir yaz melteminin okşayışı gibi şarabı yüzümde hissediyorum. Alkolün anlama gücümü körelteceğini biliyorum. Herkesinkini köreltir. Ama ah, keyifli, pembe bir Pinot Noir ya da Bektaşi üzümlü bir Sauvignon olunca, bu gizli denizimde dönüp durur, taklalar atar, içinde yaşadığım yumuşak sarayımın duvarlarına çarpıp yalpalarım. Daha doğrusu hareket alanım daha genişken öyle oluyordu. Şimdi artık zevklerimin tadını daha sakin bir şekilde çıkarıyorum, ve ikinci kadehte, şiirin aşırı özgürlüğüyle düşüncelerim birden çoğalıyor. Fikirlerim, kâh iyice genişletilmiş beş heceli mısralarla, kâh noktalama işaretiyle biten ya da bitmeyen mısralarla peş peşe fışkırıyor. Ama Trudy asla üçüncü kadehi içmez ki bu da beni incitiyor.

"Bebeği düşünmeliyim," dediğini duyuyorum, ukalaca eliyle kadehini kapatırken. İşte o zaman aklımdan, tıpkı bol hizmetkârlı bir kır evinde birini çağırmak için kadife kordona uzanır gibi yağlı kordonuma uzanmak ve sertçe çekmek geçiyor. Hadisenize! Arkadaşlara birer kadeh daha gelsin!

Ama yo, Trudy bana olan sevgisinden dolayı tutuyor kendini. Ben de onu seviyorum –nasıl sevmem ki? Henüz karşılaşmadığım,

sadece içeriden tanıdığım annemi. Yetmiyor ki! Onun dışarıdan nasıl göründüğünü de merak ediyorum. Yüzeyler çok şey söyler. Saçlarının 'saman sarısı' olduğunu biliyorum, o saçların 'beyaz elmalara benzeyen omuzlarına' 'çılgın buklelerden oluşan metal paralar gibi' döküldüğünü biliyorum; biliyorum çünkü babam ona bu şiirini yüksek sesle okurken ben vardım. Claude da annemin saçlarından söz etti, ama onun kullandığı kelimeler bu kadar yaratıcı değildi. Keyfi yerindeyse saçlarını sıkı sıkı örüp başına dolar annem, Yulia Tymoshenko'nun tarzında diyor babam. Annemin gözlerinin yeşil olduğunu da biliyorum, burnu da bir 'sedef düğme'ymiş; annemin, keşke burnum biraz daha büyük olsaydı dediğini de biliyorum, erkeklerin ikisinin de ayrı ayrı onun burnuna hayran olduklarını ve annemi iknaya çalıştıklarını da biliyorum. Çok güzel olduğu anneme defalarca söylendi, ama o kuşkuculuğunu sürdürüyor, bu da ona erkekler üzerinde masum bir güç sağlıyor, bunu bir gün öğleden sonra babam söylemişti ona, kütüphane odasında. Eğer bu doğruysa, demişti annem de, böyle bir güce sahip olmayı asla istemedim ve istemiyorum da. Daha önce aralarında hiç böyle bir konuşma geçmemişti, ben de can kulağıyla dinlemiştim. Babam, adı John'dur, annemin üzerinde ya da gençlde kadınlar üzerinde böyle bir güce sahip olsaydı, bundan vazgeçmeyi aklına bile getirmeyeceğini söylemişti. Kulağımı duvardan bir an ayırmama neden olan bir hareketlenme yüzünden annem mutlaka omuzlarını silkiyordur diye tahmin etmiştim, erkekler farklıdır der gibiydi. Kimin umurunda? Hem, demişti babama, sesini yükselterek, kadınların sahip olduğu varsayılan o gücü erkekler verdiklerini hayal ederler sadece. O sırada telefon çalmış, babam açmak için uzaklaşmıştı; güç sahibi kişilerle ilgili bu az rastlanır, ilgi çekici konuşmaya bir daha hiç dönülmedi.

Ama gelelim yine anneme, benim sadakatsiz Trudy'me, elma gibi taptaze kollarını ve memelerini ve yeşil bakışlarını özlediğim anneme, Claude'a olan anlaşılmaz ihtiyacı benim ilk bilinçli anlarımdan, ilk '*dır*'ımdan önce başlayan, Claude'la –Claude da onunla– ana rahminin kulakları olduğundan her ikisi de kuşkulanırmış gibi, sık sık yatak odası sesiyle, restoran sesiyle, mutfak sesiyle fısıldaşan anneme.

Onların bu ihtiyatlı tavrının iki âşığın arasındaki bildik mahremiyetin ötesine geçmediğini sanırdım. Ama artık eminim. Ses

tellerini kullanmaktan biraz kaçınıyorlar, çünkü korkunç bir olay planlıyorlar. Eğer bir aksilik olursa, dediklerini duydum, hayatları mahvolurmuş. Eğer harekete geçeceklerse, hızlı ve hemen davranmaları gerektiğine inanıyorlar. Birbirlerine sakin ve sabırlı olmalarını söylüyorlar, planları başarısızlıkla sonuçlanırsa neye mal olacağını, birkaç aşama bulunduğunu, bunların birbirinin içine girmesi gerektiğini, bir tanesinde bile sorun çıkarsa diğer hepsinin de 'eski moda Noel çamı süsleri gibi' çuvallayacağını birbirlerine hatırlatıyorlar –bu anlaşılmaz benzetme Claude'a ait, ki o üstü kapalı şeyler söylemez pek. Yapmak istedikleri şey onları hasta ediyor, korkutuyor ve asla açık açık söz edemiyorlar ondan. Bunun yerine, yarım cümleler, üstü örtülü sözler, ne yöne gittiği anlaşılmadan gevelenen kelimeler fısıldanıyor, arkasından boğazlarını temizliyor ve konuyu hemen değiştiriyorlar.

Geçen hafta, sıcak ve huzursuz bir gece, ikisinin de çoktan uyuduğunu sandığım sırada –babamın alt kattaki çalışma odasında duran saate bakılırsa gün doğumuna iki saat vardı– annem karanlığın içine doğru, "Yapamayız bunu," dedi.

Ve Claude, ânında, "Yapabiliriz," diye kestirip attı. Sonra, bir an düşünüp, "Yapa*biliriz*," dedi.

İki

Babama gelelim, John Cairncross, iri bir adam, genomumun[5] diğer yarısı, onun yazgısının kıvrıla büküle değişmesi beni çok kaygılandırıyor. Annemle babam bir tek benim içimde ayrılmamacasına birleşiyorlar, tatlı tatlı ya da acı acı, benim temel kimliğimin reçetesi olan iki ayrı şeker-fosfat omurgasında.[6] John ile Trudy'yi gündüz düşlerimde de harmanlıyorum – araları açılmış bütün ebeveynlerin çocuklarının yaptığı gibi. Onları, bu temel çiftimi yeniden evlendirmek için yanıp tutuşuyorum, böylece kendi koşullarımı genomumla birleştirebileceğim.

Babam ara sıra uğruyor eve, o zaman içim sevinçle doluyor. Gelirken bazen Judd Sokağı'ndaki sevdiği dükkândan anneme *smoothieler*[7] getiriyor. Güya hayatını uzatan bu yapışkan, tatlı şeye pek düşkün. Bizi neden ziyaret ettiğini bilmiyorum, çünkü ayrılırken hep üzüntülere boğuluyor. Geçmişte, benim tahminlerimin pek çoğu yanlış çıktı, ama hep dikkatle dinledim ve şimdi tahminim şu yönde: Claude'dan haberi yok, anneme hâlâ sırılsıklam âşık, yakında onunla tekrar birleşmeyi umuyor, annemin ona anlattığı ve bu ayrılığın amacının ikisine de 'gelişmek için zaman ve mekân' sağlamak ve ilişkilerini yenilemek olduğu masalına hâlâ inanıyor. Babam takdir edilmeyen bir şair, ama yine de direniyor. Yoksul bir yayınevinin sahibi ve yöneticisi, bugünün başarılı şairlerinin ilk kitaplarını yayımlamış, herkesçe tanınan isimler bunlar, hatta No-

---

5 Genom: Bir organizmayı oluşturmak için gerekli bilgilerin toplamı. (ç. n.)

6 DNA ile ilgili bu cümleyi açıklamak gerekiyor: Deoksiribo nükleik asit veya kısaca DNA, tüm organizmaların canlılık işlevleri ve biyolojik gelişmeleri için gerekli olan genetik talimatları taşıyan bir nükleik asittir. Bu genetik bilgileri içeren DNA parçalarına gen denir. DNA, nükleotit denilen basit birimlerden ibaret iki uzun polimerden oluşur. Bu polimerlerin omurgaları, ester bağları ile birbirine bağlanmış şeker ve fosfat gruplarından meydana gelir. Her bir şeker grubuna, baz olarak adlandırılan dört tip molekülden biri bağlıdır. DNA'nın omurgası boyunca bu bazların oluşturduğu dizi, genetik bilgiyi kodlar. (ç. n.)

7 Meyve püresinin içine süt, su, ya da başka malzemeler katılarak hazırlanan koyu içecek. (ç. n.)

bel ödülü alan biri bile var. Bu kişiler ünlenince büyüyen çocuklar gibi daha büyük yayınevlerine geçmişler. Şairlerin sadakatsizliğini hayatın bir gerçeği olarak kabul ediyor babam ve bir aziz gibi, onlarla ilgili olup Cairncross Yayınevi'ni de öven yazılara bayılıyor. Kendisinin başarısız bir şair olmasına öfkelenmek yerine üzülüyor. Bir keresinde Trudy ile bana, şiirlerini yerden yere vuran bir yazıyı yüksek sesle okudu. O yazıda babamın modası geçmiş şiirler yazdığı, bunların biçimlerinin katı ve ciddi, fazla 'güzel' olduğu yazılıydı. Ama şiir babamı yaşatıyor, hâlâ anneme şiirler okuyor, öğretiyor, inceliyor, genç şairlerin ilerlemesi için elinden geleni yapıyor, ödül kurullarında yer alıyor, okullarda şiiri destekliyor, küçük dergilere şiir yazıları yazıyor, radyoda da konuşmalar yaptı. Trudy ile ben bir keresinde onu gecenin geç bir saatinde dinledik. Trudy'den daha az parası var, hele Claude'dan çok daha az. Bin tane şiiri ezbere biliyor.

Benim gerçeklerden ve varsayımlardan oluşan birikimim bunlar. Sabırlı bir pul koleksiyoncusu gibi eğiliyorum onların üzerine, geçenlerde koleksiyonuma birkaç parça daha ekledim. Babamın bir cilt sorunu var, sedef hastalığı, elleri bu yüzden pul pul oldu, sertleşti ve kızardı. Trudy onların görünümünden de, onlara dokunmaktan da nefret ediyor, babama eldiven giymesini söylüyor. Babam reddediyor. Shoreditch'te altı aylığına üç sefil oda tutmuş, borca batmış, aşırı kilolu, daha fazla spor yapmalı. Daha dün – pul örneğinden devam edersem– bir Penny Black[8] edindim: Ben annemin içindeyken annemin içinde yaşadığı ev, Claude'un her gece geldiği ev, pek gösterişli Hamilton Terrace'da, George dönemi tarzında heybetli bir bina, babamın çocukluğunun geçtiği evmiş. Yirmili yaşlarının sonuna doğru, ilk kez sakal uzatmaya başladığı günlerde ve annemle evlenmesinin üzerinden pek zaman geçmeden aile evi ona miras kalmış. Annesi çoktan ölmüşmüş. Evin çok pis olduğunda herkes hemfikir. Basmakalıp tarifler pek uygun düşüyor evin haline: Harabe gibiymiş, köhnemişmiş. Kışları bazen ayaz perdeleri dondurup kaskatı ediyormuş; şiddetli yağmurda borular, güvenilir bankalar gibi, içlerinde birikenleri faiziyle birlikte geri veriyorlarmış; yazlarıysa, kötü bankalar gibi, pis kokuyorlarmış. Ama bakın, şu cımbızımın arasında koleksiyonumun en nadide

8 Penny Black: Posta sisteminde kullanılan ilk arkası yapışkanlı pul. Bu bakımdan değerlidir. İngiltere'de 1 Mayıs 1840'ta üretildi, Kraliçe Viktorya'nın resmini taşıyan bu pul 6 Mayıs'ta kullanıma girdi. (ç. n.)

parçası duruyor, İngiliz Gine'si; böyle berbat bir durumdayken bile bu beş yüz elli metrekarenin üzerindeki sefil yer size yedi milyon pound getirecek.

Çoğu erkek, çoğu insan, eşinin kendisini çocukluğunun yuvasından zorla çıkartmasına asla izin vermez. John Cairncross farklıdır. İşte benim çıkardığım makul sonuçlar: Lütufkâr bir yıldızın altında doğmuş, başkalarını memnun etmeye hevesli. Fazla nazik, fazla ciddi, büyük emeller peşinde koşan bir şairin gizlice kapıldığı hırstan iz yok. Annemi (gözlerini, saçlarını, dudaklarını) öven bir şiir yazmanın ve onu yüksek sesle okuma fırsatı bulmanın annemi yumuşatacağına, kendi evinin kapılarını ona açacağına gerçekten inanıyor. Ancak annem gözlerinin 'Galway'in çimenleri' gibi olmadığını biliyor, babam bunu söylerken 'yemyeşil' demek istemişti, ama annemin damarlarında İrlanda kanı olmadığından bu dize zayıf kalıyor. Annem ve ben ne zaman babamı dinlesek, annemin kalp atışlarının yavaşladığını, retinasının can sıkıntısıyla kaplandığını hissediyorum, o sahnenin dokunaklılığına karşı körleşiyor – iri, iyi yürekli bir adam modası geçmiş bir sonenin yardımıyla anneme yakarıyor.

Bin tane derken abartmış olabilirim. Babamın bildiği şiirlerin pek çoğu uzun, banka memuru olan iki kişinin şu ünlü eserleri gibi: *Sam McGee'nin Ölüsünün Yakılması*[9] ve *Çorak Ülke*.[10] Trudy, babamın ara sıra şiir okumasına hoşgörü göstermeyi sürdürüyor. Bir monoloğun, karşılıklı konuşmadan daha iyi olduğunu düşünüyor, evliliklerinin yaban otu bürümüş bahçesinin çevresinde yeniden bir tur atmaya yeğlenir. Belki de babama, eğer kalmışsa, suçluluk duygusu yüzünden tahammül ediyordur. Görünüşe bakılırsa bir zamanlar aşklarının bir ritüeliymiş bu şiir okumalar. Babamın kuşkulandığı ve kendisinin de ifşa edeceği şeyi ona bir türlü söyleyememesi çok tuhaf. Artık onu sevmediğini. Bir sevgilisi olduğunu.

Bugün radyoda bir kadın, geceleyin ıssız bir yolda, bir köpeğe, bir *golden retriever*'a arabasıyla çarptığını anlattı. Arabasının farlarının ışığında köpeğin yanına çömelmiş, ölmekte olan, korkunç acılar çekerek kasılan hayvanın patisini tutmuş. Bütün o süre boyunca köpek iri, kahverengi, bağışlayan gözlerini kadının gözlerine dik-

---

9 Robert W. Service'in (1874-1958) en ünlü şiirlerinden biri. (ç. n.)

10 T. S. Eliot'ın (1888-1965) uzun bir şiiri. 20. yüzyılın en önemli şiirlerinden ve modernist şiirin temel eserlerinden biri sayılıyor. (ç. n.)

miş. Kadın boştaki eline bir taş alıp zavallı hayvanın kafasına defalarca vurmuş. John Cairncross'u yok etmek için tek darbe yeterdi, tek bir *coup de vérité*.[11] Ne var ki, babam şiir okumaya başlayınca Trudy'nin gözlerine yine dinlerken takındığı kibar bakış oturuyor. Bense iyice dikkatle dinliyorum.

Genellikle babamın ilk kattaki şiir kütüphanesine gideriz. Babam her zamanki koltuğuna otururken duyulan tek ses, şöminenin rafındaki saatin rakkasının tıkırtısı olur. Burada, bir şairin huzurunda, tahminlerime sınır tanımam. Babam, düşüncelerini toparlamak için tavana bakarsa, Adam tarzı[12] süslemelerde bozulmalar görür. Tavandaki hasar, alçı tozunu pudra şekeri gibi ünlü eserlerin sırtlarına sıvamıştır. Annem oturmadan önce koltuğu eliyle siler. Babam, süslü giriş cümlelerine başvurmadan derin bir soluk alıp başlar. Şiirleri ezbere, akıcı bir şekilde, hissederek okur. Modern şiirlerin çoğu bana bir şey hissettirmez. Fazlasıyla kendine dönükler, başkalarına karşı buzlu cam gibi donuklar, kısacık bir dizede bolca sızlanırlar. Oysa John Keats ve Wilfred Owen, bir kardeş gibi sıcacık kucaklarlar insanı. Onların soluklarını dudaklarımda hissederim. Öpüşlerini. *Candied Apple, quince, and plum and gourd* ya da *The Pallor of Girls' brows shall be their pall*'i yazmış olmayı kim istemez ki?[13]

Kütüphanenin karşı tarafında oturan annemi, babamın hayran bakışlı gözlerinden bakarcasına hayal ediyorum. Freud Viyana'sı günlerinden kalma kocaman, deri bir koltukta oturuyor annem. Kıvrak, çıplak bacaklarını kısmen, zarif bir biçimde altına alarak oturmuş. Düşüp duran başına destek olsun diye bir dirseğini koltuğun koluna dayamış, serbest kalan elinin parmakları ayak bileğinde hafifçe tempo tutuyor. Sıcak bir ikindi, pencereler açık, St John's Wood'daki trafiğin rahatsız etmeyen uğultusu duyuluyor. Annemin yüzünde düşünceli bir ifade var, alt dudağı sarkmış. Pürüzsüz diliyle ıslatıyor onu. Birkaç nemli, sarışın bukle ensesine yapışmış. İçinde ben olduğum için giydiği bol kesimli pamuklu elbisesi açık

---

11 (Fr.) Gerçeğin yumruğu. (ç. n.)

12 Adam tarzı : 18. yy neo-klasik iç mimari ve mimari tarzı. Adam isimli üç İskoç kardeş tarafından uygulandığı için böyle anılmaktadır. (ç. n.)

13 İlk dize, John Keats'in 'Azize Agnes Arifesi' şiirinden: Elma şekerlemesi, ayva, ve erik ve sukabağı.
İkinci dize, Wilfred Owen'in 'Ölüme Yazgılı Gençlik İçin Marş' şiirinden: Genç kızların alınlarının solgunluğu onların tabutlarının örtüsü olacak. (ç. n.)

yeşil, gözlerinden bile daha açık yeşil. Gebeliği durup dinlenmeden faaliyetine devam ediyor ve Trudy yorgun, ama tatlı bir yorgunluk bu. John Cairncross onun yanaklarındaki yaz kızarıklığını görüyor, boynunun ve omuzlarının ve şişmiş göğüslerinin sevimli çizgilerini, umut verici kabarıklığı –ki bu ben'im– bacaklarının güneş görmemiş solgunluğunu, açıkta kalan ayağının buruşmamış tabanını, bir aile fotoğrafındaki çocuklar gibi gitgide küçülerek sıraya dizilmiş masum ayak parmaklarını görüyor. Onunla ilgili her şey, diye düşünüyor babam, durumu dolayısıyla mükemmelleşmiş.

Annemin onun gitmesini beklediğini göremiyor. Üçüncü trimesterimizdeyken[14] babamın başka bir yerde oturması için ısrar eden annemin hatalı olduğunu göremiyor. Babamın kendi mahvoluşunda bu kadar suç ortaklığı bulunabilir mi? Böyle iri bir adam, ki bir doksan olduğunu duydum, güçlü kolları gür kara tüylerle kaplı bir dev, ihtiyacı olduğunu söylediği 'alan'ı karısına vermenin akıllıca bir şey olduğuna inanacak kadar budala bir dev. Alanmış! İçeriye gelsin de görsün annem, son günlerde parmağımı bile kıvıramıyorum burada. Annemin dilinde, alan ve alana duyduğu ihtiyaç, çarpıtılmış bir metafor, hatta bencil, şeytani, acımasız sözcükleriyle eşanlamlı. Ama durun, ben seviyorum onu, tapıyorum ona ve ona ihtiyacım var. Sözümü geri alıyorum! Acı çektiğim için böyle konuştum. Ben de babam kadar kandırıldım. Ve doğru. Annemin güzelliği ve yaklaşılmazlığı ve kararlılığı hep aynı şey.

Yukarıda, kütüphanenin badanası ufalanan tavanından ansızın bir bulut kopuyor, tanecikler bir ışık huzmesinin içinden süzülürken ışıldıyor. Ve gelecekteki kimliklerinin birer cenininden başka bir şey olmadıkları Viyana günlerinde, Hitler'in ya da Troçki'nin ya da Stalin'in belki de yayılıp oturdukları koltuğun çatlak kahverengi derisinin önünde annem nasıl da ışıl ışıl görünüyor. İstemeye istemeye itiraf ediyorum. Anneme aitim ben. Eğer o emir verse, ben de Shoreditch'e gider ve sürgünde yaşamaya çalışırdım. Göbek kordonuna ihtiyaç olmadan. Babamla ben umutsuz bir aşkta birleşmişiz.

Annemin verdiği işaretlere aldırmaksızın –kestirme yanıtları, esnemeleri, genel ilgisizliği– babam akşamın ilk saatlerine kadar oyalanıyor evde, belki de akşam yemeğine kalmayı umut ediyordur. Ama annem Claude'u bekliyor. Sonunda, dinlenmeye ihtiyacı

---

14 Gebelik, trimester denilen üçer aylık üç dönemden oluşur. (ç. n.)

olduğunu söyleyerek kocasını gönderiyor. Kapıya kadar geçiriyor onu. Babam gönülsüzce veda ederken sesindeki kederi fark etmemek mümkün mü? Annemin yanında birkaç dakika daha geçirebilmek için her türlü aşağılanmaya katlanabileceğini düşünmek acı veriyor bana. Başkalarının da yapabileceği şeyleri yapmasını –mizacı dışında– engelleyecek bir şey yok, annemin önüne geçip ebeveyn yatak odasına gidebilir, kendisinin ve benim ana rahmine düştüğümüz odaya, yatağın üzerine serilebilir ya da buharlar tüten küvete uzanabilir, sonra arkadaşlarını davet edebilir, şarap sunabilir onlara, evinin efendisi olabilir. Bunların yerine nazik davranarak, annemin ihtiyaçlarını ön plana alan hassasiyeti göstererek başarıya ulaşmayı umuyor. Keşke yanılsam ama onun iki yönden başarısız olacağına inanıyorum, çünkü babam zayıf olduğu için annem onu hor görmeye devam edecek, babam da gereğinden daha fazla acı çekecek. Ziyaretleri sona ermiyor, silinip gidiyor. Giderken kütüphane odasında yankılanan bir hüzün bırakıyor, koltuğuna hâlâ tutunan hayali bir figür, hayal kırıklığı yansıtan bir hologram kalıyor.

Sokak kapısına yaklaşmaktayız şimdi, annem babamı uğurluyor. Buradaki çeşitli hasarlar üzerinde daha önce çok konuşuldu. Bu kapının menteşelerinden birinin ahşaptan ayrıldığını biliyorum. Sütun baş tabanı çürüyünce sıkıştırılmış toza döndü. Zemindeki bazı karolar koptu, bazıları çatladı – George döneminden kalma, bir zamanların bu renkli baklava desenli karolarını yerine koymak mümkün değil. Boş şişeler ve çürük yiyeceklerle dolu naylon torbalar eksik ve çatlak karoları gizliyor. Ayak altında yere saçılan şeyler evdeki pisliğin şaşmaz simgeleri: Kül tablalarının içindeki birikintiler, iğrenç ketçap izleriyle dolu kâğıt tabaklar, ancak farelerin ya da perilerin istifleyebileceği minik tahıl çuvallarına benzeyen, titrek çay poşetleri. Gündelikçi kadın daha ben ortada yokken üzülerek ayrılmış. Yüksek kapaklı tekerlekli çöp bidonlarına çöp boşaltmanın gebe bir kadına uygun düşmediğini biliyor Trudy. Koridoru temizlemesini pekâlâ babamdan isteyebilir, ama istemiyor. Ona ev işi yaptırırsa evde hak iddia edebilir babam. Trudy belki de babamın onu terk etmesine dair kurnazca bir hikâye uydurma peşindedir. Bu bakımdan Claude bir konuk, bir yabancı olarak kalıyor; onun, evin bir köşesi temizlenirse geri kalan yerlerdeki karmaşanın göze batacağını söylediğini duydum. Sıcak dalgasına rağmen kötü kokulara karşı çok iyi korunuyorum. Annem çoğu

gün yakınıyor bundan, ama bezgin bezgin. Ev içi çöküntünün sadece bir yanı bu.

Annem, babamın ayakkabısına damlayan lor peynirini ya da üstü kobalt rengini almış bir portakalı pencere pervazında görünce vedalaşmayı kısa keseceğini düşünüyor olabilir. Yanılıyor. Kapı açık, babam eşiği aşmakta, annemle ben de koridorun hemen iç tarafındayız. Claude on beş dakika sonra gelecek. Bazen erken gelir. Bu yüzden heyecanlı Trudy ama uykusu varmış gibi görünmekte kararlı. Çok temkinli davranıyor. Bir zamanlar kalın bir dilim tuzsuz tereyağının sarılı olduğu kare şeklinde yağlı bir kâğıt annemin sandaletinin altına yapışınca ayak parmakları yağlanmış. Az sonra bunu Claude'a eğlenceli bir dille anlatacak.

Babam, "Baksana, gerçekten konuşmalıyız," diyor.

"Tamam, ama şimdi olmaz."

"Durmadan erteliyoruz."

"Ne kadar yorgun olduğumu anlatamam sana. Nasıl olduğu hakkında hiç fikrin yok. Gidip yatmalıyım."

"Elbette. İşte ben de bu yüzden geri taşınmak istiyorum, böylece–"

"Lütfen John, şimdi olmaz. Konuştuk bunları. Daha fazla zamana ihtiyacım var. Biraz düşünceli davranmaya çalış. Senin çocuğunu taşıyorum, hatırlıyor musun? Şimdi kendini düşünmenin zamanı değil."

"Senin burada tek başına olmandan hoşlanmıyorum, oysa ben–"

"John!"

Annemin izin verdiği ölçüde ona sıkı sıkı sarılan babamın içini çektiğini duyuyorum. Hemen arkasından annemin kolunu uzatıp babamın bileğini tuttuğunu, onun hastalıklı ellerine dokunmaktan özenle kaçınarak onu döndürdüğünü ve nazikçe sokağa doğru ittiğini hissediyorum.

"Sevgilim, lütfen, *git* artık..."

Daha sonra, annem öfkeli ve bitkin durumda arkasına yaslanırken ben de önemli düşüncelere dalıyorum. Nasıl bir yaratık bu? İri yarı John Cairncross bizim geleceğe gönderdiğimiz elçimiz mi, savaşları, çapulculuğu ve köleliği sona erdirecek ve dünyadaki kadınlara eşit davranıp onlara özen gösterecek türden bir adam mı? Yoksa acımasız insanlar onu tepeleyip adını unutturacaklar mı? Anlayacağız.

Üç

Kim bu Claude, ailemle benim umutlarımın arasına sinsi sinsi giren bu sahtekâr kim? Bir kez duydum ve kaydettim: *Kuş beyinli hödük*. Bütün geleceğim kararadı. Onun varlığı, annemle babamın yanında mutlu bir hayat geçirme hakkımı elimden alıyor. Tabii ben plan yapmazsam alacak. Claude annemi büyüledi, babamı uzaklaştırdı. Onun çıkarı benim çıkarım olamaz. Beni ezer bu adam. Ancak, ancak, ancak –bir sözcük kırıntısı, değişen yazgının belli belirsiz bir işareti, uzun-kısa vezinli, umut veren bir küçük dizenin mızıltısı, gözün jelimsi dokusunda yüzen bir şey gibi geçiyor düşüncelerimin içinden. Sadece umut.

Yüzer-gezer bir şey gibi, Claude da gerçek sayılmaz. İlginç bir fırsat düşkünü bile değil, gülümseyen bir çapkın olduğuna dair bir işaret de yok. Bunun yerine, mükemmel denecek ölçüde yavan, eşi bulunmayacak ölçüde sevimsiz, adiliği, Sultanahmet Camii'ndeki süslemeler kadar dallı budaklı. Sürekli ıslık çalan bir adam bu, ıslıkla söylediği şarkı değil, televizyondaki reklam müzikleri, telefon zili sesleri; sabahına Nokia'nın taklit Tárrega müziğiyle başlıyor Claude. Durmadan yinelediği sözleri ahmakça, incir çekirdeği doldurmayacak laflar, çorak cümleleri birer öksüz civciv gibi ölüp gidiyor. Annemin yüzünü yıkadığı lavaboda Claude cinsel organlarını yıkıyor. Kıyafetlerden ve arabalardan başka bir şey bilmiyor. Bize yüz kere filanca arabayı asla satın almayacağını, hatta kullanmayacağını anlattı, ya da melez bir şeyi ya da... ya da... Elbiselerini hep Mayfair'deki şu, yo şu sokaktan aldığını, gömleklerini bir başka sokaktan, çoraplarını ise ismini hatırlayamadığı şu şeyden... Eğer... ama. Hiç kimse bir cümleyi 'ama' diyerek bitirmez.

O yavan, kararsız ses. Hayatım boyunca onun ıslık çalmasının ve konuşmasının işkencesine katlandım. Onu görmek zorunda kalmadım, ama yakında bu değişecek. Doğumhanenin loşluğunda yaşanacak kanlı olayda (Trudy babamın değil de Claude'un orada bulunmasına karar vermişti), ben dışarı çıkıp da sonunda onunla karşılaştığımda, Claude nasıl bir şekil alırsa alsın, sorularım aynı

kalacak: Annem *ne* yapıyor? Ne isteyebilir? Erotizmin muammasını somutlaştırmak için mi yoktan var etti Claude'u?

Babasının rakibinin penisini burnunun dibinde bulmanın ne demek olduğunu herkes bilmez. Doğum bu kadar yakınken beni düşünerek bundan kaçınmaları gerekirdi. Tıbbi zorunluluktan değilse de nezaket icabı yapmalılardı bunu. Gözlerimi kapıyor, damaklarımı gıcırdatıyorum, rahmin duvarlarına iyice dayanıyorum. Bu sallantı bir Boeing'in kanatlarını bile koparırdı. Annem sevgilisini tahrik ediyor, pazar yerine yakışır çığlıklarıyla onu kamçılıyor. Ölüm Duvarı! Her seferinde, pistonun her vuruşunda Claude'un duvarı deleceğinden ve benim yumuşak kemikli kafatasıma girip düşüncelerime kendi özünün tohumlarını saçacağından, adiliğinin kremini boşaltacağından korkuyorum. Beynim hasar görecek, ben de onun gibi düşünüp konuşacağım. Claude'un oğlu olacağım.

Ama onun ön sevişmelerine bir gece daha katlanmaktansa beni Atlas Okyanusu'na dalan kanatsız bir Boeing'in içine sokun daha iyi. Öndeki bölümde, tehlikeli bir biçimde baş aşağı oturtulmuş durumdayım. Minik bir araç bu, can sıkıcı bir modernlikte, iki kişilik. Bütün ışıkları yanıyor, ve işte Claude geliyor. Kendisi, annem değil, soyunmayı düşünüyor. Giysilerini düzgünce katlayıp bir iskemlenin üzerine bırakıyor. Bir muhasebecide takım elbise ne kadar şaşırtıcı değilse onun çıplaklığı da o kadar değil. Yatak odasında dolaşıyor, bir yaklaşıyor bize, bir uzaklaşıyor, çisenti gibi inen monoloğunun altında çırılçıplak duruyor. Teyzesinin pembe doğum günü sabununu Curson Sokağı'na geri götürmesi gerekiyormuş, çoğu kısmını unuttuğu bir rüya görmüş, mazotun fiyatı şuymuş, salı günü gibi geliyormuş ona. Ama değil. Her cesur yeni konu inleyerek ayaklarının üzerine dikiliyor, sendeliyor, sonra bir sonrakinin önüne düşüyor. Ya annem? Yatakta, örtülerin arasında, kısmen giyinik, bütün dikkatini vermiş, mırıltıları hemen hazır, sempatiyle baş sallamaları da. Yatak örtüsünün altında bir işaretparmağının klitorisin ufak çıkıntısının üzerinde kıvrılarak bir buçuk santim kadar içeri girdiğini sadece ben biliyorum. Her şeyi doğrularken ve ruhunu Claude'a sunarken bu parmağını hafif hafif kıpırdatıyor. Sanırım bunu yapmak zevk veriyor. Evet, annem inilderken bir yandan da mırıl mırıl konuşuyor, sabun konusunda onun da tereddüdü vardı, evet, o da rüyalarını pek çabuk unutuyordu, o

da salı gününde olduğumuzu sanıyordu. Mazot fiyatlarına dair bir şey söylemiyor – küçük bir lütuf.

Claude, kısa zaman önce babamın yattığı nankör şilteyi dizleriyle eziyor. Trudy iki elinin becerikli başparmaklarıyla külotunu çekip çıkarıyor. Haydi Claude. Bazen fareciğim der anneme, bu da galiba hoşuna gidiyor annemin, ama öpüşmek yok, ne dokunuyorlar birbirlerine ne de okşuyorlar, ne de bir şeyler mırıldanıp sözler veriyorlar, şefkatli yalamalar da yok, oyunbaz gündüz düşleri de. Sadece yatağın sürekli hızlanan gıcırtısı var, ta ki annem Ölüm Duvarı'ndaki yerini alana ve çığlıklar atmaya başlayana kadar. Lunaparklardaki bu eski moda eğlence aracını bilirsiniz belki. Dönerek hızlanırken merkezkaç kuvvet sizi duvara mıhlar, ayaklarınızın altındaki zeminse baş döndürücü hızla kayıp gider. Trudy gitgide hızlanarak dönüyor, suratı bulanık bir leke gibi, bir çilek ve krema bulamacı, eskiden gözlerinin olduğu yere yeşil melekotu sıvaşmış. Çığlıkları gitgide yükseliyor, en sondaki yükselen-azalan bağırtıdan ve sarsılmadan sonra Claude'un boğulurcasına çıkardığı ani homurtuyu duyuyorum. Çok kısacık bir ara oluyor. Claude çıkıyor. Şilte yeniden çöküyor ve Claude'un sesi duyuluyor, şimdi banyodan – Curzon Sokağı nakaratı ya da haftanın hangi günü olduğu, ve Nokia melodisi üzerinde birkaç neşeli deneme. Tek perde, en fazla üç dakika, tekrarı da yok. Çoğunlukla Trudy banyoda ona katılır ve birbirlerine hiç değmeden sıcak suyun yardımıyla ikisi de birbirlerini bedenlerinden silerler. Ne bir şefkat gösterisi, ne de sevgiliyle birbirine sıkıca sarılıp kısa bir uyku çekme. Hızla temizlenirken –zihinleri az önce arınmıştır orgazmdan– çoğunlukla yine gizli planları konusunu açarlar, ama banyonun fayanslarının yankılanması ve musluklardan akan suların gürültüsü içinde ne söylediklerini anlayamam.

İşte bu yüzden ne planladıklarını pek bilemiyorum. Sadece bunun onları heyecanlandırdığını, yalnızken bile seslerini alçalttıklarını biliyorum. Claude'un soyadını da bilmiyorum. Mesleği inşaat müteahhitliği, ama başkaları kadar başarılı değil. En başarılı işi, Cardiff'teki bir kuleye kısa bir süre ve kâr edecek şekilde sahip olmasıydı. Varlıklı mı? Görünüşe bakılırsa, yedi haneli bir meblağ miras kalmış ona, ama şimdi son çeyrek milyona inmiş para. Bizim evden saat on gibi çıkıyor; saat altıdan sonra dönüyor. Burada birbirine zıt iki öneri var: İlki, tatsız kabuğun altında daha sağlam

bir kişilik gizli. Bu kadar tatsızlık pek akla yakın değil. O adamın içinde zeki ve tekinsiz ve ihtiyatlı biri gizli. Erkek türünün gösterişli bir örneği, kendi kendini yaratmış bir mekanizma, büyük kandırmacada kullanılacak bir alet, Trudy'yle birlikte komplo kurarken bile ona karşı komplo kuran biri. İkincisi, göründüğü gibi biri o, kanişin aslı yok,[15] o da Trudy kadar dürüst bir kumpasçı, sadece daha kalın kafalı. Trudy ise, kendisini üç dakikadan daha kısa bir sürede cennetin kapılarından içeri fırlatan bir adamdan kuşkulanmak istemez. Bense türlü olasılığı dikkate alırım.

Daha fazla şeyler keşfetmeyi umarak bütün gece uyanık kalıp onları bir kez daha kendilerini rahat bıraktıkları şafak serenadı sırasında yakalamak istiyorum. Claude'da alışık olmadığım "yapabiliriz" sözü ilk başta onun ahmaklığından kuşku duymama neden oldu. Aradan beş gün geçti ve hiçbir şey olmadı. Annemi tekmeliyorum uyanması için, ama o sevgilisini rahatsız etmek istemiyor. Bunun yerine kulaklık takıp bir podcast konferansı dinliyor ve kendini internetteki mucizelere bırakıyor. Gelişigüzel dinliyor. Ben bunların hepsini dinledim. Utah'ta kurtçuk salgını. Burren Milli Parkı'nda yürüyüş. Hitler'in Ardenler'de son şansını kullanarak saldırması. Yanomamiler'de cinsel görgü kuralları. Poggio Bracciolini Lucretius'u unutulmaktan nasıl kurtardı. Tenisin fiziği.

Uyanık kalıyor, dinliyor, öğreniyorum. Bu sabah erkenden, şafak sökmesine bir saatten az kala, her zamankinden daha ağır konular vardı. Annemin kemiklerinin içinden resmi bir konferans kılığına girmiş kötü bir rüyayla karşılaştım. Dünyanın durumu. Bir uluslararası ilişkiler uzmanı, gür, kalın sesli, aklı başında bir kadın bana dünyanın halinin iyi olmadığını söyledi. Genelde iki çeşit ruh hali bulunduğunu düşünüyordu: Kendine acıma ve saldırganlık. İkisi de insanlar için kötü seçimdi. Birleşince de, gruplar ya da halklar için, tehlikeli bir karışım oluyordu, bir zamanlar dostlarının, yani dünyanın öbür tarafındaki Sırplar'ın başını döndürdüğü gibi, yakın zamanda Ukrayna'da Ruslar'ın başını döndürdü bu karışım. Küçük görüldük, şimdi kendimizi kanıtlayacağız. Rus devleti, örgütlü

---

15 Burada Goethe'nin Faust'undan bir alıntı söz konusu olabilir: Bir gezinti sırasında Faust'un yanına yaklaşan bir kanış, yanından ayrılmaz, odasına kadar peşinden gider. Orada Faust'un gözlerinin önünde Mefisto'ya dönüşünce Faust şaşkınlık içinde "Demek kanişin aslı buymuş!" diye bağırır. Bugün bu ifade Almancada hâlâ 'meselenin aslı buymuş' anlamında kullanılır. (ç. n.)

suçun siyasi kolu olduğuna göre, Avrupa'da yeni bir savaş çıkması artık inanılmaz değil. Getirin tank birliklerini, Litvanya'nın güney sınırına, Almanya'nın kuzeyindeki düzlüklere gönderin. Aynı zehirli içki, Müslümanlığın barbar kanadını kışkırtıyor. Bardak boşalır boşalmaz aynı çığlık yükseliyor: Aşağılandık, öcümüzü alacağız.

Konuşmacı hanım, içinde psikopatların insan şeklinde sabit ve değişmeyen bir faktör gibi olduğu türümüzü pek beğenmedi. Silahlı mücadele, haklı olsun olmasın, cezbediyormuş psikopatları. Yerel mücadelelerin daha geniş çatışmalara dönmesine sebep oluyorlarmış. Konuşmacıya göre Avrupa, var olma krizi içindeymiş, özsever ulusalcılığın türleri aynı lezzetli çorbanın tadına bakarken de fraksiyonlara bölünüyormuş ve güçsüzmüş. Değerler konusunda akıl karışıklığı varmış, anti-semitizmin bakterileri ürüyormuş, mülteci kalabalıklar ıstırap çekiyormuş, öfkeli ve umutsuzmuşlar. Başka yerlerde, yo her yerde, zenginlikte görülmemiş eşitsizlik varmış, süper zenginler apayrı bir ırkmış. Devletler yaratıcılıklarını yeni çeşit muhteşem silahlar bulmakta, küresel kuruluşlar vergilerden kurtulmakta, dürüst bankalar Noel milyonlarını ceplerine doldurmakta kanıtlıyorlarmış. Dosta da tavsiyeye de ihtiyaç duymayacak kadar büyük olan Çin, komşularının kıyılarını alaycı alaycı yokluyor, tropikal kumlardan adalar kuruyor, mutlaka geleceğini bildiği savaş için planlar yapıyormuş. Halkının çoğunluğu Müslüman olan ülkeler dini bağnazlık, cinsel açıdan rahatsızlık çekiyor, gelişmeleri engelleniyormuş. Orta Doğu, olası bir dünya savaşını hazırlıyormuş hızla. Ve elverişli hasım, Amerika Birleşik Devletleri, dünyanın umudu sayılmazmış, işkence suçlusuymuş, pudralı peruklar çağında oluşturulmuş kutsal metni karşısında çaresizmiş, bu anayasa Kuran kadar karşı konulamazmış. Ürkek, sinirli halkı obezmiş, ne olduğu bilinmeyen bir öfkenin pençesindeymiş, yönetimden nefret ediyormuş, eline geçen her yeni tabancayla insanların uykusunu katlediyormuş. Afrika demokrasinin kabine oyununu, yani iktidarın sakince başkasına devredilmesini henüz öğrenmemiş. Çocukları ölüyormuş, her hafta binlercesi, basit şeylerin eksikliğinden– temiz su, sivrisinek cibinliği, ucuz ilaç. Bütün insanlığı birleştiren, aynı düzeye getiren bir şey de varmış, iklim değişikliğinin eskiden beri bilinen yavan gerçekleri, yok olan ormanlar, hayvanlar ve kutuplardaki buz tabakası. Biyolojik güzellikleri mahveden kârlı ve zehirli tarım. Suları asitlenen okya-

nuslar. Ufukta çoktan görünen, hızla yaklaşan, hızla büyüyen pis kokulu tsunami, yaşlı, kanserli ve bunamış insanlar, hepsi bakım istiyor. Ve çok yakında, demografik geçiş sonucunda, bunun zıddı olacak, nüfus sayısı felaket denecek derecede azalacakmış. Özgürce konuşmalar yapılamayacak, liberal demokrasi artık kaderin doğal limanı olmayacakmış, robotlar insanların işlerini çalacak, özgürlükle güvenlik arzusu göğüs göğse çarpışacakmış, sosyalizm gözden düşecekmiş, kapitalizm ise kokuşmuş, tahripkâr ve rezil olacakmış, görünürde başka seçenek yokmuş.

Sonuç olarak, diyor konuşmacı kadın, bu felaketler bizim çift mizaçlı olmamız yüzünden. Hem zekiyiz hem çocuksu. Kavgacı tablatımızın yönetemeyeceği kadar karmaşık ve tehlikeli bir dünya kurduk. Böyle bir umutsuzluk içinde herkesin oyu doğaüstüne gidecek. İkinci Akıl Çağı'nda şimdi akşam karanlığı var. Haklıkaydık, ama artık lanetliyiz. Yirmi dakika. Klik.

Endişeyle kordonumu elliyorum. Tespih yerine geçiyor. Bekle, diye düşündüm. Çocuk olmama daha zaman var, öyleyse şimdi çocuksu olmanın bir zararı yok ki. Karşı tezleri bir araya getirmeyi öğrenecek kadar dinledim bu tür konuşmaları. Karamsarlık çok kolay, hatta zevkli, her yerde entelektüellerin madalyası ve tacı. Düşünen sınıfları çözüm aramaktan kurtarıyor. Tiyatro oyunlarındaki, şiirlerdeki, romanlardaki, sinemalardaki karanlık düşüncelere bakıp heyecanlanıyoruz. Şimdi de radyodaki yorumları dinleyip. İnsanlık şimdiye kadar asla bu kadar zengin, bu kadar sağlıklı, bu kadar uzun ömürlü olmadığına göre bu anlatılana neden güvenelim? Eğer savaşlarda ve doğum yaparken şimdiye kadar olduğundan çok daha az insan ölüyorsa – ve hiçbirimiz bundan önce bilim yoluyla daha fazla bilgiye, daha fazla gerçeğe bu kadar kolay ulaşamamış isek, neden güvenelim? Şefkat duygularımız –çocuklara, hayvanlara, başka dinlere, tanımadığımız, uzak yabancılara– her gün kabarıyorsa? Yüz milyonlarca insan sefil bir yaşamdan kurtarılmışsa? Batı'da, yoksul sınıflar bile, düzgün şehirlerarası yollarda dörtnala giden bir attan dört kat daha hızlı araba kullanırken müziğin büyüsüne kapılarak koltuklarına yaslanıyorlarsa? Suçiçeği, çocuk felci, kolera, kızamık, yüksek sayıdaki çocuk ölümleri, okuma-yazma bilmemek, idamlar ve devletin rutin hale gelmiş işkencesi birçok ülkede yasaklanmışken? Yakın zamana kadar bu belalar her yerde görülüyordu. Güneş panelleri

ve rüzgâr enerjisiyle çalışan çiftlikler ve nükleer enerji ve henüz bilmediğimiz icatlar bizi karbondioksitin pisliğinden, GM ürünleri bizi kimyasal tarımın tahribatından ve en yoksulları da açlıktan kurtaracaksa? Bütün dünyada görülen şehirlere göç geniş arazileri çoraklaştıracaksa, doğum oranlarını düşürüp kadınları cahil köy eşrafının elinden kurtaracaksa? Caesear Agustus'u bir el işçisini kıskanacak duruma getirecek sıradan mucizelere ne demeli: Acısız diş hekimliği, elektrik ışığı, sevdiklerimizle ânında temas, dünyada görüp göreceği en iyi müzik, bir düzine kültürün mutfağı? Ayrıcalıklarla, tattığımız zevklerle gururlanıp duruyoruz, ama yine de yakınıyoruz, şimdiye kadar yakınmayanlar da yakında başlar. Ruslara gelince, aynı şey Katolik İspanya için de söylenmişti. Ordularını sahillerimizde bekliyorduk. Çoğu şey gibi bu da olmadı. Birkaç kundaklama gemisi ve onların donanmasını İskoçya'nın kuzey ucundan dolaşmaya mecbur eden yararlı bir fırtına sayesinde mesele halloldu. İşlerin gidişatı bizi hep kaygılandıracak – bu da bilinçli olmanın ağır yeteneğine dahil.

Yakında sahip olacağım altın dünyaya bir övgü. Bulunduğum hücrede kolektif hayallerin uzmanı oldum. Neyin doğru olduğunu kim bilir? Kendim pek kanıt toplayamıyorum. Her öneriye bir başka öneri karşı çıkıyor, ya da onu güçlendiriyor. Herkes gibi ben de istediğimi alacağım, bana hangisi uygunsa.

Ama bu düşünceler dikkatimi dağıtıp duruyor, duyayım diye uyanık kaldım ama konuşmanın ilk kelimelerini kaçırdım. Sabah şarkısı. Alarmın çalmasına dakikalar kala Claude bir şey mırıldandı, annem yanıt verdi, sonra yine Claude konuştu. Dönüyorum, kulağımı duvara yapıştırıyorum. Şiltede bir kıpırtı hissediyorum. Sıcak bir geceydi. Claude doğrulup oturmuş, yatarken giydiği tişörtü çıkarıyor olmalı. Bu öğleden sonra abisiyle buluşacağını söylediğini duyuyorum. Bu abisinden daha önce de söz etmişti. Keşke daha fazla dikkat etseydim. Ama konuşmanın konusu sıkmışsa beni – para, hesaplar, vergiler, borçlar.

"Bütün umudunu bu sözleşme yaptığı şaire bağlamış," diyor Claude.

Şair mi? Dünyada pek az insan bir şairle sözleşme yapar. Ben böyle bir tek kişi tanıyorum. *Abisi mi?*

Annem, "A, evet, o kadın," diyor. "Adını unuttum. Baykuşlara dair yazıyor."

"Baykuşlar! Pek heyecanlı bir konu! Ama abimi bu gece görmem gerek."

Annem ağır ağır, "Bence görmemelisin," diyor. "Şimdi olmaz."

"Ya da o buraya gelecek yine. Senin canını sıkmasını istemiyorum. Ama."

Annem, "Ben de istemiyorum," diyor. "Ama bunu benim usulümle çözmeliyiz. Yavaş yavaş."

Bir sessizlik oluyor. Claude komodinin üzerinden telefonunu alıyor, önce alarmını kapatıyor.

Sonunda, "Ağabeyime borç para verirsem iyi bir bahane olur," diyor.

"Ama çok fazla olmasın. Sonra geri alamayız."

Gülüşüyorlar. Sonra Claude ve ışığı banyoya gidiyor, annem yan tarafına dönüp yeniden uykuya dalıyor, ben de karanlıkta kalıp bu çirkin gerçekle yüzleşiyor ve kendi aptallığımı düşünüyorum.

Dört

Geçen arabaların sevimli uğultusunu duyduğumda ve hafif bir esinti atkestanesi yaprakları olduğunu düşündüğüm şeyleri kımıldattığında, alt tarafımdaki portatif radyo cızırtılı sesler çıkardığında ve yarı gölgedeki bir mercanın ışıltısı, uzayıp giden bir tropikal alacakaranlık iç denizimi ve içinde sürüklenen trilyonlarca parçacığı donuk donuk aydınlattığında biliyorum ki annem, babamın kütüphanesinin önündeki balkonda güneş banyosu yapıyor. Meşe palamudu ve meşe yaprağı motifli, dökme demirden süslü parmaklığı yüzyıllardır üzerine sürülen siyah boyanın bir arada tuttuğunu ve ona pek yaslanılmaması gerektiğini de biliyorum. Annem tehlikeli olduğu söylenen, inşaat ustalarının dahi bu gerekçeyle onarmaya yanaşmadıkları betonu ufalanan bir çıkıntının üzerinde duruyordu. Balkon öyle dar ki, bir şezlong ancak uzunlamasına, neredeyse binaya paralel konumda sığabiliyor. Trudy yalınayak, bikinisinin üstünü ve neredeyse beni hesaba katmayan kısa bir denim şort giymiş. Bu kılığı, pembe çerçeveli, kalp biçiminde güneş gözlüğü ve hasır bir şapka tamamlıyor. Bunu biliyorum çünkü amcam –*amcam*!– telefonda anneme üzerinde ne olduğunu sordu. Annem de cilveli cilveli anlattı.

Birkaç dakika önce radyodan saatin dört olduğu duyuruldu. Bir kadeh Marlborough Sauvignon Blanc paylaşıyoruz annemle, belki şişenin tamamıdır. Benim ilk tercihim değil, aynı kalite üzüm ve daha az otsu bir tat için bir Sancerre'i yeğlerdim, tercihan da Chavignol'den. Bir nebze sert, mineral berraklıkta bir tat, direkt güneş ışığının sert saldırısını ve evimizin çatlak cephesinden yansıyan fırın gibi sıcağı hafifletirdi.

Ama Yeni Zelanda'dayız, burası içimizde, son iki gündür olduğumdan daha mutluyum. Trudy şarabımızı içi donmuş etanol dolu plastik küplerle soğutuyor, buna bir itirazım yok. Renkleri ve biçimleri ilk kez seziyorum, çünkü annemin diyaframı güneşe dönük, böylece, bir fotoğrafçının karanlık odasındaki kızılımsı donuk ışıkta olduğu gibi, yüzümün önündeki ellerimi ve belim-

le dizlerimin çevresine bolca dolanmış kordonu seçebiliyorum. El parmaklarımın tırnaklarının kesilmesi gerektiğini görüyorum, oysa doğmama daha iki hafta var. Annemin dışarıda oturmasının amacının kemiklerimin güçlenmesi için D vitamini almak olduğunu, benim varlığım üzerinde daha iyi düşünebilmek için radyoyu kapattığını, başımın bulunduğunu tahmin ettiği yeri okşayan elin şefkat belirtisi olduğunu düşünmekten hoşlanıyorum. Ama annem dikkatini güneşte yanmaya vermiş de olabilir, Babür İmparatoru Evrengzîb'le ilgili radyo oyununu dinleyemeyecek kadar sıcak bulabilir havayı, ve parmak uçlarıyla karnını okşaması da hamileliğin son haftalarında şiştiği için onu rahatlatmak amacıyla olabilir. Kısacası, annemin bana duyduğu sevgi konusunda emin değilim.

Üç kadehten sonra şarap hiçbir şeye çözüm olmuyor ve yeni keşfettiğim şeyin acısı sürüyor. Yine de hissettiğim kopukluk rahatsız etmiyor beni: Birkaç adım uzaktayım şimdi, işime yarıyor bu, kendimi beş metre kadar kendimin aşağısında, açıkça görüyorum, dağa tırmanırken düşüp bir kayanın üzerine sırt üstü serilen bir dağcıyı görür gibi. Durumumu anlamaya başlayabilirim, hem düşünebilirim hem hissedebilirim. Ve bütün bunları Yeni Dünya'dan gelen mütevazı bir beyaz şarap sayesinde becerebilirim. Öyle. Annem babamın kardeşini tercih etmiş, kocasını aldatmış, oğlunu mahvetmiş. Amcam abisinin karısını çalmış, yeğeninin kocasını aldatmış, yengesinin oğlunu kaba bir biçimde aşağılamış. Babam yapısı gereği savunmasızdır, benim durumum gereği olduğum gibi. Amcam – benim genomumun dörtte biri onunla ortak, babamınkinin yarısı, ama ben Vergilius'a ya da Montaigne'e ne kadar benziyorsam o da babama o kadar benziyor. Benim hangi habis yanım Claude'dan geçiyor ve ben bunu nasıl bileceğim? Kendi kendimin kardeşi olabilirdim ve o kendi abisini nasıl aldattıysa ben de kendimi öyle aldatabilirdim. Doğduğumda ve nihayet yalnız kalmama izin verildiğinde, mutfaktaki bıçağı alıp saldırmak istediğim bir çeyrek kısmım var. Ama bıçağı tutan kişi aynı zamanda kalıtımsal olarak dörtte birimi oluşturan amcam olacak. O zaman bıçağın nasıl kımıldamadığını göreceğiz. Bu fikir bir biçimde ona da ait. Ve bu da.

Trudy ile ilişkim de iyi gitmiyor. Onun sevgisinden emin olduğumu düşünürdüm. Ama şafak vakti, radyoda tartışan biyologları duydum. Hamile anneler rahimlerine yerleşenlerle mücadele etmelilermiş. Kendisi de ana olan doğa, gelecekteki rakiplerim

olacak kardeşlerimi beslemek için ihtiyaç duyulabilecek kaynaklar uğruna mücadele edilmesini buyuruyor. Sağlığım Trudy'ye bağlı, ama o kendini bana karşı korumalı. Öyleyse benim *duygularımı* neden umursasın? Benim yetersiz beslenmem onun ve henüz ana rahmine düşmemiş bir ufaklığın çıkarınaysa, amcamla buluşmasının beni rahatsız etmesini neden dert etsin kendine? Biyologlar babamın en akıllıca hareketinin bir başka erkeği kandırıp kendi çocuğunu onun yetiştirmesini sağlamak olacağı fikrindeler; o sırada babam da –benim babam!– başka kadınlara kendi benzerliğini dağıtmalıymış. Ne kadar soğuk, ne kadar sevgisiz. Öyleyse hepimiz yalnızız, ben bile, her birimiz ıssız bir caddede yürüyoruz, omzumuza attığımız bir sopanın ucundaki bohçada bilinçsizce yol almanın planlarını, akış çizeneklerini taşıyoruz.

Katlanılamayacak kadar fazla, gerçek olamayacak kadar zalimce. Dünya neden kendisini bu kadar insafsızca yapılandırsın? Başka bir çok şeyin yanında, insanlar cana yakın ve nazikler. Olgunluk her şey değildir. Annem, ev sahibimden çok daha fazladır. Babam kendi kişiliğinin olabildiğince geniş bir alana yayılmasını arzulamıyor, ama karısını ve kuşkusuz tek oğlunu arzuluyor. Hayat bilimlerinin[16] söylediklerine inanmıyorum. Babam beni seviyordur, eve dönmek istiyordur, benimle ilgilenecektir – eğer fırsat tanınırsa. Annem de bir tek öğünü atlamama bile neden olmadı, bugün öğle sonrasına kadar beni düşünerek üçüncü kadeh şarabı hep kibarca reddetti. Eksik olan onun sevgisi değil. Benimki. Aramıza giren benim öfkem. Annemden nefret ettiğimi söylemek istemem. Ama bir şairi, herhangi bir şairi Claude yüzünden terk etmek!

Zor bir şey bu, aynı şekilde, şairin bu kadar yumuşak olması da zor. John Cairncross, ailesinin evinden, büyükbabasının satın aldığı bu evden, 'kişisel gelişim' felsefesi diye bir şey yüzünden kovuluyor – 'hafif müzik' kadar çelişkili bir ifade bu. Bir arada olabilmek için ayrılmak, kucaklaşabilmek için birbirine sırtını dönmek, âşık olabilmek için birbirini sevmekten vazgeçmek. O inandı buna. Ne kadar budala! Babamın zayıflığıyla annemin ihaneti arasında pis kokulu bir çatlak oluştu ve içinden hemen bir kurtçuk-amca çıktı. Ben de burada, özel hayatımın içine gömülmüş durumda çömeliyor, sonu gelmeyen, bunaltıcı bir alacakaranlıkta sabırsızca hayaller kuruyorum.

---

16 Biyoloji, tıp, veterinerlik, diş hekimliği ve eczacılık ilgili bilim dallarına verilen genel ad. (ç. n.)

Hayatımın en güzel çağında olsaydım neler yapardım bunun yerine. Örneğin bundan yirmi sekiz yıl sonra. Üzerimde solmuş ve sıkı bir blucin, karnım düz ve kaslı, panter gibi kayarak yürüyorum, geçici olarak ölümsüzüm. İhtiyar babamı Shoreditch'te taksiye bindiriyorum, evin patronuymuş gibi davranan Trudy'nin itirazlarına aldırmadan kütüphanesine, yatağına yerleştiriyorum. Yaşlı Kurtçuk amcamı boynundan yakalayıp Hamilton Terrace'taki yaprakların tıkadığı su oluğuna fırlatıyorum. Annemin ensesine gelişigüzel bir öpücük kondurup susturuyorum.

Ama işte hayatın en sınırlayıcı gerçeği – hep şimdidir, hep burasıdır, asla o zaman ve orası değildir. Şimdi Londra'daki sıcak dalgasında kavruluyoruz, burada, çürük bir balkonda. Annemin kadehini yeniden doldurduğunu duyuyorum, plastik küplerin zıpladığını, annemin usulca iç geçirdiğini, halinden hoşnut olmaktan çok kaygılı. Demek ki dördüncü kadehte. Buna dayanacak kadar büyüdüğümü düşünüyor olmalı. Öyleyim de. Sarhoş oluyoruz, çünkü şu anda bile annemin âşığı Cairncross Yayınevi'nin penceresiz bürosunda ablasıyle görüşüyor.

Oyalanmak için aklımı onlara veriyor, o ikisini gizlice gözlüyorum. Hayal gücümü işletiyorum. Gerçek olan bir tarafı yok bunun.

Düşük faizli borç para, üstü tıka basa dolu yazı masasına bırakılmış.

"John, Trudy seni gerçekten seviyor ama ailede güvendiği biri olarak benden, bir müddet ondan uzak durmanı istememi rica etti. Evliliğiniz için en iyisi bu. Ehem. Sonunda her şey çözümlenecek. Kiranı ödemekte geciktiğini tahmin etmeliydim. Ama. Lütfen kabul et, parayı al, karını da kendi haline bırak."

Aralarında, masanın üzerinde duruyor, kirli ellilikler halinde beş bin pound, kötü kokulu, kırmızı baskılı beş öbek para. Her iki yanında şiir kitapları ve daktiloda yazılmış kâğıtlar dağınık bir şekilde üst üste yığılmış, yontulmuş kurşunkalemler, ikisi de tepeleme dolu iki cam küllük, bir viski şişesi, yumuşak bir Tomintoul viskisi, dibinde 2-3 santim içki kalmış, kristal bir su bardağı, içinde sırtüstü yatan ölü bir sinek, temiz bir kâğıt mendil üzerinde birkaç aspirin. Düzgün çalışmanın kirli izleri.

Tahminim şu. Babam kardeşini asla anlamadı. Anlamaya değeceğini hiç düşünmedi. John yüzleşmekten de hoşlanmaz. Bakışları masanın üzerindeki paraya gitmiyor. Eve dönüp karısı ve

çocuğuyla birlikte olmaktan başka bir şey istemediğini açıklamak aklına gelmiyor.

Bunun yerine, "Bu dün geldi. Bir baykuş hakkındaki şiiri dinlemek ister misin?" diyor.

Tam da Claude'un çocukken nefret ettiği türden alakasız, saçma bir fikir. Başını iki yana sallıyor, *olmaz, lütfen bana bunu yapma*, ama çok geç.

Babam, derisi pul pul soyulan elinde daktiloyla yazılmış tek bir sayfa tutuyor.

"Kanlı felaket habercisi," diye başlıyor. Bir uzun bir kısa hecelerden oluşan dizelerden hoşlanır.

"Öyleyse istemiyorsun bunu," diye asık suratla araya giriyor kardeşi. "Derdim değil." Ve bir banker gibi parmaklarını hızla kullanarak paraları topluyor, masanın yüzeyine vurarak hizaya sokuyor, bir lastik bant bulup iki saniye içinde parayı gümüş düğmeli blazer ceketinin iç ceplerinden birine sokuyor, ayağa kalkıyor, terlemiş ve rahatsız görünüyor.

Babam hiç telaş etmeden ikinci dizeyi okuyor. "Acayip bir şekilde hayran bırakıyor bizi zalim haykırış." Sonra duruyor ve yumuşak bir sesle, "Gitmek zorunda mısın?" diye soruyor.

İki kardeş arasındaki bu kısıntılı konuşmanın, sarf edilen sözlerdeki eskiye dayalı hüznün şifresini en dikkatli gözlemci bile çözemezdi. Standartlar, kurallar çok eskiden belirlenmişti, değiştirilemezdi. Claude'un görece zenginliği göze batmamalıydı. O küçük erkek kardeş olarak kalacaktı, yetersiz, susturulmuş, öfkeli. Hayattaki en yakın akrabası şaşırtmış babamı, ama pek de fazla değil. Bulunduğu yerden kımıldamayacak ve bu yüzden biraz alaycı çıkıyor sesi. Ama öyle değil. Alaycılıktan da kötü: Aldırmıyor, aldırmadığının da farkında değil. Ne kiraya aldırıyor, ne paraya, ne de Claude'un teklifine. Ancak düşünceli bir adam olduğundan konuğunu geçirmek için kibarca ayağa kalkıyor, onu geçirdikten sonra yeniden masasına oturduğunda önceden orada duran parayı unutmuş bile, Claude'u da. Kurşunkalemi tekrar eline alıyor, öteki elinde de sigarası var. Kendisi için tek önemli işe devam edecek, şiirlerin matbaa provalarını hazırlayacak, saat altı olana ve sulu viskisinin saati gelene kadar başını işinden kaldırmayacak. Önce sineği bardaktan dışarı fırlatacak.

Uzun bir yolculuktan dönercesine rahme dönüyorum. Balkonda değişen bir şey yok, tek fark kendimi çakır keyif hissetmem. Geri dön-

memi selamlarcasına şişenin geri kalanını kadehine boşaltıyor Trudy. Küpler artık soğuk değil, şarap neredeyse ılımış, ama Trudy haklı, şimdi bitirmek en iyisi. Fazla dayanmaz. Meltem hâlâ atkestanesi ağaçlarını kımıldatıyor, öğle sonrası trafiği yoğunlaşıyor. Güneş batarken hava ısınıyor. Ama sıcağa aldırmıyorum. Sauvignon Blanc'ın son yudumları gelirken yeniden düşünmeye koyuluyorum. Uzaklaşmışım buradan, merdivenim ya da halatım olmadan tel örgünün üzerinden atlayıp kaçmıştım, bir kuş gibi özgürdüm, şimdimi ve buradaki yerimi geride bırakmıştım. Beni sınırlayan gerçeğim doğru değildi: İstediğim zaman gidebilirim, Claude'u evden atabilir, babamı bürosunda ziyaret edebilir, sevgi dolu, görünmez, meraklı biri olabilirim. Filmler de bu kadar iyi midir? Öğreneceğim bunu. Böyle gezintiler düzenleyerek bir ömür geçirebilir insan. Ama hakiki, çember içine alınmış gerçek de çok ilginç, Claude'un geri dönmesini ve neler olup bitiğini bize anlatmasını sabırsızlıkla bekliyorum. Benim versiyonum mutlaka yanlıştır.

Annem de merak ediyor olanları. Eğer iki kişi için içiyor olmasaydı, eğer ben o yükü paylaşmasaydım, yere yıkılmış olurdu. Yirmi dakika sonra içeri giriyoruz, kütüphaneye geçiyoruz, sonra yukarıya, yatak odasına çıkıyoruz. Bu evin içinde yalınayak dolaşırken dikkatli olmak gerek. Ayağının altında bir şey çatırdayınca annem bağırıyor, tırabzana doğru atılırken ikimiz de yalpalıyoruz, sağa sola savruluyoruz. Sonra ayak tabanına bakmak için durunca doğruluyoruz. Küfrederken sesini yükseltmiyor, demek ayağı kanamış ama çok fazla değil. Yatak odasında seke seke dolaşıyor, belki de her yanına giysilerin ve ayakkabılarının ve benim zamanımdan önce yapılmış seyahatlerden sonra yarısı boşaltılmadan kalmış bavulların saçılmış olduğu pis, kirli beyaz halının üzerinde leke bırakıyordur.

Duvarları yankılanan banyoya ulaşıyoruz, duyduğum kadarıyla burası geniş, kirli ve harap bir yer. Annem bir çekmeceyi açıyor, içindeki şeyleri takırdatarak, hışırdatarak, sabırsızca karıştırıyor, bir başkasını deniyor, üçüncüsünde yarasına yapıştıracağı yara bandını buluyor. Küvetin kenarına oturuyor, zavallı ayağını dizine dayıyor. Çıkardığı küçük homurtulardan ve öfkeli soluklarından, yarasının zor erişilen bir yerde olduğu anlaşılıyor. Keşke önünde diz çöküp ona yardım edebilsem. Annem genç ve zayıf olmasına karşın benim kütlem onu engellediği için öne eğilmesi kolay değil. O zaman diye karar veriyor, bir yer açıp sert zemine oturmak daha iyi. Ama bu da kolay değil. Hepsi benim suçum.

Claude'un sesini duyduğumuzda işte buradayız ve bunları yapıyoruz, aşağıdan bağırıyor.

"Trudy! Aman Tanrım! Trudy!"

Hızlı ve sert adımlarının sesini duyuyoruz, yine anneme sesleniyor. Sonra, derin derin soluk alarak banyoda.

"Aptal bir cam parçasına basıp ayağımı kestim."

"Yatak odasının her yeri kan içinde. Sandım ki..." Benim ölmüş olmamı umduğunu söylemiyor bize. Bunun yerine, "Bırak ben yapayım," diyor. "Önce temizlememiz gerekmiyor mu?"

"Yapıştır şunu."

"Kıpırdama." Şimdi homurdanma ve soluğunu tutma sırası Claude'da. Ve sonra, "İçki mi içiyordun sen?"

"Siktir git. Yapıştır şunu."

Sonunda beceriyor Claude ve annemin ayağa kalkmasına yardım ediyor. İkimiz birlikte iki yana sallanıyoruz.

"Tanrım! Ne kadar içtin?"

"Sadece bir kadeh."

Annem tekrar küvetin kenarına dayanıyor.

Claude geri geri, yatak odasına gidiyor, bir dakika sonra da dönüyor. "Halıdan o kanı çıkaramayacağız."

"Bir şeyle silmeyi dene."

"Söylüyorum işte, çıkmaz. Bak. Şurada bir leke var. Kendin dene."

Claude'un böyle dobra konuştuğunu pek duymamıştım. "Yapabiliriz"den beri ilk kez böyle konuşuyor.

Bu farkı annem de kaçırmıyor ve, "Neler oldu?" diye soruyor.

Şimdi Claude'un sesi sızlanır gibi.

"Parayı aldı, bana teşekkür etmedi. Ve ne oldu biliyor musun? Shoreditch'te kaldığı yere çıkacağını bildirmiş. Buraya geri taşınıyor. Sen ne kadar yok desen de ona ihtiyacın olduğunu söylüyor."

Banyonun içinde yankılar duyulmaz oluyor. Onlar düşünürlerken ikisinin soluk alıp verişleri dışında hiçbir ses çıkmıyor. Bence birbirlerine bakıyorlar, gözlerinin içine, uzun uzun, her şeyi ifade eden bir bakışla.

"İşte durum bu," diyor Claude sonunda, o bildik, kof tarzıyla. Biraz bekleyip, "Peki şimdi?" diye ekliyor.

Bunu duyunca annemin kalp atışları sürekli hızlanıyor. Sadece hızlanmıyor, sesi de artıyor, tıpkı hatalı tesisattan gelen tıkırtılar

gibi. Bağırsaklarında da bir şeyler oluyor. Uzayan, gıcırtılı bir gurultuyla çalışıyor bağırsakları ve yukarıda, benim ayaklarımın üzerinde bir yerde, kıvrımlı borulardan geçen sıvılar bilinmeyen hedeflere doğru hızla ilerliyorlar. Annemin diyaframı inip kalkıyor. Kulağımı duvara daha da yapıştırıyorum. Bu kreşendo sürerken çok önemli bir şeyi duyamayabilirim.

Beden yalan söyleyemez, ama zihin başka bir ülkedir, çünkü annem nihayet konuştuğunda sesi yumuşak, tamamıyla denetim altında. "Aynı fikirdeyim."

Claude yaklaşıyor, usulca konuşuyor, neredeyse fısıltı halinde sesi. "Ama. Ne düşünüyorsun?"

Öpüşüyorlar, annem titremeye başlıyor. Claude'un onun beline sarıldığını hissediyorum. Dillerinden ses çıkarmadan tekrar öpüşüyorlar.

"Korkuyorum," diyor annem.

Paylaştıkları bir şakaya karşılık verircesine Claude da, "Bozuluyorum," diyor.

Ama gülmüyorlar. Claude'un kalçasını anneme dayadığını hissediyorum. Böyle bir zamanda bile uyarılıyorlar ya! Ne kadar az şey biliyorum. Annem Claude'un fermuarını buluyor, aşağıya doğru çekiyor, okşuyor, Claude'un kıvırdığı işaretparmağı da annemin külotunun içinde. O parmağın alnıma durmadan bastırdığını hissediyorum. Yukarı çıkalım mı? Ama Tanrıya şükür çıkmıyorlar, Claude aynı konuya devam ediyor.

"Karar ver."

"Çok korkuyorum."

"Ama unutma. Altı ay sonra. Benim evimdeyiz, bankada da yedi milyon. Bebeği de bir yere yerleştiririz. Ama. Ne olacak. Hmm. Peki?"

Kendisinin sorduğu pratik soru yatıştırıyor Claude'u, parmağını çekmesine yetiyor. Ama annemin nabız atışları sakinleşirken onun sorusundan sonra yine hızlanıyor. Seks değil de tehlike yüzünden. Kanı içimden geçerken topçu atışı gibi zonkluyor, onun karar vermek için mücadele ettiğini hissedebiliyorum. Ben onun bedeninin içinde bir uzuvum, onun düşüncelerinin dışında değilim. Onun yapacağı şeyin bir parçasıyım. Sonunda karar verebildiğinde, fısıltıyla verdiği talimat, o tek hain sözcük benim tecrübesiz ağzımdan çıkıyor sanki. Tekrar öpüşürlerken âşığının ağzının içine söyleyiveriyor onu. Bebeğin ilk sözcüğünü.

"Zehir."

Beş

Tekbencilik nasıl da yakışıyor doğmamış çocuğa. Yalınayak Trudy oturma odasındaki kanepede uyuyarak beş kadehimizin etkisinden sıyrılırken ve kirli evimiz doğuya, gecenin içine doğru yuvarlanırken ben hem amcamın söylediği *yerleştiririz* hem de annemin söylediği *zehir* sözcüğü üzerinde duruyorum. Plak tablasının üzerine eğilmiş bir DJ gibi, cızırdatarak geriye alıyorum o satırı. *Ve... Bebeği de bir yere yerleştiririz.* Tekrarladıkça bu sözcüklerin altındaki hakikat ortaya çıkıyor, benim için tasarlanan gelecek pırıl pırıl parlıyor. *Yerleştiririz, tıkıştırırız*'ın ikiyüzlü türdeşinden başka bir şey değil. Tıpkı *bebek* sözünün de *benim* türdeşim olduğu gibi. *Bir yere* sözü de yalan. Gaddar anne! Benim mahvım olacak bu, çöküşüm, çünkü sadece masallarda istenmeyen bebekler öksüz kalınca kaderleri düzelir. Cambridge Düşesi'nin bana kucak açmayacağı kesin. Tek başına yükseklere uçan kendime acıyışım, annemin bazen üst katlardaki yatak odalarından birinin penceresinden üzgün gözlerle baktığını söylediği vahşi beton kulenin on üçüncü katında bir yere yerleştirecek beni. Annem bakıyor ve şöyle düşünüyor: Bu kadar yakın, yine de Svat vadisi kadar uzak. Nasıl yaşanır orada.

Gerçekten öyle. Kitapsız, bilgisayar oyunlarıyla, şekerle, yağla, kafaya indirilen tokatlarla büyümek. Gerçekten de Svat. Bebek beynimin yumuşaklığını besleyecek, yatarken okunan masallar yok. Günümüz İngiltere'sinin köylü takımının meraktan uzak fikir dünyası. Öyleyse Utah'da kurtçuk üretimine ne dersiniz? Zavallı ben, kafası üç numara tıraşlı zavallı, göbekli, kamuflaj pantolonlu üç yaşındaki oğlan, TV gürültüleriyle başkasının sigarasından çıkan dumanların bulutunun içinde kaybolmuş. Kendisini evlat edinen annenin dövmeli ve şişmiş ayak bilekleri yalpalayarak geçiyor yanından, peşinden de dengesiz erkek arkadaşının pis kokan köpeği geliyor. Babacığım, kurtar beni bu sefil vadiden. Beni de al aşağıya. *Bir yerlere yerleştirilmektense* senin yanında kalıp zehirlenmeyi yeğlerim.

Kendimi kaptırdım yine, üçüncü trimestere has bir davranış. Yoksul İngilizler hakkında bildiğim ne varsa televizyondan öğren-

dim, bir de maskara denilen romanlar hakkındaki eleştiri yazılarından. Hiçbir şey bilmiyorum. Ama makul kuşkum, yoksulluğun her açıdan yoksunluk olduğu. On üçüncü katta klavsen dersleri yoktur. Eğer ikiyüzlülük tek bedelse, burjuva hayatını satın alır ve ucuza aldım derim. Daha da fazlası, tahıl istifler, zenginleşir, hanedan arması edinirim. NON SANZ DROICT,[17] ve benimkisi bir annenin sevgisine dairdir ve mutlaktır. Onun beni terk etmek için yaptığı numaralara onay vermeyi reddediyorum. Ben sürgüne gitmeyeceğim, ama o gidecek. Onu bu kaygan iple bağlayacağım, ona doğum günümde, yeni doğmuş yorgun bebek bakışımla baskı yapacağım, özlem çeken bir martı gibi feryat ederek onun kalbini parçalayacağım. Sevgimle onu zorlayarak sürekli benimle meşgul olması için ikna ettikten sonra, Trudy'nin özgürlüğü, anavatanının gitgide uzaklaşan kıyılarına benzeyecek ve o benim olacak, Claude'un değil; göğüslerini göğüs kafesinden nasıl koparıp denize atamazsa beni de öyle fırlatıp atamayacak. Ben de acımasız olabilirim.

• • •

Ve böylece sürdürdüm, sanırım sarhoştum, konudan konuya atladım, tutarsızdım, sonunda annem inleye inleye uyandı ve kanepenin altında sandaletlerini aradı. Birlikte, topallayarak nemli mutfağa iniyoruz, orasının bakımsızlığını neredeyse gizleyen yarı karanlıkta annem eğiliyor, soğuk su musluğunu açıp kana kana su içiyor. Üzerinde hâlâ plaj kıyafeti var. Işığı yakıyor. Claude ortalarda yok, bir haber de yok. Buzdolabına gidiyoruz, umutla bakıyor içine. O soğuk ışıkta onun solgun, kararsız kolunun havada durduğunu görüyorum – denenmemiş bir retinada gördüğümü hayal ediyorum. Onun güzel kolunu seviyorum. Altlardaki rafların birinde bir zamanlar canlı, şimdiyse irinli olan bir şey, kâğıt torbasının içinde kımıldar gibi, annem saygıyla soluğunu tutuyor, buzdolabının kapısını hemen kapatıyor. Odanın karşı tarafındaki kuru gıda dolabına gidiyoruz, orada bir paket tuzlu fıstık buluyor annem. Az sonra sevgilisine telefon ettiğini duyuyorum.

---

17 (Lat.) Hak olmadan değil. William Shakespeare'in ailesine verilen hanedan armasının üzerindeki yazı.(ç. n.)

"Hâlâ evde misin?"

Annemin çiğneme sesleri yüzünden Claude'un ne dediğini duymuyorum.

"Peki," diyor annem, dinledikten sonra. "Buraya getir onu. Konuşmamız lazım."

Annemin telefonu elinden usulca bırakmasına bakarak Clade'un yolda olduğunu tahmin ediyorum. Pek kötü. Ama ilk baş ağrım saplandı bile başıma, alnımın çevresinde, cafcaflı bir bandana, annemin nabız atışlarıyla uyumlu sıkıntısız bir ağrı. Eğer ağrımı benimle paylaşsaydı, bir ağrı kesiciye ihtiyaç duyabilirdi. Doğrusunu isterseniz, bu ağrı onun ağrısı. Ama cesaretle tekrar dönüyor buzdolabına ve kapısının üst tarafında, pleksi rafta, fi tarihinden kalma yirmi santim eninde bayat ve kötü mü kötü bir parmesan peyniri buluyor, elmas gibi de sert. Eğer dişlerini ona saplayabilirse, ikimiz birlikte acı çekeceğiz, fıstıklardan sonra, ikinci bir tuz seli dar boğazdan aşağı akacak, kanımızı yoğunlaştıracak, tuzlu bir bataklığa çevirecek. Su içmeli annem, daha fazla su. Şakaklarımı bulmak isteyen ellerim yukarıya doğru gidiyor. Daha hayatım başlamadan böyle bir ağrı çekmek muazzam bir haksızlık.

Çok uzun zaman önce bilincin ağrıdan doğduğu konusunda bir tartışma duymuştum. Ciddi bir hasardan kaçınmak için basit bir yaratık, öznel bir döngünün, hissedilen bir deneyimin kırbacına ve kışkırtmasına ihtiyaç duyar. Sadece kafanın içinde kırmızı bir tehlike sinyali değil –kim görecek ki orada onu?– ama bir batma, bir ağrı, *acıtan* bir zonklama. Felaketler bizi bilinçli olmaya zorladı, ve işe yarıyor da, ateşe fazla yaklaştığımızda, çok derin sevdiğimizde bizi ısırıyor. Bu hissedilen duygular insanın kendini icat etmesinin başlangıcı. Ve eğer bu işe yarıyorsa, o zaman neden pislikten iğrenmeyelim, uçurumun kenarından ve yabancılardan korkmayalım, hakaretleri ve iyilikleri hatırlamayalım, cinsellikten ve yiyeceklerden hoşlanmayalım? Tanrı, 'acı olsun' dedi. Ve şiir oldu. Nihayetinde.

Öyleyse baş ağrısının, kalp ağrısının ne yararı var? Ben neye karşı uyarılıyorum, ya da ne yapmam söyleniyor? Zina işleyen amcanın ve annenin babanı zehirlemelerine izin verme. Değerli günlerini tembellikle ve baş aşağı geçirme. Doğ ve harekete geç!

Annem mutfaktaki bir iskemleye akşamdan kalmalığın baş ağrısıyla inleyerek oturuyor, kendi seçtiği hastalığın melodisi bu. İçki

içerek geçirilen bir öğle sonrasının akşamında pek fazla seçenek bulunmaz. Aslında sadece iki tanedir: Vicdan azabı ya da daha fazla içki ve sonra vicdan azabı. Annem ilkini seçti, ama vakit henüz erken. Masadaki peyniri çoktan unutmuş. Claude annemin –beni başından savmış bir milyoner olarak– yaşayacağı yerden dönüyor. Claude otomobil kullanmayı hiç öğrenmediği için Londra'da taksiye biniyor.

Annemi olduğu gibi görmeye çalışıyorum, olması gerektiği gibi, gebeliğin olgunluğunu taşıyan bir yirmi sekizlik, gencecik (bu sıfatı kullanmakta ısrarcıyım) yığılmış masanın üzerine, sarışın ve saçları bir Sakson savaşçısı gibi örgülü, gerçek olamayacak kadar güzel, beni saymazsanız ince ve zarif, yarı çıplak, kollarının üst kısmı güneşten pembeleşmiş, mutfak masasının üzerinde, bir ay öncesinden kalma yumurta bulaşığı tabakların, evdeki sineklerin her gün üzerine pisledikleri kızarmış ekmek ve şeker kırıntılarının, pis kokulu kartonların ve kirli kaşıkların, reklam mektuplarının zarflarının üzerinde kuruyup kabuk tutmuş sıvıların arasında dirseklerine yer buluyor. Onu görmeye ve mecbur olduğum için sevmeye, sonra sırtındaki yükleri gözümün önüne getirmeye çalışıyorum: Kendisine sevgili seçtiği rezil adamı, geride bıraktığı azizi, savunduğu eylemi, yabancılara terk edeceği sevimli çocuğu. Yine de sevecek miyim onu? Sevmeyeceğim diyorsam, asla sevmemişimdir. Ama sevdim, sevdim. Seviyorum.

Peyniri hatırlıyor, en yakınındaki alete uzanıyor ve var gücüyle batırıyor peynire. Bir parça kopuyor, onu ağzına atıyor, annem içinde bulunduğu durumu düşünürken emecek bu taş gibi kuru parçayı. Birkaç dakika geçiyor. İyi değil, diye düşünüyorum, onun durumu, oysa her şeye rağmen kanımız yoğunlaşmıyor, çünkü annemin yediği tuza gözleri için, yanakları için ihtiyacı var. Annesinin ağladığını duymak çocuğun içini acıtır. Kendi rızasıyla, razı olduğu her şeyi, yeni görevlerini katarak yarattığı, değiştirilemeyecek dünyayla karşı karşıya annem, yeniden listelemeliyim bu görevleri – John Cairncross'u öldürmek, kendisine miras kalan baba evini satmak, parayı paylaşmak, çocuğu defetmek. Ağlayan ben olmalıydım asıl. Ama doğmamış çocuklar donuk suratlı stoacılardır, gizli Budalardır, ifadesizdirler. Gözyaşlarının doğal olduğunu kabul ederiz biz, önemsiz akrabalarımız olan ağlayan bebeklerse kabul

etmezler. *Sunt lacrimae rerum.*[18] Bebeklerin feryatları işin özünü değiştirmez. Önemli olan beklemektir. Ve düşünmek!

Antrede âşığının sesi duyulduğunda annem kendisini toparlamıştı, Claude annemin hoşlandığı bir numara büyük rahat ayakkabılarıyla çöpleri dürtüklerken söylenip duruyordu. (Kendi anahtarı var Claude'un. Zili çalmak zorunda olansa babam.) Claude alt kattaki mutfağa geliyor. Duyduğum hışırtı bir naylon torbadan geliyor, içinde ya market alışverişi var ya ölüm aletleri ya da her ikisi.

Annemin durumundaki değişikliği hemen fark ediyor, "Ağlamışsın sen," diyor.

Endişeden değil de bir olguyu ya da durumu bildirir gibi. Annem omuzlarını silkip başını yana çeviriyor. Claude torbadan bir şişe çıkarıyor, annemin etiketi göreceği şekilde sertçe koyuyor masaya.

"2010'un Sancerre'i, Cuvée Les Caillottes, Jean-Max Roger'den. Hatırladın mı? Babası bir uçak kazasında ölmüştü."

Babaların ölümlerinden söz ediyor.

"Eğer soğuksa ve beyazsa hoşuma gider."

Unutmuş annem. Garsonun mumu yakmakta geciktiği restoran. O zaman sevmişti annem, ben daha da fazla sevmiştim. Şimdi, mantar çıkarılıyor, bardaklar çınlıyor –umarım temizlerdir– ve Claude şarabı koyuyor. Hayır diyemeyeceğim.

"Şerefe!" Trudy'nin sesi hemen yumuşadı.

Kadehleri tekrar dolduruyorlar, sonra Claude, "Anlat, ne oldu," diyor.

Trudy konuşmaya başladığında boğazı düğümleniyor. "Kedimizi düşünüyordum. On beş yaşındaydım. Adı Hector'du, tatlı, yaşlı bir şey, ailenin sevgilisi, benden de iki yaş büyüktü. Siyahtı, patileri ve göğsü beyazdı. Bir gün okuldan eve keyifsiz döndüm. Hector mutfaktaki masanın üzerindeydi ama orada olmaması gerekiyordu. Yiyecek arıyordu. Ona bir vurdum, masadan uçtu. Yere çarpınca yaşlı kemikleri çatırdadı. Ondan sonra günlerce ortadan kayboldu. Ağaçlara, sokak lambalarının direklerine duyurular astık. Sonra biri onu bir duvarın dibinde, bir yaprak yığınının üzerinde buldu, ölmek için sürüne sürüne oraya gitmişti. Zavallı, zavallı Hector, kaskatı kesilmişti. Asla söylemedim, asla cesaret edemedim, ama onu öldüren bendim, bunu biliyorum."

---

18 (Lat.) Gözyaşları vardır. (ç. n.)

Demek girişti̇ği aşağılık iş için değil, yitirdiği masumiyeti için değil, başkasına vereceği çocuğu için değil. Yeniden ağlamaya başlıyor, öncekinden de şiddetli.

"Zaten yakında ölecekmiş," diyor Claude. "Senin sebep olup olmadığını bilemezsin."

Şimdi içini çeke çeke ağlıyor annem. "Bendim, bendim. Ben öldürdüm! Ah Tanrım!"

Biliyorum, biliyorum. Nerede uymuştum? – *Annesini öldürüyor ama gri pantolon giyemiyor*. Yine de cömert davranalım. Genç bir kadın, karnı ve göğüsleri patlayacak gibi şişmiş, Tanrı emri olan sancılar kapıda, arkasından hem emzirme ve boklu bezler gelecek hem yeni bulunan bir ülkede hiç de cazip olmayan görevlerle dolu uykusuz, zorlu bir yolculuk, orada gaddar bir sevgi hayatını çalacak ondan – ve yaşlı bir kedinin hayaleti tehditkâr, çoraplı adımlarla usulca etrafında dolaşacak onun, ve çalınan hayatının öcünü almak isteyecek.

Böyle bile olsa. Soğukkanlılıkla plan yapan kadın... Gözyaşı dökerek... En iyisi söylemeyelim.

"Kediler gerçekten baş belası olabiliyorlar," diyor Claude, çaresizce. "Pençelerini mobilyalarda sivriltiyorlar. Ama."

Ekleyebileceği, başka karşıt bir fikir bulamıyor. Annemin ağlaması bitene kadar bekliyoruz. Sonra sıra kadehleri yeniden doldurmada. Neden olmasın? Birkaç yudum alınıyor, ortam yatışsın diye biraz bekleniyor, sonra Claude yine torbasının içini karıştırıyor, farklı bir şarap alıyor eline. Onu masaya bırakırken çıkan ses daha yumuşak. Şişe plastik.

Bu kez Trudy okuyor etiketi, ama yüksek sesle değil. "Yazın mı?"

"Antifrizin içinde etilen glikol var, bayağı iyi bir mal. Bir keresinde bir komşumuzun köpeğine vermiştim, iri bir çoban köpeğiydi, gece gündüz havlayarak beni delirtiyordu. Her neyse. Rengi yok, kokusu yok, tadı hoş, oldukça tatlı, tam smoothie'nin içine konulacak bir şey. Öhhö. Böbrekleri mahveder, dayanılmaz acılar verir. Minicik, sivri kristaller hücreleri parçalar. Sarhoş gibi sendeleyecek, lafları ağzında geveleyecek, ama alkol kokusu olmayacak. Mide bulantısı, kusma, aşırı hızlı soluk alıp verme, kasılmalar, kalp krizi, koma, böbreklerin iflası. Ve perde. Biraz sürer, tabii eğer birisi tedavi edeceğiz diye işleri karıştırmazsa."

"İz bırakır mı?"

"Her şey iz bırakır. Avantajlarını dikkate almalısın. Yazın bile kolay bulunan bir şey. Halı deterjanı da aynı işi görür, ama tadı öteki kadar güzel değildir. Çok rahat bir iş bu. Kolaycacık yutulur. Ama bu işin olduğu anla senin bir ilginin olmamasını sağlamalıyız."

"Benim mi? Ya sen?"

"Hiç kaygılanma. Ben uzağında olacağım."

Annem bunu kastetmemişti, ama üstünde durmuyor.

Altı

Trudy ile ben yine sarhoş olmaktayız ve kendimizi daha iyi hissediyoruz, içmeye daha sonra başlayan iri cüsseli Claude ise arayı kapatmak zorunda. Trudy ile ben iki kadeh Sancerre'i paylaşıyoruz, kalanı da Claude içiyor, sonra burgonya şarabı almak için elini yine naylon torbasına daldırıyor. Boşalan şarap şişesinin yanında gri plastik glikol şişesi duruyor, kutlamamızın bekçisi. Ya da ölüm simgesi. Sert bir beyaz şaraptan sonra, bir Pinot Noir, bir annenin şefkatli eli gibi. Ah, böyle bir üzümün yetiştiği zaman yaşamak! Bu rayiha, bu huzur ve mantık kokusu. Anlaşılan etiketi yüksek sesle okumayı kimse istemiyor, bu yüzden tahminde bulunmak zorunda kalıyorum, ve Échézeaux Grand Cru diyorum. Hangi bölgeden olduğunu söyletmek için kafama Claude'un penisi dayansaydı ya da, o kadar sıkıntı vermeyecek bir silah, o zaman Romanée-Conti derdim, sırf baharatlı kara kuş üzümü ve vişne aroması yüzünden. Menekşe kokusu ve narin tanin kokusu akla 2005'in o tembel, ılıman yazını getiriyor, sıcak dalgalarının yaşanmadığı, yine de yan odadan gelen kışkırtıcı bir kahve kokusu var, ve de daha yakından gelen kabuğu kararmış muz kokusu, 2009'daki Jean Grivot'un bölgesini çağrıştırıyor. Ama asla bilemeyeceğim. Uygarlığın doruğunda biçimlenen bütün bu çeşniler bana doğru gelirken, ve içimden geçerken, kendimi, dehşetin göbeğinde, düşünceler içinde buluyorum.

Çaresizliğimin geçici olmadığından kuşkulanmaya başlıyorum. İnsan bedeninin taşıyabileceği bütün imkânları verin bana, biçimli kaslarıyla, uzun, soğuk bakışlarıyla genç panter benliğimi geri getirin, ondan en aşırı uçlardaki şeyi isteyin – babasını kurtarmak için amcasını öldürmesini. Eline bir silah verin, bir bijon anahtarı, donmuş bir kuzu budu, amcasının iskemlesinin arkasında antifrizi görecek şekilde dursun ki iyice kışkırtılsın. Sor bakalım kendine, acaba o –acaba ben– yapabilir mi bunu, o saçlı kemik yumrusunu parçalayıp içindeki gri maddeyi masadaki pisliğin üzerine fışkırtabilir mi? Sonra da tek tanık olan annesini öldürüp o iki cesetten

bodrumdaki mutfakta kurtulabilir, sadece rüyalarda başarılan bir görevin hakkından gelebilir mi? Ve sonra, mutfağı temizleyebilir mi – bir başka imkânsız görev daha? Buna hapsedilme olasılığını da ekle, çıldırtan can sıkıntısını ve diğer insanların cehennemini, hem de insanların en iyilerinin değil. Senden daha güçlü hücre arkadaşın sabahtan akşama kadar televizyon izlemek isteyebilir — hem de otuz yıl boyunca. Ona karşı gelmeyi düşünebilir misin? Gör bakalım, sararmış bir yastık kılıfının içine nasıl taş dolduruyor, gözlerini ağır ağır senin bulunduğun tarafa, senin kemikli yumruna doğru çeviriyor.

Ya da en kötüsünü varsay, iş bitmiştir – babamın böbreğinde kalan son hücreleri zehir kristalleri parçalamıştır. Babam ciğerlerini ve kalbini kucağına kusmuştur. Istırap, sonra koma, sonra ölüm. İntikama ne dersin? Avatarım omuzlarını silkip paltosuna uzanıyor, dışarı çıkarken namus cinayetinin modern şehirlerde yeri olmadığını mırıldanıyor. Bırakalım kendi adına konuşsun.

"Kendi yasasını uygulamak – eski hikâye bu, kan davası güden yaşlı Arnavutlar ve Müslüman kabilelerin alt kolları için geçerli. İntikam yok artık. Hobbes haklıydı, genç dostum. Şiddet tekeli devletin elinde olmalı, hepimizi hizaya getirecek ortak bir kuvvet."

"O zaman, sevgili avatar, Leviathan'a telefon et şimdi, polisi ara, araştırma yapsınlar."

"Tam olarak neyi? Claude ile Trudy'nin kara mizahını mı?"

Polis memuru: "Peki masanın üzerindeki bu glikol ne, madam?"

"Bir tesisatçı önerdi onu, memur bey, eski radyatörlerimiz kışın donmasın diye."

"O zaman, gelecekteki sevgili iyi-ben, kalk Shoreditch'e git, babamı uyar, bildiğin her şeyi anlat ona."

"Sevdiği ve saydığı kadının onu öldürmeyi planladığını mı? Bu bilgiyi nereden edindim peki? Yastık sohbetine mi kulak misafiri oldum, yatağın altında mıydım?"

Güçlü, becerikli 'ben'in kafasındaki ideal böyle işte. O zaman benim gibi baş aşağı duran kör, dilsiz birinin, müstakbel katil kadına önlük bağı gibi kan damarlarıyla bağlı, hâlâ evinde yaşayan, çocuk haline gelmemiş birinin nasıl bir şansı olabilir?

Ama şişşşt! Suç ortakları konuşuyorlar.

"Buraya geri dönmek istemesi," diyor Claude, "pek de kötü değil. Önce karşı koyar gibi yap, sonra bırak gelsin."

"Ya, evet," diyor Trudy, soğuk ve alaycı bir sesle. "Ve ona bir hoş geldin smoothie'si hazırlayayım."

"Öyle demedim. Ama."

Bana kalırsa neredeyse öyle dedi.

Susup düşünüyorlar. Annem şarabına uzanıyor. İçerken yapış yapış küçük dili kalkıp iniyor ve sıvı annemin doğal kanallarından aşağı akıyor, ayak tabanlarımın yakınından geçiyor, içeri dönüp bana doğru geliyor. Nasıl sevmem annemi?

Annem kadehini bırakıp "Burada ölmesine izin veremeyiz," diyor.

Babamın ölümünden ne kadar kolay söz ediyor.

"Haklısın. Shoreditch daha iyi. Onu ziyaret edebilirsin."

"Ve eski günlerin hatırına bir şişe de yıllanmış antifriz götürürüm!"

"Piknik yiyecekleri götürürsün. Somon füme, lahana salatası, çubuk çikolata. Ve... asıl işi."

"Hırrr!" Annemin patlayan kuşkuculuğunun sesini yansıtmam zor. "Onu kovarım, evinden dışarı atarım, bir sevgili bulurum. Sonra ona piknik yemeği götürürüm."

Bir sevgili bulurum'a amcamın içerlemesini ben bile takdir ediyorum – sanki bundan sonra gelecek pek çok isimsiz sevgiliden biriymiş gibi. Ve mesele 'bulmak', mesele 'bir'. Zavallı adam. Sadece yardım etmeye çalışıyor. Sıcaktan kavrulan bir mutfakta altın saçları örgülü, bikini üstlü ve şortlu çok güzel bir genç kadının karşısında oturuyor, kadın şişmiş, muhteşem bir meyve, onun kaybetmeye tahammül edemeyeceği bir ödül.

"Hayır," diyor Claude, kendine hâkim olarak. Özsaygısının böyle incitilmesi sesinin tizleşmesine neden olmuş. "Bir uzlaşma bu. Sen onun *gönlünü almaya* çalışıyorsun. Geri dönmesini iste. Bir araya gelelim de. Barış istemek gibi bir şey, kutlamak gerek, masaya örtü ser. Mutlu ol!"

Annemin sessizliği Claude'un aldığı bir ödül. Annem düşünüyor. Benim gibi. Aynı eski soru. Claude gerçekten ne kadar budala?

Cesaretlenen Claude ekliyor: "Mesela meyve salatası olabilir."

Yumuşaklığında bir şiirsellik var, sıradan olan düşünceyi canlandıran bir tür nihilizm. Ya da, tam tersi, sıradan olan şey, en rezil fikri yumuşatıyor. Sadece Claude fazlasını yapabilir bunun ve beş saniye düşündükten sonra yapıyor da.

"Dondurma söz konusu olmaz tabii."

Mantıklı. Söylemeye değer. Antifrizden kim dondurma yapar ya da yapabilir?

Trudy içini çekiyor. "Biliyor musun Claude," diye fısıldıyor, "bir zamanlar sevmiştim onu."

Trudy'yi gözümün önünde canlandırdığım gibi mi görüyor Claude onu? Yeşil gözlerinin bakışı donuklaşıyor, yine ilk gözyaşı Trudy'nin yanağından usulca yuvarlanıyor. Cildi pembe ve hafifçe nemli, saç örgülerinden incecik saç telleri çıkmış, tavanın ışıkları arkadan vurunca pırıl pırıl parlıyorlar.

"Tanıştığımızda çok gençtik. Yani, çok erken tanıştık, demek istiyorum. Bir atletizm pistinde. O, kulübü adına cirit atıyordu, yerel bir rekoru kırmıştı. Onu seyrederken dizlerimin bağı çözüldü, nasıl da koşuyordu o ciritle. Bir Yunan tanrısı gibiydi. Bir hafta sonra beni Dubrovnik'e götürdü. Balkonumuz bile yoktu. Güzel bir şehir olduğunu söylüyorlar."

Mutfak iskemlelerinden birinin rahatsız edici gıcırtısını duyuyorum. Claude, oda servisinin getirdiği, kapının dışında üst üste konulmuş tepsileri görür gibi, iğrenç görünümlü yatak odasındaki buruşmuş çarşafları da, on dokuz yaşındaki yarı çıplak bir kızın boyalı kontrplaktan tuvalet masasında oturduğunu, onun kusursuz sırtını, yıkana yıkana incelmiş otel havlusu kucağında –terbiyeye son bir selam. John Cairncross kıskançlıktan bu tablonun dışında bırakılıyor, resmi bir şekilde dışında, ama orada, iri yarı ve çıplak.

Âşığının sessizliğine aldırmayan Trudy sesini yükselterek, kuruyan boğazı yüzünden susmak zorunda kalana kadar hızlı hızlı devam ediyor. "Bunca yıldır bebek olsun diye çabaladık, sonra da gelip, gelip..."

Gelip! Değersiz edat müsveddesi! Annem, babamdan ve şiirlerinden bıktığında ben çoktan yerime sıkıca yerleşmiştim, kıpırdamam olanaksızdı. Trudy kedi Hector için nasıl ağladıysa şimdi John için ağlıyor. Belki de annem doğası gereği ikinci bir cinayeti kaldıramaz.

"Ôhhô," diyor Claude sonunda, bir düşünce kırıntısı sunarak. "Dökülen sütü bardağa koyamazsın."

Süt, kanla beslenen cenin için çok itici, özellikle şarabın arkasından, ama ne de olsa geleceğimde yeri var.

Claude, piknik konusundaki düşüncesini söylemek için sabırla bekliyor. Rakibi için gözyaşı döküldüğünü dinlemenin bir yararı yok ona. Ya da belki insanın zihnini toplamasına yardım ediyordur. Parmaklarıyla hafifçe masanın üzerinde tempo tutuyor, hep yapar bunu. Ayakta dururken cebindeki ev anahtarlarını tıkırdatır, ya da gereksiz yere boğazını temizler. Farkında olmadan yaptığı bu anlamsız hareketler, tekinsiz geliyor bana. Claude'dan hafif bir kükürt kokusu yayılıyor. Ama şu anda ikimiz de aynı durumdayız, çünkü ben de, sağlıksız bir hayranlığa kapılmış durumda, onun planını öğrenmeyi bekliyorum, tıpkı bir tiyatro oyununun sonunu bekler gibi. Trudy böyle ağlarken Claude'un uzun açıklamalara girişmesi mümkün değil.

Bir dakika sonra Trudy burnunu siliyor ve çatlak bir sesle, "Her neyse, şimdi nefret ediyorum ondan," diyor.

"Seni çok mutsuz etti."

Trudy başıyla doğruluyor ve tekrar burnunu siliyor. Claude sözlü kitapçığını bize sunarken onu dinliyoruz. Tarzı, Trudy'ye daha iyi bir yaşam kurması için yardım eden gezgin bir vaiz gibi. Son, ölümcül darbeyi indirmeden önce annemle benim en azından bir kez Shoreditch'e gitmemizin çok önemli olduğunu söylüyor. Trudy'nin oraya gittiğini adli tıptan gizlemenin yararı yok. Trudy ile John'un barıştığı izlenimini bırakmanın yararı var.

Bu intihar gibi görünmeli, sanki zehrin tadını güzelleştirmek için Cairncross kendine bir kokteyl hazırlamış gibi olmalı. Bu yüzden, Trudy oraya son kez gittiğinde boş glikol şişelerini ve dükkândan aldığı smoothie'leri orada bırakmalı. Bunların üzerinde onun parmak izleri bulunmamalı. Parmak uçlarına balmumu sürmesi gerekecek. Bu malzeme Claude'da var. Hem de en iyisinden. Trudy, John'un evinden ayrılırken piknikten kalanları buzdolabına koyacak, kutularda ya da ambalaj kâğıtlarında da parmak izi bırakmamalı. Sanki John yemeğini tek başına yemiş gibi görünmeli. John'un varisi olarak Trudy hakkında araştırma yapılacak, bir komplodan kuşkulanılacak. Bu nedenle Claude'un bıraktığı bütün izler, yatak odasındaki ve özellikle banyodakiler silinmeli, iyice temizlenip yok edilmeli, her bir saç teli ve her deri dökümü. Ve, annemin düşündüğünü hissediyorum, artık çırpınmayan her bir spermin kuyruğu, her bir spermin donmuş kafası. Bu biraz zaman alabilir.

Claude devam ediyor. John'a telefon ettiğini saklamayacak Trudy. Telefon şirketinde kaydı vardır.

"Ama unutma. Ben sadece bir arkadaşım."

Bu son sözleri söylemek zor geliyor ona, özellikle de annem onları bir dinin gerekleri gibi tekrarlarken. Sözcüklerin bazı şeyleri gerçeğe dönüştürebileceğini anlamaya başlıyorum.

"Sadece arkadaşımsın."

"Evet. Ara sıra davet edilirim. Sohbet için. Kayınbirader. Sana yardımcı oluyorum. Daha ötesi değil."

Tarafsız bir dille anlatıyor bunları, sanki geçimini sağlamak için her gün abileri, kocaları öldürürmüş gibi, sanki kanlı önlüğünü, ailenin yıkanacak çamaşırlarının, çarşafların ve havluların arasına atan namuslu bir kasapmış gibi.

Trudy, "Ama dinle–" diye söze başlamışken aklına birden bir şey gelen Claude onun sözünü kesiyor.

"Gördün mü şunu? Bizim sokağımızda bir ev, aynı kaldırım üzerinde, aynı büyüklükte, aynı durumda? *Sekiz* milyondan satılığa çıkmış!"

Annem sessizce özümsüyor bunu. Onu rahatsız eden "bizim" sözcüğü.

Demek böyle. Babamı daha önce öldürmediğimiz için kârımız bir milyon artmış. Ne kadar da doğru: Kendi kaderimizi kendimiz çiziyoruz. Ama. (Claude olsa böyle derdi.) Ben henüz cinayetin nasıl bir şey olduğunu pek bilmiyorum. Yine de Claude'un planı kasaptan çok fırıncıya yakışıyor. Olgunlaşmamış. Glikol şişesinin üzerinde parmak izi olmaması kuşku uyandırır. Babam kendini kötü hissetmeye başlayınca acili aramasını kim engeller ki? Midesini yıkarlar. İyileşir. Sonra ne olacak?

"Ev fiyatlarıyla ilgilenmiyorum," diyor Trudy. "O, daha sonranın işi. Önemli mesele şu. Paradan pay istiyorsan sen nasıl bir riske giriyorsun, elini taşın altına ne kadar koyuyorsun? Eğer bir şeyler ters giderse ve ben batarsam, seni yatak odamdan kazıyıp attığımda nerede olacaksın?"

Bu kadar açık sözlü olması beni şaşırtıyor. Sonra sevinç diyemeyeceğim ama sevinç beklentisi doluyor içime, bağırsaklarımda soğuk bir çözülme hissediyorum. Kötü niyetli kişiler arasında bir kavga, zaten bir işe yaramayan komplo çöküyor, babam kurtuluyor.

"Trudy, her adımda yanında olacağım."

"Sen evde güvenlikte olacaksın. Olay ânında nerede bulunduğunu kanıtlayabileceksin. Mükemmel bir şekilde inkâr edebileceksin."

Demek annem bunu düşünüyormuş. Hiç bilmiyordum, ama düşünüyormuş. Bir kaplan bu Trudy.

Claude konuşuyor. "Durum şu ki–"

"Benim istediğim," diyor annem, öyle heyecanlı söylüyor ki beni saran duvar sertleşiyor, "senin tamamen bu işin içinde olman. Ben mahvolursam sen de mahvolursun. Eğer ben–"

Kapının zili bir kez, iki kez, üç kez çalıyor, donup kalıyoruz. Bildiğim kadarıyla bu güne kadar böyle geç bir saatte sokak kapımız hiç çalınmadı. Claude'un planı öyle acemice ki, şimdiden çökmüş, çünkü kapıyı çalan polis. Başka kimse kapıyı böyle ısrarla çalmaz. Uzun zaman önce mutfağa böcek yerleştirilmiş, ne konuşulduysa duymuşlar. Trudy söylediğine uymamızı istiyor – aşağıya hep birlikte ineceğiz. Bir öğle sonrasında radyoda *Parmaklıklar Ardındaki Bebekler* adlı çok uzun bir belgesel dinlemiştim. Amerika'da, hüküm giyen katillerin, emziren annelerin bebeklerini hücrede büyütmesine izin veriliyormuş. Bunu kültüre dayalı bir gelişme olarak kabul ediyorlardı. Ama bu bebeklerin bir suçu yok ki, diye düşündüğümü hatırlıyorum. Serbest bırakın onları! Ah, pekâlâ. Sadece Amerika'da.

"Ben bakıyorum."

Claude ayağa kalkıyor, mutfak kapısının yanındaki duvara takılı görüntülü dahili telefona gidiyor. Ekrana bakıyor.

"Kocan," diyor tatsız bir sesle.

"Tanrım." Annem durup düşünüyor. "Evde değilmişim gibi yapmanın yararı yok. Sen gidip bir yere saklan. Çamaşırlığa. O asla–"

"Yanında biri var. Bir kadın. Genç bir kadın. Oldukça güzel, haberin olsun."

Yine bir sessizlik. Kapı zili tekrar çalıyor. Bu sefer daha uzun.

Annemin sesi titremese de gergin. "Öyleyse git de al içeri onları. Ama Claude, sevgilim. Lütfen şu glikol şişesini ortadan kaldır."

Yedi

Bazı sanatçılar, ressamlar olsun, yazarlar olsun, doğmamış bebekler gibi, sınırlı alanlarda daha iyi gelişirler. Onların seçtikleri sınırlı konular kimilerini şaşırtabilir ya da hayal kırıklığına uğratabilir. On sekizinci yüzyıldaki kibar tabakanın kur yapması, denizlerde geçen hayat, konuşan tavşanlar, tavşan heykelleri, şişmanların yağlıboya resimleri, köpek portreleri, at portreleri, aristokratların portreleri, yatan çıplaklar, Hazreti İsa'nın doğuşunun ve çarmıha gerilmesinin milyonlarca resmi, Hazreti Meryem'in göğe kabulü, meyve dolu kâseler, vazolarda çiçekler. Ve Hollanda peyniriyle ekmek, yanında bıçakla ya da bıçaksız. Kimileri yazdıklarında sadece kendilerini anlatırlar. Bilim alanında da, biri bütün hayatını Arnavutluk'taki sümüklüböceklere adar, bir diğeri bir virüse. Darwin kaya midyelerine sekiz yılını vermişti. Sonra, olgun yaşa gelince de solucanlara. Minicik bir şey olan, hatta bir şey bile sayılmayan Higgs bozonunu binlerce kişi ömür boyu araştırma konusu yaptı. Bir fındık kabuğunun içinde tıkılı kalmak ve beş santimlik fildişinin ya da bir kum taneciğinin içinde dünyayı görmek. Edebiyatın tamamı, sanatın tamamı, insanların bütün girişimleri, mümkün olabileceklerin evreninde sadece birer noktacıksa, neden olmasın? Belki bu evren bile sayısız gerçek ve olası evrenin içinde bir noktacıktır.

O zaman neden baykuşları yazan bir şair olunmasın?

Ayak seslerinden tanıyorum gelenleri. Açık merdivenden önce Claude iniyor mutfağa, sonra babam, peşinde de yeni edindiği arkadaşı var, ayakkabıları yüksek topuklu, belki de çizmedir, ağaçlık alanlarda yürüyüş için uygun değil bunlar. Geceyle ilişkilendiriyorum kadını, üzerine daracık bir siyah deri ceket ve blucin geçiriyorum, genç olduğunu varsayıyorum, solgun benizli, güzel, özgüvenlidir. Dört bir yana uzamış, ince ayarlı radyo antenlerine benzeyen plasentam, annemin görür görmez bu kadından nefret ettiğine dair sinyaller gönderiyor. Mantıksız düşünceler Trudy'nin nabız atışlarını bozuyor, uzaktaki bir orman köyünden gelircesine

duyulan yeni ve tekinsiz davul sesleri, ondaki sahiplenme duygusunu, öfke ve kıskançlığı haber veriyor. Sorun çıkabilir.

Babamın hatırı uğruna ziyaretçimizi savunmam gerektiğini hissediyorum. Konusu pek sınırlı değil, baykuşlar bozonlardan ya da yapışıkçalardan daha büyük, iki yüz kadar türleri var ve halk geleneklerinde de çokça yer alırlar. Çoğunlukla uğursuz sayılırlar. Trudy içgüdüsel olarak kendine güvense de, onun aksine ben pek kuşkuluyum. Ne ahmak ne de aziz olan babam ya buraya sevgilisini tanıştırmaya, (geçmişinde kalan) anneme gününü göstermeye ve erkek kardeşinin alçakça davranışını hiç umursamadığını kanıtlamaya geldi. Ya da aziz olsa bile ahmaklığı daha fazla, görünüşü kurtarmak için yazarlarından biriyle, efendi bir şekilde buraya uğruyor, Trudy kendisine tahammül ettiği sürece onun yanında kalabilmeyi umut ediyor. Ya da bu ikisinin dışında bir şey, karar verilemeyecek kadar müphem. Annemin gösterdiği yoldan gitmek ve bu arkadaşın babamın metresi olduğunu varsaymak, en azından şimdilik, daha kolay.

Bırakın bir cenini, hiçbir çocuk havadan sudan konuşmayı becerememiştir, zaten bunu istemez de. Büyüklere has bir şeydir bu, can sıkıntısı ve aldatmalarla dolu bir sözleşmedir. Bizim durumumuzda çoğunlukla ikincisi. Sandalyeler kararsızca gıcırdatılarak çekildikten, şarap teklif edildikten, şişenin mantarının çıkarılmasından sonra Claude'un sıcak hakkında söylediği bir söz üzerine babam ne dediği anlaşılmadan mırıldanarak ona hak veriyor. İki kardeşin tekleyerek konuşmaları, ziyaretçilerimizin geçerken uğradıkları yalanını ortaya çıkarıyor. Trudy ağzını açmıyor, kadın şair tanıştırılırken bile – adı Elodie'ymiş. Bir masanın çevresindeki bu zarif toplum geometrisi üzerine yorum yapan yok, evli bir çiftle sevgilileri kadeh kaldırıyorlar, kırılgan modern hayatın bir *tableau vivant*'ı.[19]

Kardeşini kendi evinin mutfağında, şarabı açarken, ev sahibi rolü oynarken bulmak babamı şaşırtmışa benzemiyor. Demek ki John Cairncross asla ahmak değildi, her şeyden habersiz boynuzlu koca değildi. Küçümsenen babam kibarca şarabını yudumluyor ve Trudy'ye nasıl olduğunu soruyor. Umarım fazla yorgun değilsindir, diyor. Bu sorusu, kibarca iğneleme ya da cinsel bir ima olabilir de olmayabilir de. Sesindeki o sızlanan ton gitmiş. Onun yerini mesafe ya da istihza almış. Babam ancak arzusu tatmin edildiyse

---

19 (Fr.) Canlı tablo. (ç. n.)

böyle özgürleşmiş olabilir. Trudy ve Claude kurbanlarının neden burada olduğunu, ne istediğini merak ediyorlardı, ama sormaları doğru olmaz.

Bunun yerine, Claude Elodie'ye yakında mı oturduğunu soruyor. Hayır, oturmuyor. Devon'daki bir çiftlikte, bir stüdyo dairede oturuyor, nehre yakın, bunu söylerken Londra'dayken John'un Shoreditch'teki yatağında gecelediğini Trudy'nin öğrenmesini istemiş olabilir. Bir iddiada bulunuyor. Elodie'nin sesinin tınısı hoşuma gidiyor, obuanın insan versiyonu diyeceğim, hafif çatlak, sesli harfler ördek sesini andırıyor. Cümlelerinin sonuna doğru gurultulu, hırıltılı çıkıyor sesi, Amerikalı dilbilimciler buna 'titrek ses" diyorlarmış. Batı dünyasında yaygınlaşıyormuş, radyoda çokça sözü ediliyormuş, kökeni belli değil, sözüm ona kültürlülüğü ifade edermiş ve çoğunlukla genç, eğitimli kadınlarda görülürmüş. Hoş bir bulmaca. Böyle bir sesle Elodie annemin karşısında dik durabilir.

Daha bugün öğle sonrasında kardeşinin kendisine nakit beş bin pound teklif ettiği, babamın halinden hiç belli değil. Minnettar değil, eskisi gibi aşağılıyor kardeşini. Bu da Claude'un eski nefretini harekete geçirmiş olmalı. Benim içimde de, biraz daha varsayımsal olarak, *olası* bir kini. Babamı aşk budalası bir salak olarak gözümün önüne getirmiş olsam da, Claude ile ilişkim dayanılmaz hale gelirse ve ben ailemi bir araya getirmekte başarılı olamazsam babamla oturabileceğimi düşünmüştüm, en azından bir süre. Kendi ayaklarımın üzerinde durana kadar. Ama bu kadın şairin beni yanına alacağını sanmıyorum – dar siyah cin ve deri ceket, anne kıyafeti olamaz. Elodie'nin çekiciliği biraz da böyle giyinmesinden geliyor. Benim görüşüm dar sayılabilir ama babam yalnız yaşasa daha iyi. Bu kadının solgun güzellik ve özgüvenli ördek sesi benim müttefikim olamaz. Ama belki de aralarında bir şey yoktur, hem hoşlanıyorum bu kadından.

Claude az önce, "Bir stüdyo daire mi? Bir çiftlikte mi? Ne kadar harika," dedi. Elodie kentlilere özgü hırıltılı konuşmasıyla, granit kayaların etrafında köpürerek gürül gürül akan karanlık bir nehrin kıyısındaki, damı iki yandan yere kadar inen bir kulübeyi anlatıyor, öbür yanında pek sağlam olmayan bir yaya köprüsü varmış, kayın ve huş ağaçları, dağlaleleri ve kırlangıçotları, çançiçekleri ve sütleğenlerle dolu aydınlık, ağaçsız bir alan.

"Bir doğa şairi için mükemmel," diyor Claude.

Bu söz o kadar doğru ve o kadar yavan ki Elodie susuyor. Claude ısrarla devam ediyor. "Londra'dan ne kadar uzak bütün bunlar?"

"Bunlar" derken yararsız nehri, kayaları, ağaçları ve çiçekleri kastediyor. Burnu sürtülen Elodie sözcüklerini titretemiyor neredeyse. "İki yüz mil kadar."

Claude'un ona en yakın tren istasyonunu, yolculuğun ne kadar sürdüğünü, yani hemen unutacağı bilgileri soracağını tahmin ediyor Elodie. Ama Claude soruyor, Elodie de yanıtlıyor, biz üçümüz ise dinliyoruz, ancak ne şaşırıyoruz ne de canımız sıkılıyor. Her birimiz, kendi bakış açısından, söylenmeyenlerin etkisi altında. Trudy'nin ve John'un sevgilileri, eğer Elodie sevgilisiyse tabii, evliliğin dışında kalan bu iki kişi, bu aileyi parçalayacak çifte barut. Beni de patlatıp göğe, cehenneme, on üçüncü katıma doğru fırlatacaklar.

John Cairncross imdada yetişip tatlı bir sesle şarabı beğendiğini söylüyor, kadehleri yeniden doldurması için Claude'a işaret ediyor. Claude doldururken hepimizin üzerine bir sessizlik çöküyor. Tokmağın ansızın üzerine inmesini bekleyen gergin bir piyano teli getiriyorum gözümün önüne. Trudy konuşmak üzere. Daha ağzından ilk sözcük çıkmadan biliyorum bunu, kalp atışlarının sinkoplu sekişinden.

"Şu baykuşlar. Gerçek mi bunlar yoksa bir şeyi mi temsil ediyorlar?"

"Ah, hayır," diye telaşla atılıyor Elodie. "Gerçekler. Hayattan alıyorum yazdıklarımı. Ama okur, bilirsiniz, simgeler *katar* onlara, bağlantılar kurar. Bunları engelleyemem. Şiir böyle işler."

"Baykuşların," dedi Claude, "akıllı olduğunu düşünmüşümdür hep."

Şair duruyor, bu sözlerde bir alaycılık var mı diye havayı yokluyor. Claude'un tarzını anlamakta, soğukkanlılığını bozmadan, "İşte buyrun," diyor. "bu konuda elimden bir şey gelmez."

"Baykuşlar kötüdür," diyor Trudy.

Elodie: "Kızılgerdanlar da öyledir. Doğa da öyledir."

Trudy: "Görünüşe bakılırsa baykuşlar yenmez."

Elodie: "Ve kara kara düşünen baykuş zehirlidir."

Trudy: "Evet, kara kara düşünen öldürebilir insanı."

Elodie: "Ben öyle düşünmüyorum. Sadece midenizi bulandırır."

Trudy: "Yani, yüzünüze pençe atarsa demek istiyorum."

Elodie: "Asla yapmaz. Çok utangaçtır."

Trudy: "Kışkırtılırsa değildir."

Rahat bir karşılıklı konuşma, havadan sudan. Ya havadan sudan konuşuyorlar, ya da karşılıklı tehditler ve hakaretler gidip geliyor– bunu bilmeme yetecek toplumsal deneyim sahibi değilim. Ben sarhoşsam Trudy'nin de sarhoş olması gerek, ama tavrında buna işaret eden bir şey yok. Elodie'den nefret etmesi, ki şimdi bir rakibe olarak mimledi onu, ayıklık iksiri olabilir Trudy'ye.

John Cairncross karısını Claude Cairncross'a devretmekten memnun görünüyor. Bu durum, terk edilme ve başkasına devredilme kararının *kendisine* ait olduğuna inanan annemi çileden çıkarıyor. Belki de babamı bu Elodie'ye bırakmaz. Belki babamın yaşamasına bile izin vermez. Ama yanılıyor olabilirim. Kütüphanede şiirler okuyan babam, annemin yanında geçirdiği her anı zevkle yaşadığı görülen babam, annemin kendisini sokağa atmasına izin veren babam. (*Git artık!*) Doğru karar vereceğime güvenemiyorum. Hiçbir şey yerine oturmuyor.

Ama şimdi düşünecek zaman yok. John ayağa kalkmış, tepemize dikiliyor, elinde şarabı, iki yana sallanıyor denemez, nutuk çekmeye hazır. Herkes susuyor.

"Trudy, Claude, Elodie, kısa konuşabilirim de konuşmayabilirim de. Kimin umurunda? Şunu söylemek istiyorum. Aşk biterse ve bir evlilik çökerse, ilk kaybedilen, içtenlikli anılardır, geçmişi dürüstçe, tarafsızca haturlamaktır. Pek rahatsız edicidir bu, yaşadığımız günü lanetlemektir. Başarısızlığın ve perişanlığın tadını çıkarmaktadır eski mutluluğun hayaleti. Karşıdan esen bu unutkanlık rüzgârının önüne ben küçük hakikat mumumu koyuyorum ve ışığını nerelere kadar göndereceğine bakıyorum. Neredeyse on yıl önce, Dalmaçya kıyılarında, Adriyatik'i görmeyen ucuz bir otelde, burasının sekizde biri büyüklüğündeki bir odada, genişliği bir metreyi bile bulmayan bir yatakta Trudy ve ben aşkın, coşkunun, güvenin ve ufku, zamanı olmayan, sözcüklerin ötesindeki bir sevincin ve huzurun kollarına yuvarlandık. Kendi dünyamızı yaratıp kurmak için dünyaya sırtımızı döndük. Yapmacık şiddet gösterisiyle birbirimizi heyecanlandırdık, şımarttık ve bebek okşar gibi okşadık, birbirimize isimler taktık, bize özel bir dil yarattık. Utanma nedir bilmedik. Her şeyi sunduk, her şeyi aldık, her şeye izin verdik. Kahramanlar gibiydik. Hiç kimsenin, ne gerçek hayatta, ne şiirlerde, asla tırmanamadığı bir dorukta durduğumuza inandık. Aşkımız o kadar güzel, o kadar

büyüktü ki, bize evrensel bir ilkeymiş gibi görünüyordu. Bir ahlak sistemiydi, başkalarıyla ilişki kurmanın bir yoluydu ve bu öyle esaslı bir yoldu ki dünya her nasılsa onu gözünden kaçırmıştı. Dar yatakta yüz yüze dönük yatarken birbirimizin gözlerinin ta içine bakıp konuşuyor, kendimizi yeniden yaratıyorduk. Trudy ellerimi tutup öpüyordu, ve hayatımda ilk kez utanmıyordum ellerimden. Birbirimize ayrıntılarıyla anlattığımız ailelerimizi en sonunda anlamıştık. Onları yürekten seviyorduk, geçmişte yaşadığımız zorluklara rağmen. Aynı şey en yakın, en önemli arkadaşlarımız için de geçerliydi. Tanıdığımız herkesi günahlarından arındırabilirdik. Aşkımız dünyadaki iyilikler içindi. Trudy ve ben o güne kadar asla böyle büyük bir dikkatle konuşmamış ve kimseyi böyle dinlememiştik. Sevişmemiz, konuşmamızın bir uzantısıydı, konuşmamız da sevişmemizin.

O hafta sona erdiğinde, geri dönüp burada, benim evime yerleştiğimizde, aşkımız devam etti, aylarca, sonra yıllarca. Hiçbir şey onu engelleyemeyecek gibi görünüyordu. Sözlerime devam etmeden önce kadehimi o aşka kaldırmak istiyorum. Asla yadsınmasın, unutulmasın, çarpıtılmasın ya da yanılsamadır diye bir kenara atılmasın. Aşkımıza. Yaşandı. Gerçekti."

Ayak sürüyerek yürümeler ve gönülsüzce onaylayan mırıltılar duyuyorum, bana daha yakın bir yerde, annemin, şerefe kadeh kaldırıp içer gibi yapmadan önce kuru kuru yutkunduğunu duyuyorum. Sanırım şu "benim evime" sözüne takıldı.

"Şimdi," diye devam ediyor babam, bir cenaze evine girmiş gibi sesini alçaltarak, "bu aşkın sonu geldi. Alışkanlığa dönüşmedi ya da yaşlılığa karşı bir önleme. Hızla öldü, acıklı bir biçimde, zaten büyük aşklar böyle ölür. Perde indi. Bitti ve ben buna memnunum. Trudy de memnun. Bizi tanıyan herkes memnun, rahatladılar. Birbirimize güvenirdik, artık güvenmiyoruz. Birbirimizi seviyorduk, şimdi o benden ne kadar nefret ediyorsa ben de ondan o kadar nefret ediyorum. Trudy, tatlım, seni görmeye zor dayanıyorum. Öyle anlar oldu ki içimden seni boğmak geldi. Rüyalar gördüm, başparmağımı senin şahdamarına bastırdığımı gördüğüm mutlu rüyalar. Senin de benim için aynı şeyleri hissettiğini biliyorum. Ama üzülmeye gerek yok bunun için. Onun yerine gel keyiflenelim. Bunlar, özgür kalabilmek için, yeni bir hayata, yeni bir aşka başlayabilmek için ihtiyaç duyduğumuz karanlık duygular. Elodie

ile ben o aşkı bulduk ve hayatlarımızın sonuna kadar ona bağlı kalacağız."

"Dur," diyor Elodie. Sanırım babamın böyle patavatsızca konuşması onu korkutuyor.

Ama babam durmak bilmiyor. "Trudy ve Claude, sizin için seviniyorum. En doğru anda bir araya geldiniz. İkiniz de birbirinize layıksınız, buna kimsenin itirazı olamaz."

Babam, anlaşılmaz bir şekilde içtenlikle konuşur gibi görünse de, ağzından çıkanlar bir lanet. Claude gibi cinsel açıdan güçlü ama sıkıcı bir erkeğe bağlı olmak anlaşılması güç bir kader. Abisi bunu biliyor. Ama şişşt. Hâlâ konuşmakta.

"Düzenlenmesi gereken şeyler var. Tartışılacak, gerginlik olacak. Ama genelinde basit bir plan, bu yüzden şanslıyız. Claude, senin Primrose Hill'de kocaman, güzel evin var, Trudy sen oraya taşınabilirsin. ben yarın buraya birkaç parça eşya getireceğim. Siz çıkar çıkmaz, dekoratörler işlerini bitirir bitirmez, Elodie yanıma taşınacak. Birbirimizi bir yıl filan görmememizi, sonra bu konuyu tekrar düşünmemizi öneriyorum. Boşanma kolay olacaktır. Her zaman aklımızda tutmamız gereken en önemli şey, mantıklı ve uygar davranmak ve aşkı yeniden bulduğumuz için ne kadar şanslı olduğumuzu hatırlamak. Tamam mı? İyi. Yo, yo, kalkmayın. Kendimiz gideriz. Trudy evde olacaksan, yarın sabah saat 10'da görürüm seni. Fazla kalmam – sonra hemen St. Albans'a gitmem gerekiyor. Ha, unutmadan, anahtarımı buldum."

Elodie ayağa kalkarken sandalyesinin gıcırdadığı duyuluyor. "Dur, yani, şey, şimdi bir şey söyleyebilir miyim?"

Babam sevimli ama kararlı. "Şimdi sırası değil."

"Ama–"

"Haydi ama. Gitme vakti. Şarap için teşekkürler."

Biri boğazını temizliyor, sonra ayak sesleri önce mutfakta, arkasından merdivende duyulmaz oluyor.

Onların gitmesine kulak verirken annemle sevgilisi sessizce oturuyorlar. Üst katta sokak kapısının duruma nokta koyan, kesin bir sesle kapandığını duyuyoruz. Nokta. Trudy ve Claude şaşkınlıktan donakalmışlar. Ben alt üst durumdayım. Babamın konuşmasının neresindeydim ben? Ölüydüm. Nefret ettiği eski karısının karnının içindeki bir tümsek mezarda baş aşağı duran biriydim. Bana değinmedi bile, ağzının içinden bile söylemedi, konu dışı diye bir kenara

bile bırakmadı. Kurtarıcım beni görene kadar 'bir yıl filan' geçecek. İçtenlikli anılara saygı gösterdi, ama beni unuttu. Kendi yeniden doğuşuna doğru aceleyle giderken benimkini bir kenara attı. Babalar ve oğullar. Bir kez duymuştum bunu, unutmayacağım. *Nedir doğada onları birbirine bağlayan? Bir anlık gözükara bir azgınlık.*[20]

Şöyle düşünelim. John, Elodie ile birlikte yaşayıp yaşayamayacağını denemek için Shoreditch'e taşındı. Terrace'i boşaltı ki Claude oraya taşınabilsin ve John'un eline Trudy'yi evden atmak için iyi bir fırsat geçsin. O heyecanlı ziyaretler, o ciddi şiir okumalar, hatta kaybolan anahtar bile numaraydı, Trudy'yi uyutup Claude'un yanında kendini daha güvende hissetmesini, o ikisinin birbirine yaklaşmasını sağlamak içindi.

Claude tekrar şarap koyuyor. Bu koşullar altında, onun en budalaca fikrini böyle duygudan uzak bir belirginlikle dile getirmesi, rahatlatıcı.

"Şu işe bak."

Trudy otuz saniye kadar konuşmuyor. Konuştuğunda, söylediği zor anlaşılıyor, ama kararını verdiği apaçık belli.

"Onun ölmesini istiyorum. Ve bu iş yarın olmalı."

---

20 James Joyce: Ulysses (ç. n.)

Sekiz

Bu ılık, canlı duvarların dışında buz gibi bir masal çirkin sonuna doğru kayıyor. Yaz ortasının bulutları yoğun, ay yok, en ufak bir esinti de. Ama annemle amcamın konuşmaları bir kış fırtınası gibi. Bir şişenin mantarı daha çıkarılıyor, sonra, çok geçmeden bir başkasının. Sarhoşluğun akıntısına kapılıyorum, duyularım onların sözlerini bulanık algılıyor, ama nasıl mahvolacağımı duyuyorum o sözlerde. Kanlı bir ekranda gölgeler kaderleriyle umarsızca mücadele ederek tartışıyorlar. Sesleri yükselip alçalıyor. Birbirlerini suçlamadıkları ya da tartışmadıkları zamanlarda komplo kuruyorlar. Sözleri Pekin'in üzerindeki dumanlı sis gibi havada asılı kalıyor.

Kötü bitecek, ev de hissediyor kendisini bekleyen çöküşü. Yaz ortasındaki bu şubat fırtınası çatıdaki su oluklarından sarkan buzları büküyor, kırıyor, üçgen çatıların kenarlarındaki kiremitleri düz kenarlarını yalıyor, kayağantaşları –o üzeri boş taşları– eğimli damlardan söküyor. Buz gibi soğuk, parmaklarını kirli pencere camlarının çürümüş macunlarının üzerinden geçiriyor, mutfak borularının içinden geri çekiliyor. Ben burada tir tir titriyorum. Ama bitmeyecek, kötü şeyler bitmeyecek, sonunda kötü bitmesi bir lütuf sayılacak. Hiçbir şey unutulmayacak, hiçbir şey süpürülüp gitmeyecek. Pislik, tesisatçının ulaşamayacağı bir yerde, görünmeyen kıvrımlarda duruyor. Trudy'nin kışlık mantolarıyla birlikte gardıropta asılı. Bu fazlasıyla somut, pis koku, duvar diplerindeki deliklerde yaşayan ürkek sıçanları besliyor, onları büyütüp fare haline getiriyor. Onların kemirme seslerini ve isyankâr lanetlerini duyuyoruz, ama şaşıran yok. Ara sıra annemle ben dışarı çıkıyoruz ki annem çömelsin, bol bol işeyip inlesin. Kafatasımın üzerindeki sidik torbasının büzüldüğünü hissedince rahatlıyorum. Masaya dönüyoruz, planlar ve uzun konuşmalar devam ediyor. Lanetler yağdıran fareler değil, amcammış. O kemirme sesi de, tuzlu bademi yiyen annemden geliyormuş. Durup dinlenmeden benim için bir şey yiyor.

Bulunduğum yerde, beni nelerin beklediğini hayal ediyorum – güvenlik, tasasız huzur, ne bir görev var ne de cinayet ve suç. Tıkılıp

kaldığım bu yerde, nelere sahip olmalıydım diye düşünüyorum. İki zıt fikir rahat bırakmıyor beni. Annemin telefonda konuşurken açık bıraktığı bir podcast'ta duydum bunları. Babamın kütüphanesindeki kanepeye uzanmıştık, pencereler ardına kadar açıktı, yine sıcak ve nemli bir öğle vaktiydi. Can sıkıntısıyla, diyordu şu Monsieur Barthes, mutluluk arasında fazla bir mesafe yoktur; insan, sevincin sahillerinden bakar can sıkıntısına. Çok doğru. Modern ceninin durumu. Bir düşünün: Olmaktan ve büyümekten başka yapacak bir şey yok, ama büyümek bilinçli bir hareket sayılmaz. Saf varoluşun verdiği keyif, birbirinden farksız günlerin verdiği bezginlik. Bitmeyen mutluluk, varoluşsal türden bir can sıkıntısıdır. Buradaki tutukluluğum, hapsolma sayılmamalı. Burada bana yalnızlığın ayrıcalığı ve konforu tanınıyor. Masummuşum gibi konuşuyorum, ama sonsuza kadar uzayan bir orgazma neden oluyorum –işte size can sıkıntısı, yücelikler diyarında.

Annem, babamın ölmesini istediği güne kadar benim soydan gelen mirasım buydu. Şimdi bir hikâyenin içinde yaşıyorum ve nasıl bitecek diye içim içimi yiyor. Can sıkıntısı ya da mutluluk bunun neresinde?

Amcam mutfak masasından kalkıyor, ışıkları söndürüp ağaran günün görünmesini sağlamak için sallana sallana duvara doğru gidiyor. Eğer o babam olsaydı, bir şafak serenadı okurdu. Ama şimdi aklında tek bir pratik mesele var – yatma vakti gelmiş. Seks yapamayacak kadar yorgun olmaları ne kadar da rahatlatıyor beni. Trudy ayağa kalkıyor, birlikte iki yana sallanıyoruz. Bir dakika bile dimdik durabilsem daha az midem bulanırdı. Ferah okyanusumda taklalar attığım günleri nasıl da özlüyorum.

Ayağını en alttaki basamağa koyunca duruyor, tırmanacağı basamakları ölçüp biçiyor annem. Dimdik bir merdiven, sanki Ay'a kadar uzanacakmış gibi yükseldikçe yükseliyor. Sırf benim hatırım için tırabzanı sıkı sıkı tuttuğunu hissediyorum. Onu hâlâ seviyorum, bunu bilmesini istiyorum, ama eğer arkaya doğru düşerse ben ölürüm. Şimdi çoğunlukla yukarı çıkıyoruz. Çoğunlukla Claude bizim önümüzde. Halatla bağlanmalıydık birbirimize. Sıkı tutun, anne! Pek zahmetli bir iş bu, kimse konuşmuyor. Dakikalar sonra, sürekli iç çekişler ve inleyişlerin ardından sonunda ikinci katın sahanlığına ulaşıyoruz, bundan sonrası, son dört metre, düzayak olsa da, yine de zor.

Yatağın kendi tarafına oturup sandaletlerinden birini çıkarıyor, elinden bırakmadan yana devriliyor ve uyuyakalıyor. Claude sarsarak uyandırıyor onu. Birlikte banyoyu, dolup taşan çekmecelerin içini karıştırıyorlar, aradıkları her ikisi için ikişer gram paracetamol, içkinin verdiği baş ağrısını gidersin diye.

Claude, "Yarın zor bir gün olacak," diyor.

Bugünü kastediyor. Babam sabah 10'da gelecek, şimdiyse saat neredeyse altı. Sonunda hepimiz yatağımızdayız. Annem gözlerini kapadığında dünyanın, kendi dünyasının dönüp durduğundan yakınıyor. Claude'un daha dayanıklı olduğunu, sağlam malzemeden yapıldığını –herhalde öyle derdi– sanırdım. Öyle değilmiş. Daha aradan birkaç dakika geçmeden kalkıp yan tarafa koştu, diz üstü çöktü ve klozete iki koluyla sarıldı.

"Kapakları kaldır," diye bağırdı Trudy.

Önce sessizlik, sonra epeyce zorlanarak, damla damla çıkıyor. Bayağı gürültülü, Claude. Uzun, kesik bir haykırış duyuluyor, sanki bir futbol taraftarı tam bağırırken sırtından bıçaklanmış gibi.

Saat yedide uyuyakalıyorlar. Ben uyanığım. Düşüncelerim annemin dünyasıyla birlikte dönüyor. Babamın beni reddedişi, kendisini bekleyen kader, benim bu işteki sorumluluğum, kendi kaderim, onu uyaramayışım ya da harekete geçemeyişim. Ve yatak arkadaşlarım. Bu işe kalkışamayacak kadar bitkinler mi? Ya da daha kötüsü, bitkin oldukları için berbat edecekler, yakalanacaklar ve hapse mi atılacaklar. Son zamanlarda o hapishane hayaleti beni bu yüzden rahatsız etti. Hayata, mutluluğun bilinmediği, can sıkıntısının ise uğruna mücadele edilerek kazanıldığı bir ayrıcalık olan bir hapishane hücresinde başlamak. Ve eğer başarılı olurlarsa – o zaman papazı buldum demektir. Düşünülebilir bir mutluluğa götüren herhangi bir plan, akla yakın bir yol gelmiyor aklıma. Keşke hiç doğmasam...

• • •

Uyuyakalmışım. Bir haykırış, şiddetli, aritmik bir gümbürtü uyandırıyor beni. Annem Ölüm Duvarında. Öyle değil. Ya da orada değil. Merdivenden çok hızlı iniyor, dikkatsiz eli tırabzana değdi değiyor. Her şey burada sonlanabilir, gevşemiş halı çubuğu ya da yıpranmış halının kıvrılan ucu, tepetaklak aşağı yuvarlanış, bana ait kederim

ebedi karanlıkta kaybolur. Umut etmek dışında tutunabileceğim bir şey yok. Haykıran amcamdı. Bir daha bağırıyor.

"İçeceği almak için dışarı çıkınıştım. Yirmi dakikamız var. Kahveyi hazırla. Gerisini ben hallederim."

Bulanık Shoreditch planları annemin aceleciliği yüzünden baltalanmış. Ne de olsa John Cairncross artık annem için deli divane olmuyor. Kıçına tekmeyi vuracak, hem de yakında. Bugün harekete geçmeli annem. Kaybedecek zaman yok. Kocasının sevgilisine konukseverlik göstermiş – öğle sonrasındaki dert dinleme programlarında dedikleri gibi, çöpe atamadan kendisi çöpe atılmış. (Yeniyetmeler telefon edip Platon'u ya da Kant'ı çileden çıkarabilecek sorular soruyorlar.) Trudy'nin öfkesi okyanus gibi – geniş ve derin, bu onun aracı, onun özü. İçimden geçen kandaki değişimden, hücrelerimi tedirgin edip daraltan kaba huzursuzluktan biliyorum bunu, çatlayan ve kenarları diş diş olan küçük plakalardan. Kalbim, annemin öfkeli kanıyla mücadele ediyor.

Başımıza bir iş gelmeden zemin kata iniyoruz, koridordaki çöplerin üzerinde uçan sineklerin sabah vızıltıları doldurmuş burasını. Ağzı açık naylon torbaları, en tepesinde bahçeler olan çok katlı parlak binalar gibi görüyordu sinekler. Orada istedikleri kadar tıkınıyor ve canları istediğinde kusuyorlar. Kabarmış tembellikleri, akla hoşça vakit geçiren, ortak amaçları olan, karşılıklı hoşgörü içinde yaşayan bir toplumu getiriyor. Bu uyku sersemi, omurgasız ekip dünyayla uyum içinde, hayatı dolu dolu, bütün kokuşmuşluğuyla seviyor. Bizse daha alt bir türüz, korkağız ve hep uyumsuzuz. Sinirliyiz, çok hızlı hareket ediyoruz.

Trudy elini uzatıp turabzandaki direklerden sonuncusunu kavrıyor, hızlı bir U-dönüş yapıyoruz. On basamak daha ve mutfak merdiveninin en üstündeyiz. Aşağıya inerken tutunabileceğimiz bir turabzan yok. Benim zamanımdan önce, eğer şimdi benim zamanımsa, bir toz ve at kılı bulutu içinde duvardan kopup düşmüş diye duydum. Geriye irili ufaklı delikler kalmış. Basamaklar cilasız çam ağacından, üzerlerinde kaygan, yağlı boğumlar var, unutulmuş lekelerin, basılıp ezilmiş etlerin ve yağın, babamın tabağa koymadan alıp kütüphane odasına götürdüğü kızarmış ekmekten damlayan erimiş tereyağının kalıntıları. Yine hızlandı Trudy, işte şimdi paldır küldür düşebilir yere. Bu düşünceyle birden içimi korku bürüdüğü anda bir ayağın geriye doğru kaydığını hissediyorum, öne doğru

bir fırlayış, bir kaçma dürtüsü, karşılığında annemin sırtının alt kısmındaki kasların bir anda panik içinde sertleşmesi; sonra omzumun gerisinde, gerilen ve kemiklere tutundukları yerde koparcasına zorlanan tandonların bükülürken çıkardıkları sesi duyuyorum.

"Sırtım," diye hırlıyor annem. "Lanet olası sırtım."

Ama çektiği acıya değer, çünkü doğruluyor ve geriye kalan basamakları dikkatle iniyor. Mutfak tezgâhının önünde meşgul olan Claude, yaptığı işe bir an ara verip, sempatisini belirten bir ses çıkarıyor, sonra işine devam ediyor. Zaman kimseyi beklemez, Claude böyle derdi herhalde.

Trudy onun yanında şimdi. "Başım," diye fısıldıyor.

"Benimki de." Sonra Trudy'ye gösteriyor. "Sanırım onun en sevdiği bu. Muz, ananas, elma, nane, buğday tohumu."

"Tropik Şafağı mı?"

"Evvet. İşte bu da malımız. On öküzleri devirir."

"Öküzü."

Claude iki sıvıyı blendere akıtıyor ve aleti çalıştırıyor.

Gürültü kesilince annem, "Buzdolabına koy," diyor, "ben kahveyi yapayım. Şu kâğıt bardakları da bir yere sakla. Eldivensiz elleme onları."

Kahve makinesinin yanındayız. Annem filtreleri bulmuş, kahveyi kaşıkla alıyor, üzerine su koyuyor. Her şey yolunda.

"Birkaç tane fincan yıka," diye sesleniyor annem. "Sonra masanın üzerine koy. Arabaya konulacak şeyleri hazırla. John'un eldivenleri kulübede. Tozunun alınması gerek. Bir yerlerde bir naylon torba var."

"Tamam, tamam." Trudy'den çok daha önce yataktan kalkmış olan Claude, onun kontrolü eline almasına sinirlenmişe benziyor. Konuşmalarını takip etmeye çabalıyorum.

"Benim şeyim ve banka ekstresi masanın üzerinde."

"Biliyorum."

"Makbuzu unutma."

"Unutmam."

"Biraz buruştur onu."

"Buruşturdum."

"Kendi eldivenlerinle. Onunkilerle değil."

"Peki!"

"Judd Sokağı'ndayken şapkanı taktın mı?"

"Elbette."

"Onun görebileceği bir yere koy."

"*Koydum* zaten."

Ama Claude musluğun başında, kendisine söyleneni yapıyor, kabuk bağlamış fincanları yıkıyor. Trudy, onun tavrına hiç aldırmıyor, "Burayı derleyip toparlamalıyız," diye ekliyor.

Claude homurdanıyor. İşe yaramaz bir fikir. İyi eş Trudy kocasını karşılarken mutfağın derli toplu olmasını istiyor.

Ama elbette ki bunların bir yararı yok. Elodie, babamın burada beklendiğini biliyor. Belki yarım düzine arkadaşı da biliyordur. Kuzeyden doğuya bütün Londra, parmaklarını cesedin üstünden bunlara uzatıp suçlayacak. Burada tam bir *folie à deux*[21] var. Hayatta hiç iş-güç sahibi olmamış annem katil olmayı becerebilir mi? Zor bir meslek bu, sadece planlaması ve icrası değil, sonrası da, asıl kariyer o zaman başlar. İşin ahlaki tarafından önce, demek istiyorum ona, getireceği sıkıntıları düşün: Hapse atılma ya da suçluluk ya da ikisi de, hafta sonları dahil fazla mesai, ve ömrün boyunca her gece, sabahlara kadar. Para ödenmeyecek sana, ikramiye yok, emeklilik yok, sadece pişmanlık. Hata yapıyor annem.

Ama aşkın gözü kördür, bütün âşıklar öyledir. Mutfakta dolaşıp iş görmek onları meşgul ediyor. Dün akşamın yemek artıklarını masadan kaldırıyorlar, kırıntıları süpürüyorlar ya da yere atıyorlar, sonra yine ağrı kesici alıyorlar bir yudum kahveyle birlikte. Bütün kahvaltım bu kadar. Mutfaktaki evyenin çevresinde yapacak bir iş kalmadığına karar veriyorlar. Annem mırıldanarak birtakım talimatlar veriyor ya da uyulacak kuralları sıralıyor. Claude'un gerginliği devam etmekte. Sürekli annemin sözünü kesiyor. Belki içine birtakım kuşkular düşmüştür.

"Keyifli olacağız, tamam mı? Sanki onun dün akşam söylediklerini düşünmüşüz de kararımızı–"

"Tamam."

Birkaç dakikalık sessizlikten sonra: "Hemen teklif etme. Bize gereken–"

"Etmem."

---

21 (Fr.) Psikolojide: İki kişilik delilik, ya da paylaşılan psikoz, ruhsal denge bozukluğu. Kuruntuların ya da sanrıların bir kişiden ikincisine geçtiği psikiyatrik sendrom. (ç. n.)

Ve tekrar: "Bizim önceden biraz içtiğimizi göstermek için iki tane boş kadeh olsun. Ve smoothie'cinin kabı–"

"Hazır zaten. Senin arkanda."

Claude'un ağzından bu son kelimeler çıkarken mutfak merdiveninin üst tarafından babamın sesini duyup şaşırıyoruz. Elbette ya, anahtarı var onun. İçeri girmiş.

Aşağıya sesleniyor. "Arabayı boşaltıyorum. İşim bitince yanınıza gelirim."

Sesinin tonu kalın, yetkin. Uygunsuz aşkı onu pişkinleştirmiş.

Claude, "Ya kilitlerse arabayı?" diye fısıldıyor.

Annemin kalbinin yakınındayım, onun ritmini ve ani değişimlerini iyi biliyorum. Ya şimdi? Kocasının sesini duyunca kalp atışları hızlanıyor, kalbinin odacıklarında bir ses daha var, bir bozukluk, sanki uzakta çalınan marakasların sesi, ya da bir teneke kutunun içinde tatlı tatlı tıkırdayan çakıl taşları gibi. Aşağıdan, benim bulunduğum yerden dinleyince, uçları sertçe kapanıp yapışan, yarım ay şeklinde bir kalp kapakçığı gibi geliyor bana. Annemin dişlerinden de gelebilir o ses.

Ama annem dışarıdan soğukkanlı görünüyor. Sesine hâkim oluyor, ona hükmediyor hâlâ, sesi titremiyor, fısıltıya dönüşmüyor.

"Bir şair o. Asla kilitlemez arabasını. Ben sana işaret verince malzemeyi alıp dışarı çıkarsın."

Dokuz

Babacığım,

Sen ölmeden önce bir şey söylemek istiyorum. Fazla vaktimiz yok. Senin sandığından çok daha az, bu yüzden hemen sadede gelmemi bağışla. Senin belleğini canlandırmam gerek. Bir yaz sabahıydı, senin kütüphanendeydik, olağanüstü yağmurlu bir pazar günüydü, hava tozdan tamamıyla arınmıştı. Pencereler açıktı, yapraklara vuran yağmuru duyuyorduk. Annemle sen neredeyse mutlu bir evli çift gibiydiniz. Bir şiir okuyordun ezberden, seninkilerden biri olamayacak kadar iyiydi, sanırım bunu ilk kabul eden sen olurdun. Kısa, yoğun, insanı tevekküle sürükleyecek kadar dokunaklı, anlaması zor. İnsana çarpan, daha sen ne söylendiğini anlamadan acıtan türünden. Aldırışsız, ilgisiz bir okura yönelikti şiir, kaybedilen bir sevgiliye, gerçek bir şahsa, sanırım. On dört dizede, umutsuz bir bağlılıktan, tekinsiz endişelerden, çözümlenmemiş, karşılık bulmamış özlemden söz ediyordu. Bir rakibi koyuyordu ortaya, büyük yetenek ya da toplumda mevki sahibi, ya da her ikisine birden sahip birini, onun karşısında eğilip geri çekiliyordu. Sonunda, zaman öcünü alacaktı, ama tesadüfen bu satırları okumadıkça hiç kimsenin derdi olmayacaktı bu ya da hatırlanmayacaktı.

Şiirin hitap ettiği kişinin, benim yakında tanıyacağım dünyayı temsil ettiğini düşünüyorum. Şimdiden çok sevmeye başladım bile o dünyayı. Beni ne hale getireceğini bilmiyorum, benimle ilgilenecek mi, hatta benim farkıma varacak mı acaba? Buradan bakıldığında kaba, hayata, hayatlara aldırmaz görünüyor. Haberler zalimce, gerçek dışı, uyanamadığımız bir karabasan. Annemle birlikte dinliyorum, hem büyüsüne kapılıyorum hem de karamsarlığa. Köleleştirilen genç kızlar, tecavüz edilmeden önce dua ediliyor onlara. Kentlerin üstünde variller bomba niyetine kullanılıyor, çocuklar pazar yerlerinde canlı bomba yapılıyor. Avusturya'da yolun kenarında bir kamyonun kilitlenip bırakıldığını, yetmiş bir sığınmacının orada panik içinde, havasızlıktan boğulup çürüdüklerini duyduk. Sadece cesur kişiler hayal güçlerini çalıştırıp o son anları

düşünebildiler. Yeni zamanlar bunlar. Belki de çok eski zamanlardır. Ama bir yandan da o şiir bana seni düşündürüyor ve dün geceki konuşmanı ve senin benim sevgime nasıl karşılık vermeyeceğini ya da veremeyeceğini. Benim durduğum yerden, sen ve annem ve dünya bir bütün gibi görünüyor. Abarttığımı biliyorum. Dünya mucizelerle de dolu, ben de bu yüzden deli gibi aşığım ona. Her ikinizi de seviyorum, ikinize de hayranım. Demek istediğim, reddedilmekten korkuyorum.

Bir daha oku bana o şiiri, son nefesinde, ben de sana tekrarlayacağım onu. Duyduğun son şey o şiir olsun. O zaman ne demek istediğimi anlarsın. Ya da daha sevimli olan yolu seç, ölmek yerine hayatta kal, oğlunu kabul et, beni kollarına al, beni sahiplen. Bunun karşılığında sana bir öğüdüm olacak. Merdivenden inme. Üstünkörü veda et, arabana bin ve git. Ya da, aşağıya inmek zorundaysan, meyveli içeceği kabul etme, ancak vedalaşana kadar kal aşağıda. Sana daha sonra açıklarım. O âna kadar, senin itaatkâr oğlunum...

Mutfak masasında oturuyoruz, hiç konuşmadan dikkatimizi kitap kolilerini getirip yukarıda, oturma odasına bırakan babamın kesik kesik duyulan ayak seslerine veriyoruz. Katiller işlerini görmeden önce gevezelik etmek istemezler. Ağızları kurur, nabızları yavaşlar, kafaları karışıktır. Claude bile afallamış durumda. Trudy ve o biraz daha koyu kahve içiyorlar. Her yudumdan sonra fincanlarını ses çıkarmadan masaya koyuyorlar. Fincan altlığı kullanmıyorlar. Daha önce hiç fark etmediğim bir saat var, dikkatli, uzunlu kısalı vuruşlarla tıkırdıyor. Sokakta, bir kamyonette çalan pop müziği yaklaşıyor ve hafif bir Doppler etkisiyle[22] uzaklaşıyor, kederli müzik azıcık yükseliyor, sonra alçalıyor, ama kendi içinde uyum halinde kalıyor. Bunda bana bir mesaj var, ama ben onu kavrayamıyorum. Ağrı kesiciler etkisini göstermeye başlasa da kazancım sadece zihin açıklığı oluyor, oysa uyuşukluk daha işime gelirdi. İki kez üzerinden geçtiler, her şey yolunda. Fincanlar, zehirli içecek, o 'şey', bankadan bir şey, şapka ve eldivenler ve makbuz, naylon torba. Şaşkınım. Dün gece dinlemeliydim. Plan iyi mi işliyor, yoksa sallantıda mı, bilemeyeceğim.

---

22 Doppler etkisi: Dalga özelliği gösteren herhangi bir fiziksel varlığın frekans ve dalga boyunun hareketli (yakınlaşan ya da uzaklaşan) bir gözlemci tarafından farklı zaman veya konumlarda farklı algılanması olayı. (ç. n.)

"Yukarı çıkıp yardım etsem ona," diyor Claude, sonunda. "Bilirsin, bir elin nesi var, iki elin–"

"Tamam, tamam. Bekle." Annem cümlenin gerisini dinlemeye tahammül edemiyor. Onunla çok ortak yönümüz var.

Sokak kapısı çarpılarak kapatılıyor, birkaç saniye sonra aynı ayakkabılar –eski moda kösele tabanlı–, babam dün gece sevgilisiyle birlikte aşağıya gelip kaderini çizdiği zaman basamaklarda çıkardıkları sesi çıkarıyorlar. Aşağıya gelirken ahenksiz bir ıslık çalıyor babam, Schubert'ten çok Schönberg gibi. Rahat değil de öyle görünmek istiyor. Çektiği o görkemli nutka rağmen sinirli demek ki. İnsanın kardeşini ve karnında kendi çocuğunu taşıyan, nefret ettiği kadını sevdiği evden kovması kolay değil. Babam iyice yakında şimdi. Kulağımı yine yapışkan duvara dayıyorum. Hiçbir vurgulamayı, duraklamayı ya da yutulan kelimeyi kaçırmak istemiyorum.

Laubali ailem selamlaşmayı boş veriyor.

"Bavulunu kapının yanında göreceğimi umuyordum." Babam şaka eder gibi söylüyor bunu, ve her zaman yaptığı gibi kardeşini görmezden geliyor.

"Aklından bile geçirme," diyor annem, sakince. "Otur da bir kahve iç."

Oturuyor babam. Fincana konulan kahve sesi, bir çay kaşığı tıkırdıyor.

Sonra babam. "Antredeki iğrenç pisliği kaldırmak için birileri gelecek."

"Pislik değil o. Bir bildiri."

"Ne bildirisi?"

"Protesto."

"Sahi mi?"

"Senin ihmalini protesto."

"Hah!"

"Beni ve bebeğimizi."

Bu, soylu bir amaca hizmet edebilir: Gerçekçiliğe, inanılırlığa. Yaltaklanıcı bir karşılama babamı kuşkulandırabilir. Ve ona babalık görevini hatırlatmak – aferin doğrusu!

"Saat on ikide gelecekler. Haşereleri ilaçlayanlar da gelecek. Bütün evi dezenfekte edecekler."

"Biz buradayken yapamazlar."

"Sana kalmış. Öğlen başlayacaklar."

"Bir-iki ay kadar beklemeleri gerek."

"Sana aldırmamaları için iki kat para ödedim onlara. Hem anahtarları da var."

"Ya," diyor Trudy, gerçekten pişmanmış gibi hali. "Paranı çarçur ettiğine üzüldüm. Hem de bir şairin parası."

Claude lafa karışıyor, ama Trudy için fazla erken davranıyor. "Hazırladığım bu lezzetli..."

"Canım, hepimizin daha fazla kahveye ihtiyacı var."

Yatakta annemin canına okuyan adam, köpek gibi uysal şimdi. Seksin, başlı başına dağlardaki bir krallık olduğunu anlamaya başlıyorum, gizli ve kendine yeterli. Aşağıdaki vadide yaşayan bizler sadece söylentileri biliyoruz.

Claude mutfağın öbür tarafındaki kahve makinesinin üzerine eğilirken annem kocasına tatlı bir sesle, "Sırası gelmişken," diyor, "kardeşinin sana çok nazik davrandığını duydum. Beş bin pound! Ne kadar şanslısın. Teşekkür ettin mi ona?"

"Geri alacak parasını, eğer kastettiğin buysa."

"Geçen defaki gibi."

"Onu da geri alacak."

"Bütün bu paraları dezenfekte aletlerine harcadığını düşünmekten nefret ediyorum."

Babam büyük bir keyifle gülüyor. "Trudy! Seni neden sevdiğimi hatırlar gibiyim! Hem çok güzel görünüyorsun."

"Biraz bakımsızım," diyor annem. "Ama teşekkürler." Teatral bir edayla ve sanki Claude'u karıştırmamak istercesine sesini alçaltıyor. "Siz gittikten sonra sabaha kadar eğlendik."

"Evi boşaltmanızı mı kutladınız?"

"Öyle de diyebilirsin."

Öne eğiliyoruz, annem ve ben, benim ayaklarım önde; annem elini babamın elinin üzerine koymuş gibi geliyor bana. Babam şimdi, annemin dağınık ama sevimli saç örgülerine iyice yakın, iri iri açılmış yeşil gözlere, kendisinin uzun zaman önce Dubrovnik'teki gümrüksüz mağazadan aldığı parfümün sıkıldığı pembe, kusursuz tene. Nasıl da ileri görüşlü annem.

"Bir-iki kadeh içki içip konuştuk. Karar verdik. Sen haklısın. Yollarımızı ayırmanın zamanı geldi. Claude'un evi şirin, Primrose Hill ile karşılaştırılınca St. John's Wood da çöplük sayılır. Hem yeni kız arkadaşın var diye çok memnunum. Threnody."

"Elodie. Çok hoş biri. Dün gece eve döndüğümüzde birbirimize girdik."

"Ama beraberken çok mutlu görünüyordunuz." Annemin sesinin hafifçe tizleştiğini fark ediyorum.

"Hâlâ sana âşık olduğuma karar verdi."

Bunun da etkisi oluyor Trudy'nin üzerinde. "Ama kendin söyledin. Birbirimizden nefret ediyoruz biz."

"Öyle. Elodie benim çok fazla itiraz ettiğimi söylüyor."

"John! Ona telefon etmemi ister misin? Senden ne kadar tiksindiğimi söylememi?"

Gülüyor babam, ama kendinden emin olmadan.

"İşte o zaman mahvolduk demektir!"

Görevim hatırlatılıyor: Annesiyle babası ayrılmış çocuğun hayali olsa da kutsal görevi onları birleştirmektir. Mahvoluş. Bir şaire yakışır laf. Kayıp ve lanetli. Ne kadar budalayım ben, umutlarımın bir-iki puan artmasına izin verdim, tıpkı piyasalarda bir çöküşle öteki arasında hisselerin değerlerinin yükselmesi gibi. Annemle babam oyun oynuyorlar, birbirlerini gıdıklıyorlar. Elodie yanılıyor. Bu evli çiftin arasında korumacı alaycılıktan başka bir şey yok.

Claude elinde bir tepsiyle geliyor, sesi sıkıntılı ya da keyifsiz çıkıyor.

"Biraz daha kahve?"

"Aman Tanrım, yo," diyor babam, kardeşiyle konuşurken hep yaptığı gibi basit, başından savıcı bir sesle.

"Biraz da şu lezzetli..."

"Sevgilim, ben bir fincan daha alayım. Dolu olsun."

"Senin abin," diyor annem, amcamla, "Threnody ile kavga etmiş."

"Threnody," diye açıklama yapıyor babam, anneme abartılı bir özenle, "ölüler için söylenen ağıta denir."

"Tıpkı *Candle in the Wind*[23] gibi," diyor Claude, birden canlanarak.

"Tanrı aşkına."

"Her neyse," diyor Trudy, konuşmanın başlarına dönerek. "Burası bizim evliyken oturduğumuz ev. Hazır olunca taşınırım ve bu da bu hafta değil."

---

23 "Candle in the Wind" (Rüzgârdaki Mum): Elton John'un 1973 yılında, Marilyn Monroe için yazdığı, 1997'de Prenses Diana için yeniden yorumladığı ağıt şeklinde şarkı. (ç. n.)

"Haydi ama. Haşere ilaçlama işinin şaka olduğunu biliyorsun. Ama hiç inkâr etme. Burası tam bir boklu delik."

"Biraz daha zorlarsan John, burada kalmaya karar verebilirim. Seninle mahkemede görüşürüz."

"Anlaşıldı efendim. Ama antredeki çöpleri temizlememize itirazın yoktur, değil mi?"

"Birazcık olabilir." Sonra, bir an düşünüp kabul ettiğini belirtiyor başıyla.

Claude'un naylon torbayı eline aldığını duyuyorum. Onun neşesi en kafasız çocuğu bile kandıramaz. "İzninizi rica ediyorum. Biraz işim var da. Şeytan azapta gerek!"

On

Claude'un çıkarken söylediği cümlenin beni gülümsetebildiği günler olmuştu. Ama son zamanlarda, nedenini sormayın, komediden hoşlanmıyorum, yerim uygun olsaydı bile hareket etmek istemiyorum, ne ateşten zevk alıyorum ne topraktan, ne bir zamanlar görkemli yıldızların pırıltılı dünyasını önüme seren kelimelerden, ne şiirlerin sayesinde aydınlanmaktan, ne de aklın sağladığı sonsuz sevinçten. Radyodaki şu harika programlar ve haberler, beni etkileyen mükemmel podcastlar, iyi gözle baksam sıcak hava gibi geliyorlar bana, kötü gözle bakarsam pis kokulu buhar gibi. Yakında katılacağım çalışkan toplum, soylu insan topluluğu, onların gelecekleri, tanrıları ve melekleri, ateşli fikirleri ve görkemli heyecanları artık beni heyecanlandırmıyor. Benim küçük bedenimi içine alan o kubbenin üzerine bir ağırlık çöküyor. Benim bedenimden olsa olsa küçük bir hayvan oluşabilir, nerede kalmış bir adama şekil vermek. Ben ölü doğmuş bir kısırlığa yazgılıyım, sonra da toza dönüşmeye.

Bir yerde yalnızken söylemek istediğim bu üzücü, havada uçuşan düşünceler, Claude merdivenin üst tarafında gözden kaybolurken ve annemle babam konuşmadan otururken yeniden gelip zihnime doluyorlar. Sokak kapısının açılıp kapandığını duyuyoruz. Claude'un abisinin arabasının kapısını açtığını duyabilmek için kendimi zorluyorum, ama boşuna. Trudy tekrar öne eğiliyor, John onun elini tutuyor. Kan basıncımız hafifçe yükselince, John'un sedef hastalıklı parmaklarını annemin avucuna basturdığını anlıyorum. Trudy usulca onun adını söylerken giderek alçalan sesi sitemli ama sevecen. Babam hiçbir şey söylemiyor, ama benim tahminim başını iki yana salladığı, birbirine bastırdığı dudaklarında incecik bir gülümseme belirdiği, hele, hele, şu halimize bak, dermiş gibi.

Trudy içtenlikle, "Haklıydın, sonu geldi," diyor. "Ama bu işi nazikçe halledebiliriz."

"Evet, en iyisi bu," diye ona hak veriyor babam, tatlı tatlı gürüldeyen sesiyle, "ama Trudy, eski günlerin hatırına. Sana bir şiir okuyayım mı?"

Trudy başını sertçe, çocuklar gibi iki yana sallayınca tutunduğum yerde sarsılıyorum, ama John Cairncross için şiirde hayır demenin evet anlamına geldiğini annem de biliyor, ben de.

"Lütfen John, Tanrı aşkına okuma."

Ama babam derin bir soluk alıyor bile. Bu şiiri daha önce dinlemiştim, ancak o sırada benim için anlamı bu kadar büyük değildi.

"Bir şeyin yararı olmayacaksa artık, gel öpüşüp ayrılalım..."

Babamın bazı cümleleri bu kadar tadını çıkararak söylemesi çok gereksiz diye düşünüyorum. "Beni artık görmeyeceksin", "kendimi senden tamamen kurtarıyorum", "eski aşkımızın zerresi bile kalmadı." Ve sonunda, tutku can çekişirken, eğer Trudy isterse her şeye rağmen o tutkunun canlanma şansı varsa bile, babamın sesindeki becerikli, alaycı ahenk bütün umudu silip atıyor.

Ama Trudy de istemiyor o fırsatı yakalamayı, şiirin son sözcükleri duyulurken konuşuyor. "Hayatımın sonuna kadar bir tek şiir bile duymak istemiyorum."

"Duymayacaksın," diyor babam, "Claude'dan duymazsın."

İki taraf arasındaki bu hassas konuşmada bana yer yok. Başka bir adam olsa, çocuğunun annesine ödemesi gereken aylık nafaka konusunda eski karısının pazarlık yapmamasından kuşku duyardı. Başka bir kadın, eğer elinde belli bir planı yoksa, kesinlikle isterdi o parayı. Ama ben kendi sorumluluğumu üstlenecek, kaderimi kendim çizmeye çalışacak kadar büyüdüm. Pintinin kedisi gibi, son bir lokma saklıyorum kendime, son bir kuvvet kırıntımı. Bu kırıntıyı, gece yarısından sonra kullandığım olurdu, uykusuz kalabilmek ve radyodaki konuşmaları dinlemek için. Neredeyse kemiksiz ayak parmaklarım yerine topuğumu kullanarak duvarın uygun yerine iki sert darbe indiriyorum. Adımın geçmesi bile nabzımın özlemle, yalnızlık içinde attığını hissettiriyor bana.

"Ah," diye içini çekiyor annem. "Tekmeliyor."

"O zaman gideyim ben," diye mırıldanıyor babam. "Toparlanıp çıkman için iki hafta yeter mi?"

Adeta el sallıyorum babama, ya benim elime ne geçecek? Eh o zaman, bu durumda, ve öylece – *gidiyor*.

"İki ay. Ama bekle bir dakika, Claude dönene kadar."

"Hemen dönecekse bekleyeyim."

Başlarımızın birkaç bin metre üstünde bir uçak Heathrow'a doğru mağrur dalışta, bunun tehditkâr bir ses olduğunu düşünürüm

hep. John Cairncross'un aklından son bir şiir geçiyor olabilir. Seyahatlere çıkmadan önce hep yaptığı gibi, 'Yas Tutmayı Yasaklayan Bir Veda'yı okuyabilir. Eğer okusaydı, bu avutucu tetrametreler,[24] o olgun, yatıştırıcı ton, onun bizi ziyarete geldiği eski günleri özlememe yol açabilirdi. Ama şiir okumak yerine masada parmaklarıyla tempo tutuyor, boğazını temizliyor ve öylece bekliyor.

Trudy, "Bu sabah Judd Sokağı'ndan taze smoothie almıştık, ama korkarım ki sana kalmadı," diyor.

Bu sözcüklerle nihayet olay başlıyor.

Berbat bir oyunun başarısızca sahnelendiği bir tiyatronun kulisinden gelircesine ruhsuz bir ses, merdivenin başından, "Yo, kaldı," diye sesleniyor, "onun için bir kâse ayırmıştım. O dükkânı bize tavsiye eden oydu. Hatırladın mı?"

Claude konuşurken merdivenden iniyor. Bu tam zamanında ortaya çıkışın, bu becerikszice söylenen inanılmaz cümlelerin iki sarhoş tarafından gece yarısı prova edildiğine inanmak çok zor.

Plastik kapaklı strafor kap kamışıyla birlikte buzdolabında, açılıp kapatılıyor dolap. Claude onu babamın önüne soluk soluğa, anaç bir 'İşte'yle koyuyor.

"Teşekkürler. Ama sanırım şimdi canım istemiyor."

Erken bir hata. O içeceği neden duygularına hitap eden karısı değil de beş para etmez kardeşi getirdi? Onu konuşturmaya devam etmeleri gerekecek, sonra da fikrini değiştirmesini bekleyecekler. *Bekleyecekler mi?* Ama tam da böyledir, hikâyeler böyle işler, eğer cinayetleri ta başından biliyorsak. Elimizde olmadan faillerden ve gizli planlarından yana oluruz, onların kötü amaçlı küçük gemileri limandan ayrılırken arkalarından el sallarız. İyi yolculuklar! Birini öldürmek ve cezasız kalmak kolay değil, başarı sayılır. Başarının ölçüsü, 'kusursuz cinayet'tir. Ve kusursuzluk insani bir şey sayılmaz. Gemide işler ters gider, birinin ayağı toplanmamış bir halata takılır, tekne güney rotasındayken batıya doğru fazla sürüklenir. Zor iş, ve kimse ne yapacağını bilemez.

Claude masaya oturuyor, derin bir soluk alıyor ve elindeki kozu açıyor. Gevezelik. Ya da onun gevezelik sandığı şey.

"Şu sığınmacılar, ha? Ne biçim iş. Şu Calais'dekiler de nasıl imreniyorlar bize! Balta girmemiş orman! Çok şükür ki Manş Denizi var."

---

24 Tetrametre: Birer hecesi vurgulu olan dört hece grubundan oluşan dize. (ç. n.)

Babam dayanamıyor. "Ah İngiltere, kayalık kıyıları hasetçi kuşatmalara göğüs geren muzaffer denizlerle çevrili."

Bu sözler keyfini yerine getiriyor. Fincanı kendine doğru çektiğini duyar gibi oluyorum. Sonra, "Ama bana kalırsa hepsini davet edin içeriye. Gelin haydi! St. John's Wood'da bir Afgan lokantası."

"Ve bir cami," diyor Claude. "Ya da üç tane. Ve karılarına dayak atan, kızları taciz eden binlerce kişi."

"Sana İran'daki Goharşad Camiinden söz etmiş miydim hiç? Bir keresinde gün doğumunda gördüm onu. Şaşkın şaşkın durdum orada. Gözlerimde yaşlarla. O renkleri hayal bile edemezsin Claude. Kobalt, turkuaz, mor, safran sarısı, soluk yeşil, kristal beyazı ve bunların arasındaki bütün tonlar."

Kardeşine adıyla seslendiğini hiç duymamıştım. Babam tuhaf bir coşkuya kapılmış. Anneme gösteriş yapıyor, karşılaştırma yapmasını sağlayarak neler kaçıracağını anlatıyor ona.

Ya da kendini kardeşinin yapışkan düşüncelerinden kurtarıyor; Claude şimdi ihtiyatla, yumuşak bir tonla, "İran'ı asla aklıma getirmedim. Ama Şarm el-Şeyh, Plaza Oteli. Nefis. Bütün o süslemeler. Sahile inmek için fazla sıcak neredeyse," diyor.

"John'a katılıyorum," diyor annem. "Suriyeliler, Eritreliler, Iraklılar. Hatta Makedonyalılar. Onların gençlerine ihtiyacımız var. Sevgilim, bana bir bardak su getirir misin, lütfen."

Claude bir anda mutfaktaki musluğun başında. Oradan, "İhtiyaç mı?" diyor. "Sokakta parça parça edilmeye ihtiyacım *yok*. Woolwich gibi." Elinde iki bardakla masaya dönüyor. Biri kendi için. Bütün bu konuşmanın nereye doğru gittiğini sanırım görüyorum.

"Temmuzun yedisinden beri metroya binmedim," diye devam ediyor sözüne.

Claude'u umursamadan konuşurken takındığı ses tonuyla babam, "Bir keresinde şöyle bir hesaplama görmüştüm," diyor. "Eğer ırklar cinsel birleşmeyi şimdiki gibi sürdürürlerse, beş bin yıl sonra dünyadaki herkesin teni aynı soluk kahverengi olacaktır."

"Buna içerim," diyor annem.

"Aslında buna karşı değilim," diyor Claude. "Öyleyse şerefe."

"Irkların birleşine," diye katılıyor ona babam, sevimli sevimli. Ama onun fincanını kaldırdığını sanmıyorum. Bunun yerine güncel meselelere dönüyor. "Eğer sakıncası yoksa cuma günü Elodie ile birlikte uğramak istiyorum. Perde ölçüsü almak istiyor."

Gözümün önüne bir samanlık getiriyorum ve oradan ambarın zeminine fırlatılan yüz kilo ağırlığında bir buğday çuvalı. Sonra bir başkası, sonra bir üçüncüsü. Annemin kalp atışları tıpkı böyle.

"Olur tabii," diyor, soğukkanlı bir sesle. "Öğle yemeği de yeriz birlikte."

"Teşekkürler ama çok meşgul olacağız o gün. Artık gitmeliyim. Trafik yoğun."

Bir sandalye geri çekiliyor – yer karolarının yağlı olmasına rağmen ne kadar yüksek bir ses çıkıyor, köpek havlaması gibi. John Cairncross ayağa kalkıyor. Sesine yine dostça bir ton geliyor. "Trudy, ben–"

Ama Trudy de ayağa kalkıyor ve hızlı düşünüyor. Bunu onun kas tellerinde, karın zarının kıvrımlarının gerilmesinde hissediyorum. Son bir fırsatı var Trudy'nin ve her şey onun tavrının yumuşaklığına bağlı. Ani bir iyi niyet gösterisiyle John'un sözünü kesiyor. "John, sen gitmeden önce bir şey söylemek istiyorum. Zor biri olduğumu biliyorum, hatta bazen bombok biri oluyorum. Bütün bunların suçunun yarısından fazlası bende. Bunu biliyorum. Ev de böyle berbat olduğu için özür dilerim. Ama dün gece dediklerin. Dubrovnik hakkında."

"Ah," diye doğruluyor babam. "Dubrovnik." O arada birkaç adım uzaklaşmış bile.

"Dediklerin doğruydu. Hepsini yeniden aklıma getirdin ve içime işledi. Bizim yarattığımız şey bir şaheserdi, John. O günden beri olanlar onun değerini azaltmadı. Bunları söylemen çok akıllıcaydı. Çok güzeldi. Bundan sonra olacaklar onu asla silemez. Bardağımda sadece su olsa da onu sana kaldırmak istiyorum, bize, ve bana bunu hatırlattığın için çok teşekkür ediyorum. Aşkın sürüp sürmemesinin önemi yok. Önemli olan onun var olması. Evet. Aşka. Bizim aşkımıza. Yaşamış olduğumuz aşka. Ve Elodie'ye."

Trudy bardağını dudaklarına götürüyor. Küçük dilinin kalkıp inişi, ve yılankavi sindirim borusu bir an sağırlaştırıyor beni. Annemi tanıdım tanıyalı böyle bir konuşma yaptığını duymadım. Onun tarzı değil. Ama nedense bana bir şey hatırlatıyor. Neyi? Sinirli bir kız öğrenci, sesinde meydan okuyan bir titreyişle, basmakalıp olduğu açıkça belli olan sözlerle okul müdürünün, personelin ve bütün okulun önünde kendini göstermeye çalışan okul temsilcisi.

Aşka ve dolayısıyla ölüme, Eros'a ve Thanatos'a[25] kadeh kaldırmak. İki kavram birbirinden yeterince uzaksa ya da birbirine karşıtsa, bunların arasında derin bir bağ olduğunun söylenmesi, entelektüel hayatın koşullarından biriymiş gibi görünüyor. Ölüm, hayattaki her şeye karşıt olduğundan, çeşitli eşleşmeler önerilir. Sanat ve ölüm. Doğa ve ölüm. Kaygılandırsa da, doğum ve ölüm. Ve severek söylenen: Aşk ve ölüm. Benim bulunduğum yerden bakınca birbiriyle bundan daha ilgisiz başka iki kavram yoktur. Ölüler kimseyi sevmezler, ve hiçbir şeyi. Ben dışarı çıkar çıkmaz belki de böyle bir araştırma yazısı yazmayı denerim. Dünya taze bir bakış açısına sahip deneycilere aç.

Babam konuşurken sesi daha yakından geliyor. Masanın yanına geliyor tekrar.

"Eh," diyor, epey nazikçe, "işte bu söz hoşuma gitti."

Yemin ederim ki o meşum aşk fincanı elinde.

Yine, iki topuğumla birden tekme atıyorum, tekmeliyorum onun yazgısını.

"Ah, küçük köstebeğim benim," diyor annem tatlı, anaç bir sesle. "Uyanıyor."

"Kardeşimi söylemeyi unuttun," diyor John Cairncross. İnsanların kadeh kaldırırken söylediklerini tamamlamak onun erkek şair doğasında var. "Gelecekteki aşklarımıza, Claude ve Elodie'ye."

"Öyleyse hepimize," diyor Claude.

Sessizlik oluyor. Annemin kadehi boşalmış bile.

Sonra babamın hoşnutlukla uzun uzun içini çektiği duyuluyor. Bir dereceye kadar abartılmış bir iç çekiş, sırf nezaketten. "Her zamankinden daha tatlı. Ama hiç fena değil."

Masanın üzerine koyduğu strafor fincandan boğuk bir ses çıkıyor.

Bir çizgi filmde birden görünen ampul kadar parlak bir anı düşüyor aklıma. Yağmurlu bir sabah kahvaltıdan sonra Trudy dişlerini fırçalarken ev hayvanlarıyla ilgili bir programda tehlikelere dikkat çekiliyordu: Bir garajın zeminindeki yeşil sıvıyı yalayan köpeğin kurtuluşu yoktur. Birkaç saat içinde ölür. Tıpkı Claude'un anlattığı gibi. Acımasız ve amaçsızdır kimya, pişmanlık da duymaz. Annemin elektrikli diş fırçası yüzünden konuşmanın geri kalanını duyama-

---

25 Thanatos: Yunan mitolojisinde "ölüm"ün somutlaşmış, vücut bulmuş hali. (ç. n.)

mıştım. Ev hayvanlarımız için geçerli olan kurallar bizim için de geçerli. Varolmamanın kalın zinciri bizim boynumuza da geçirilmiş.

"Eh," diyor babam, bilebileceğinden fazlasını söyleyerek. "Gidiyorum artık."

Claude ve Trudy ayağa kalkıyorlar. Bu, zehirleyenin sanatının cüretkâr heyecanı. Madde yutulmuş, iş henüz tamamlanmamış. Buradan bir kilometre ötede pek çok hastane var, pek çok mide pompası. Ama caniliğin sınırı aşılmış. Artık geri dönüş yok. Sadece geride durup antitezi bekleyebilirler, antifrizin John'u buz gibi soğutmasını.

Claude, "Bu senin şapkan mı?" diyor.

"A, evet! Alayım."

Babamın sesini son duyuşum mu bu?

Merdivene doğru gidiyoruz, sonra basamakları çıkıyoruz, şair önden yürüyor. Ciğerlerim var ama uyarmak için bağırmama ya da çaresizliğimden duyduğum utanca ağlamama yetecek hava yok. Ben hâlâ bir deniz yaratığıyım, ötekiler gibi insan değilim. Şimdi antredeki dökümtülerin arasından geçiyoruz. Sokak kapısı açılıyor. Babam arkasına dönüyor, annemin yanağını hafifçe öpüyor, kardeşinin omzuna sevgiyle küçük bir yumruk atıyor. Belki de hayatında ilk kez.

Dışarı çıkarken omzunun üstünden, "Dua edelim de lanet araba çalışsın," diye sesleniyor.

On Bir

Sabahın erken saatlerinde sarhoşların tohumunu ektiği soluk, cılız bir bitki, uzakta güneş gibi parlayan başarıya ulaşmak için çabalıyor. İşte plan şu. Adamın biri direksiyonunun başında ölü bulunuyor. Arabasının arka koltuğunun dibinde, neredeyse görünmez durumda, üzerinde Camden Belediye Binası'nın yakınlarında, Judd Sokağı'ndaki bir dükkânın logosu olan strafor bir fincan var. Fincanda, püre halinde meyveli bir içeceğin tortusu duruyor, içine glikol katılmış. Fincanın yanında, aynı öldürücü maddenin boş şişesi. Şişenin yanına da, şişenin karşılığında verilmiş, o günün tarihini taşıyan bir makbuz atılmış. Sürücü koltuğunun altına gizlenmiş durumda birkaç banka dekontu, bazıları küçük bir yayınevi adına, diğerleri şahsi hesap için. Her iki hesap da çekilen on binlerce pound yüzünden eksi bakiyeye düşmüş. Dekontlardan birinin üzerine, ölenin el yazısıyla 'Yeter!' yazılmış (Trudy'nin 'işi' bu.) Banka dekontlarının yanında, ölenin, sedef hastalığını gizlemek için zaman zaman kullandığı bir çift eldiven duruyor. Bu eldivenler, yakınlarda yayımlanmış bir şiir kitabı hakkında olumsuz bir eleştirinin yer aldığı buruşturulmuş bir gazete sayfasını kısmen kapatıyor. Öndeki yolcu koltuğunun üzerinde siyah bir şapka duruyor.

Londra polisinin personeli az, yükü ağır. Genç dedektifler, diye yakınıyor eskiler, ayakkabılarının tabanları eskimesin diye araştırmalarını ekranlarında yapıyorlar. Eğer takip edecekleri başka, kanlı vakalar çıkarsa bu konudaki çözüm hemen ellerinin altında. Olanaklar alışılmadık, ama nadir değil, kolayca bulunabiliyor, lezzetli, büyük dozlardaysa öldürücü, ve cinayet romanları yazanlar için de bildik bir kaynak. Yapılan araştırmalar, borçların yanında, evlilikte sorunlar olduğunu, karısının şimdi ölenin erkek kardeşiyle yaşadığını ve ölen kişinin aylardır depresyonda olduğunu ortaya çıkarmış. Sedef hastalığı kendine güvenini sarsıyormuş. Bu hastalığı gizlemek için giydiği eldivenler fincanda ve antifriz şişesinde neden parmak izi bulunmadığını açıklıyormuş. Güvenlik kameraları onu smoothie dükkânında, başında şapkasıyla gösteriyormuş.

O sabah St. John's Wood'daki eve gitmek üzere yoldaymış. Belli ki baba olmanın ya da işinin bozulmasının ya da başarısız bir şair olmasının ya da kiralık bir evde yaşadığı Shoreditch'teki yalnızlığının yükü taşıyamayacağı kadar ağırmış. Karısıyla tartıştıktan sonra üzgün halde ayrılmış evden. Karısı kendini suçluyormuş. Onunla yapılacak görüşmenin birkaç kez ertelenmesi gerekmiş. Ölenin erkek kardeşi de oradaymış ve yardımcı olabilmek için elinden geleni yapıyormuş.

Hakikat, bu kadar kolayca, bu kadar ayrıntılı olarak önceden ayarlanabilir mi? Annem, Claude ve ben açık duran sokak kapısında gergin bir şekilde bekliyoruz. Bir eylemin akla düşmesiyle uygulanması arasında anlatılamayacak derecede karmaşık olasılıklar vardır. İlk dokunuşta motordan ses geliyor, ama çalışmıyor. Sürpriz değil. Bu araba hayalperest bir sone şairine ait. İkinci denemede yine aynı hırıltılı başarısızlık, üçüncüde de aynı şey. Arabanın motorunun sesi, gırtlağını temizleyemeyecek kadar güçten düşmüş yaşlı bir adamdan çıkar gibi. Eğer John Cairncross elimizde ölürse, hepimiz mahvoluruz. Ölmeden elimizde kalırsa da. Bir kez daha denemeden önce biraz duruyor, şansının açılmasını bekliyor. Dördüncü denemesi üçüncüsünden de başarısız. Arabanın ön camının gerisinde onu görür gibiyim, çaresizlik içinde omuzlarını silkme taklidi yapıyor, yaz bulutlarının camdaki yansımaları görüntüsünü neredeyse kapatıyor.

"Vay canına," diyor Claude, bu konularda bilgilidir. "Karbüratörü boğacak."

Annemin umarsız umutlarının sesi bağırsaklarında duyuluyor. Beşinci denemede, bir değişiklik oluyor. Ağır ağır titreyerek ve gülünç küçük patlamalarla motor çalışıyor. Trudy ile Claude'un dağılan bitkilerinden bir umut filiz veriyor. Araba geri geri yola çıkarken annem öksürük krizine yakalanıyor, bunun üstümüze doğru gelen mavi egzoz dumanından olduğunu sanıyorum. İçeri giriyoruz, kapı çarpılarak kapatılıyor.

Mutfağa dönmüyoruz, merdivenden yukarı çıkıyoruz. Kimse konuşmuyor ama sessizliğin niteliği –yoğun kıvamda– bizi yatak odasına çekenin yorgunluk ve içkiden fazla bir şey olduğunu akla getiriyor. Felaket üstüne felaket. Nasıl da zalimce bir haksızlık bu.

Beş dakika sonra. Yatak odasındayız ve işte başladı. Claude annemin yanında çömeliyor, soyunmuş olabilir bile. Soluğunu annemin

boynunda hissediyorum. Annemi soyuyor, şehvet cömertliğinin doruklarına bugüne kadar çıktığı olmamıştı Claude'un.

"Dikkatli ol," diyor Trudy. "O düğmeler inci."

Yanıt yerine bir homurtu duyuluyor Claude'dan. Parmakları beceriksiz, sadece kendi ihtiyacı için kullanıyor onları. Ona ya da Trudy'ye ait bir şey yere düşüyor. Bir ayakkabı olabilir ya da ağır bir kemer takılı olan pantolon. Trudy garip bir şekilde kıvranıyor. Sabırsızlık. Claude ikinci kez homurdanarak bir talimat veriyor. Ben olduğum yerde büzülüyorum. İğrenç bir şey bu, mutlaka bir terslik olacak, hamilelik çok ileri evresinde. Haftalardır söylüyorum bunu. Canım yanacak.

Söz dinleyen Trudy dört ayak üstünde duruyor. *A posteriori* olacak, köpekler gibi, ama benim hatırım için değil. Çiftleşen bir kurbağa gibi Trudy'nin sırtına sıkıca tutunuyor Claude. Üstüne abanıyor, sonra da ta içinde. İhanet içindeki annemin o kadar az kısmı ayırıyor ki şimdi beni babamın müstakbel katilinden. Bu cumartesinin öğle vaktinde St.John's Wood'da hiçbir şey eskisi gibi değil. Taptaze bir kafatasına zarar verebilecek o alışıldık, kısa ve çılgın birleşmelerden biri değil bu. Daha çok, yapış yapış bir boğulma, sanki müşkülpesent biri bir bataklıktan sürünerek geçiyor. Sümüksü ince zarlar birbirlerine sürtünüyor, dönerken hafif bir çıtırtı çıkarıyorlar. Saatlerce plan yapmak, suç ortaklarına temkinli sevişme sanatını da öğretmiş anlaşılan. Ama aralarında hiçbir konuşma geçmiyor. Mekanik bir şekilde, ağır çekim halinde çalkalanıyorlar, yarım enerjiyle süren uyuşuk, endüstriyel bir işlem. Tek istedikleri gevşemek, bir mola vermek, kendilerinden birkaç saniyeliğine kurtulmak. Peş peşe geldiklerinde, annem dehşetle derin bir soluk alıyor. Dönmek zorunda olduğu, kendisini bekleyen şeye duyduğu dehşetle. Sevgilisi bu vardiyanın üçüncü homurtusunu salıyor. Birbirlerinden ayrılıyor, yatağın üzerine sırtüstü devriliyorlar. Sonra hepimiz uyuyoruz.

Bütün öğle sonrası boyunca uyuyoruz, ve ben bu uzayıp giden, sakin zaman içinde ilk rüyamı görüyorum, rengârenk ve zengin bir görsel derinlikte. Rüyayla uyanıklık arasındaki çizgi, düzgün sınır bulanıktır. Ne bir çit vardır arada, ne de ağaçların arasında yangın önleyici çıplak alanlar. Sınırı işaret eden, sadece içinde insan bulunmayan nöbetçi kulübeleridir. Acemiler gibi, bu yabancı ülkede, şekilsiz bir kütleyle ya da titreşen, yarı karanlık şekillerin

karmaşasıyla başlıyorum, insanlar ve yerler çözülüp dağılıyor, kubbeli mekânlarda müphem sesler şarkı söylüyor ya da konuşuyor. Aralarından geçerken adı konulmamış, çok uzak bir pişmanlığın acısını hissediyorum, sanki görevime ya da sevgime ihanet etmişim de birini ya da bir şeyi geride bırakmışım gibi. Sonra her şey pırıl pırıl oluyor. Yola çıktığım gün soğuk bir sis var, at sırtında üç günlük bir yolculuk, çukurlu yollarda sıra olmuş asık suratlı perişan İngilizler, Thames kıyısında sular altında kalmış çayırlara sarkan devasa karaağaçlar, sonunda şehrin bildik heyecanı ve gürültüsü. Sokaklardaki insan dışkısının pis kokusu evlerin duvarları kadar katı, hemen sonraki köşede yerini kızarmış et ve kekik kokusuna bırakıyor; kirli bir kapıdan geçince, karanlık kirişlerin altındaki loşlukta, akranım olan genç bir adam görüyorum, bir masada toprak bir kaptan şarap koyuyor bardaklara, yakışıklı biri, lekeli bir meşe masanın üzerine eğilmiş, aklındaki bir masalı anlatıp oyalıyor beni, ya onun ya da benim yazdığım bir şey bu, ya fikir almak ya fikir istiyor, bir düzeltme yapmak, bir ayrıntı söylemek istiyor. Ya da nasıl devam edeceğini söylememi bekliyor benden. Kimliğin böyle bulanıklaşması ona hissettiğim sevginin bir yönü, bu sevgi geride bırakmak istediğim suçluluk duygusunu neredeyse bastırıyor. Dışarıda, sokakta bir çan çalıyor. Cenaze kortejini beklemek üzere dışarıda toplanıyoruz. Önemli bir kişinin cenazesi olduğunu biliyoruz. Kortej görünmüyor, ama çan çalmaya devam ediyor.

• • •

Kapının zilini annem duyuyor. Daha ben tuhaf rüya mantığından sıyrılıp çıkamadan annem sabahlığını giymiş bile, aşağıya iniyoruz. Son sahanlığa vardığımızda, şaşkınlıkla çığlık atıyor. Biz uyurken çöplerin temizlendiğini tahmin ediyorum. Zil tekrar çalıyor, sesi yüksek, sert ve öfkeli. Trudy kapıyı açarken, "Tanrı aşkına!" diye bağırıyor. "Sarhoş musun sen? Elimden geldiğince hızlı—"

Sesi kesiliyor. Eğer kendine güveni olsaydı, korkunun bana çoktan gösterdiği şeyi görmek onu şaşırtmazdı: şapkasını çıkaran bir, yo iki polis memuru.

Nazik, babacan bir ses, "Siz John'un eşi Mrs. Cairncross musunuz?" diyor.

Annem başıyla doğruluyor.

"Ben Çavuş Crowley. Korkarım ki size kötü haberlerimiz var. İçeri girebilir miyiz?"

"Ulu Tanrım," demeyi unutmuyor annem.

Peşimizden oturma odasına geliyorlar, az kullanılan bir yer burası, temiz sayılır. Eğer antre temizlenmemiş olsaydı annem hemen zanlı durumuna düşerdi. Polisler sezgileriyle hareket ederler. Geriye herhalde bir koku kalmıştır, egzotik yemeklerin kokusu sanılabilir kolayca.

İkinci bir ses, daha genç, abice bir özenle, "Otururşanız memnun oluruz," diyor.

Haberi çavuş veriyor. Mr. Cairncross'un arabasının M1 karayolunun kenarında bulunduğunu söylüyor, Londra'nın yaklaşık otuz kilometre kadar kuzeyinde. Kapısı açıkmış, ve kendisi de arabanın yakınında, çimenlik bir yamaçta yüzüstü yatıyormuş. Ambülans gelmiş, son hızla hastaneye gidilirken onu hayata döndürmeye çalışmışlar, ama yolda ölmüş.

Derin sudaki hava kabarcığı gibi bir hıçkırık yükseliyor annemin içinden, benim içimden, nazik polislerin yüzlerinde patlıyor.

"Ulu Tanrım!" diye bağırıyor annem. "Bu sabah birbirimize girdik onunla." Öne eğiliyor. Elleriyle yüzünü kapadığını ve titremeye başladığını hissediyorum.

"Size şunu da söylemeliyim," diye devam ediyor aynı polis memuru. İncelik gösterip bir ara veriyor sözlerine, hamileliği ilerlemiş matemli kadına iki misli saygı göstermesi gerektiğini unutmuyor. "Bugün öğleden sonra size ulaşmaya çalıştık. Bir arkadaşı cesedi teşhis etti. Ne yazık ki ilk izlenimimiz bunun intihar olduğu."

Annem sırtını dikleştirip bir çığlık atarken kalbim ona karşı, kaybedilen her şeye karşı sevgiyle doluyor –Dubrovnik, şiir, gündelik yaşam. Bir zamanlar sevmişti John'u, o da onu sevmişti. Bu durumu hatırlaması, başka şeyleri aklından silmesi, annemin oynadığı rolü mükemmelleştiriyor.

"Keşke ben... keşke ben gitmesine izin vermeseydim. Ah Tanrım, hepsi benim suçum."

Herkesin gözünün önünde gerçeğin arkasına saklanmak ne kadar akıllıca.

Çavuş, "insanlar sık sık böyle söyler. Ama siz söylemeyin, söylememelisiniz. Kendinizi suçlamanız doğru değil," diyor.

Derin derin nefes alınıyor, iç çekiliyor. Annem konuşacak gibi

oluyor, duruyor, tekrar içini çekiyor, kendini topluyor. "Bir şeyi açıklamalıyım. Aramız pek iyi değildi. Başka birîyle görüşüyordu, evden taşındı. Ben de bir... Erkek kardeşi buraya, yanıma taşındı. John bunu kaldıramadı. Ben de bu yüzden diyorum ki..."

Claude ile olan durumu sorulmadan anlattı, nasıl olsa keşfedecekleri şeyi kendiliğinden söyledi. Eğer şimdi açıkça "Onu ben öldürdüm," deseydi de, başına bir şey gelmezdi. Bir yapışkan bandın cırt sesini, bir not defterinin sayfasının çevrildiğini, bir kalemin cızırtısını duyuyorum. Önceden prova ettiği her şeyi polislere boğuk bir sesle anlatıyor annem, sonunda yine suçun kendisinde olduğunu söylüyor. O durumdayken John'un gitmesine izin vermemeliymiş.

Polislerden genç olanı, saygılı bir ifadeyle, "Mrs. Cairncross, bilemezdiniz ki," diyor.

Sonra tavrını değiştiriyor annem, sesi neredeyse öfkeli çıkıyor. "Bütün bunları anladığımı sanmıyorum," diyor, "size inanmalı mıyım, ona da emin değilim."

"Anlaşılır bir şey bu." Bunu söyleyen, babacan çavuş. Kibar kibar öksürüyor, arkadaşıyla birlikte ayağa kalkıyor, gitmeye hazırlanıyorlar. "Çağırabileceğiniz biri var mı? Yanınızda olabilecek biri?"

Annem yanıt vermeden önce düşünüyor. Yine öne eğilmiş durumda, yüzü avuçlarında. Parmaklarının arasından, boğuk bir sesle konuşuyor. "Kayınbiraderim burada şimdi. Üst katta uyuyor."

Yasanın bekçileri çapkın çapkın bakışmış olabilirler. Kuşku duyduklarına dair herhangi bir belirtinin bana yardımı olabilir.

"Uygun bir zamanda onunla da birkaç kelime konuşmak isteriz," diyor genç olan memur.

"Bu haber onu öldürecek."

"Sanırım şimdi ikiniz yalnız kalmak istiyorsunuzdur."

İşte yine göründü, üstü kapalı konuşmanın incecik kurtarma halatı; o halat benim ürkek umudumu, yani Gücün –benim gücümün değil Leviathan'ın– intikam alacağı umudunu canlı tutuyor.

Biraz yalnız kalmalıyım, seslerin uzağında. Trudy'nin gösterisine öyle kapılmıştım, öyle etkilenmiştim ki, kendi uçurumumun derinliklerine bakmamıştım. Onun da ötesinde, anneme duyduğum sevginin nefretimle orantılı biçimde nasıl da arttığının muammasını çözememiştim. Annem kendini tek ebeveynim yaptı. Onsuz hayatta kalamam, beni sarıp sarmalayan yeşil gözlere gülümsemeden, ku-

lağıma tatlı sözler fısıldayan o sevgi dolu ses, mahrem yerlerimle ilgilenen o serin eller olmadan yaşayamam.

Polisler gidiyorlar. Annem ayaklarını yere vura vura merdivenden çıkıyor. Eliyle tırabzanı sıkı sıkı tutuyor. Bir-iki ve dur, bir-iki ve dur. Ağzının içinden sürekli mırıldanıyor, sesi gitgide alçalıyor, bir inilti salıyor burun deliklerinden, ya acıyarak ya da üzülerek. *Nnng... nnng*. Tanıyorum onu. Kafasında bir şeyler kuruyor, hesaplaşma saatinin başlangıcı bu. Bir plan yapmış, bir entrika, kötü bir masal. Ama şimdi fantastik hikâyesi bırakıp gidiyor onu, benim bugün öğleden sonra yaptığım gibi sınırı aşıyor, ama ters yönde, boş nöbetçi kulübelerinin yanından geçip Trudy'nin karşısına dikiliyor, toplumsal gerçekle, çalışma hayatı dünyasının sıradan günüyle – insan ilişkileri, randevular, zorunluluklar, video kameraları, mekanik bellekli bilgisayarlarla aynı tarafta oluyor. Kısacası, varılan sonuçlarla. Trudy'nin masalı korkup kaçıyor.

İçki ve uykusuzluk yüzünden dayak yemişçesine, beni de taşıyarak, yatak odasına doğru gidiyor. *Zaten biliyordum bu işin yürümeyeceğini*, diyor kendi kendine. *Benim budalaca inadımda suç. Benim suçum sadece bir hata yüzünden.*

Bir sonraki az ötede, ama henüz o adımı atmak istemiyor.

On İki

Uyuklayan Claude'a yaklaşıyoruz, bir tümsek, yatak örtüsünün sesini boğduğu çan gibi kavisli bir gürültü. Soluğunu dışarı verirken uzun, sıkışık bir inleme duyuluyor, sona doğru ürkütücü tıslamalar kuşatıyor bu sesi. Arkasından uzun bir ara, öyle uzun ki eğer Claude'u seviyorsanız paniğe kapılabilirsiniz. Son nefesini mi verdi acaba? Eğer onu sevmiyorsanız son nefesi olmasını umut edersiniz. Ama nihayet, rüzgârda kurumuş sümüğün tıkırtısıyla yer yer kesilen daha kısa, daha oburca bir soluk alış, ve esintili dorukta yumuşak damağın gururlu mırıltısı. Sesin yükselmesi çok yaklaştığımızı gösteriyor. Trudy ona sesleniyor. Claude tıslamaların arasından inişe geçtiğinde Trudy'nin elini ona doğru uzattığını hissediyorum. Annem sabırsız, başarılarını paylaşmak istiyor, Claude'un omzuna pek nazikçe dokunmuyor. Abisinin arabası gibi öksürüp biraz kendine geliyor Claude, sorusunu sorarken kullanacağı kelimeleri bulması birkaç saniye sürüyor.

"N'oluyor yahu?"

"Ölmüş."

"Kim?"

"Tanrı aşkına! Uyansana."

Uykunun derinliklerinden çekilip alınan Claude yatağın kenarına oturmak zorunda kalıyor –şiltenin inlemesinden anlıyorum bunu– ve sinir sisteminin kendisini hayatının hikâyesine geri döndürmesini bekliyor. Bu tür bağlantıları doğal kabul edemeyecek kadar gencim. Evet, nerede kalmıştı? Ah, tamam, abisini öldürmeye çalışıyordu. Gerçekten mi ölmüş? Sonunda kendine geldi Claude.

"Vay canına!"

Artık yataktan kalkmaya hazır. Saatin akşamın 6'sı olduğunu görüyor. Canlanarak ayakta duruyor, kollarını atletik bir şekilde gerîyor, kemiklerini, eklemlerini çıtırdatıyor, sonra yatak odasıyla banyo arasında, neşeyle, vibratolu[26] bir ıslık çalarak gidip geliyor.

---

26 Vibrato: Sesin yüksekliğini -süresi içinde kalmak şartıyla- aşağı ya da yukarı sık veya geniş aralıklarla dalgalandırmak. (ç. n.)

Radyoda dinlediğim hafif müzikler sayesinde bu çaldığı parçanın *Exodus*'ün laytmotifi olduğunu biliyorum. Yeni oluşan kulaklarım için yozlaşmış bir romantik üslupta şatafatlı bir müzik, Claude'un kulakları içinse kurtarıcı bir orkestra şiiri. Mutlu Claude. O arada Trudy hiç konuşmadan yatağın üzerinde oturuyor. Bir şeyler oluşmakta. Sonunda, tekdüze bir sesle gelenleri anlatıyor, polisin nazik davrandığını, cesedin nasıl bulunduğunu, ölüm nedenine dair ilk tahminleri. Birer kötü haber olarak verilen bu bilgilerin her birinden sonra "Harika" diyor Claude, neşeyle. İnleyerek eğiliyor, ayakkabısının bağcıklarını bağlıyor.

"Şapkayı ne yaptın?" diye soruyor Trudy

Kastettiği, babamın geniş kenarlı fötr şapkası.

"Görmedin mi? Ona verdim."

"Peki o ne yaptı onu?"

"Giderken şapka elindeydi. Merak etme. *Kaygılanıyorsun* sen."

Trudy iç geçiriyor, bir süre düşünüyor. "Polisler çok nazikti."

"Matemli eş filan."

"Onlara güvenmiyorum."

"Sakin ol."

"Geri gelecekler."

"Sakin... ol."

Bu iki sözcüğü üzerine basa basa, ikisinin arasında tekinsiz bir boşluk bırakarak söylüyor. Tekinsiz ya da inatçı.

Şimdi yine banyoda, saçlarını fırçalıyor, artık ıslık çalmıyor. Hava değişiyor.

Trudy, "Seninle konuşmak istiyorlar," diyor.

"Elbette. Kardeşiyim."

"Bizden söz ettim onlara."

Bir sessizlik oluyor, sonra Claude, "Saçmalamışsın," diyor.

Trudy boğazını temizliyor. Ağzı kupkuru. "Saçmalık değil."

"Bırak onlar bulsunlar. Yoksa bir şey gizlediğini düşünürler, onlardan bir adım önde olmaya çalıştığını düşünürler."

"Onlara, John'un bizim yüzümüzden bunalıma girdiğini söyledim. Onun için bir neden daha, kendisini..."

"Tamam, tamam. Fena değil. Hatta doğru bile olabilir. Ama." Sesi kesiliyor, Trudy'nin neyi bilmesi gerektiğine emin değil.

Eğer Trudy önce davranıp onu öldürmeseydi John Cairncross'un kendini Trudy'ye olan aşkı yüzünden öldürmüş olabileceği – dur-

madan dönüp gelen bu düşüncede hem dokunaklılık var hem de suçluluk. Trudy'nin Claude'un umursamaz, hatta lakayt konuşmasından hoşlandığını sanmıyorum. Tahminim bu. Başkalarına ne kadar yakınlaşırsanız yakınlaşın, asla onların içine giremezsiniz, hatta onların içindeyken bile. Trudy'nin kendini incinmiş hissettiğini düşünüyorum. Ama henüz bir şey söylemiyor. Çok yakında söyleyeceğini ikimiz de biliyoruz.

Eski soru yeniden çıkıyor ortaya. Claude gerçekten ne kadar ahmak? Banyodaki aynadan Trudy'ye bakıp onun neler düşündüğünü izliyor. John Cairncross meselesinde Trudy'nin duygusallığına nasıl karşı konulabileceğini biliyor. "Şu şairle de konuşmak isterler," diye sesleniyor.

O kadını düşünmek iyi geliyor Trudy'ye. Bedenindeki her bir hücre, kocasının ölümü hak ettiğini istemeye istemeye kabul ediyor. Elodie'ye duyduğu nefret, John'a duyduğu sevgiden daha büyük. Elodie acı çekecek. Kan köpüren bir keyif duygusu geçiyor içimden, ve bir anda uçuyorum, bağışlama ve sevginin mükemmel dalgasının üzerinde bir sörfçü gibi hızla atılıyorum ileriye. Beni Claude'a dostça duygular beslemeye başlayacağım bir yere götürebilecek yüksek, düzgün, aşağıya doğru eğimli, boru gibi bir dalga bu. Ancak direniyorum. Annemin kapıldığı her bir duyguyu ikinci elden kabullenmek ve onun işlediği suça daha da sıkı bağlanmak ne kadar alçaltıcı bir şey. Ama ona ihtiyacım varken ondan ayrı kalmak çok zor. Ve duygular böylesine çalkalanırken ihtiyaç sevgiye dönüşür, sütün tereyağına dönüşmesi gibi.

Trudy tatlı, düşünceli bir sesle, "A, evet, Elodie ile konuşmaları gerekecek," diyor. Sonra, "Claude, seni sevdiğimi biliyorsun," diye ekliyor.

Ama Claude aldırmıyor bu söylenene. Bu lafları çok duymuş. Yanıt olarak, "Fare gibi bir deliğe sinsem de gizlice izlesem onları," diyor.

Fareymiş, delikmiş, bana eziyet etmeden konuşmayı ne zaman öğrenecek bu adam? Konuşmak düşünmenin bir şeklidir, bu Claude göründüğü kadar ahmak olmalı.

Yankılı banyodan çıkıp konuyu değiştiriyor. Tasasız bir sesle, "Bir alıcı bulmuş olabilirim," diyor. "Henüz kesin bir şey yok, sana daha sonra anlatırım. Polisler kartlarını bıraktılar mı? İsimlerini görmek isterdim."

Trudy hatırlayamıyor, ben de hatırlayamıyorum. Trudy'nin ruh hali yine değişiyor. Claude'a, "Öldü o," derken sanırım ona gözlerini dikip bakıyor.

Aslında sarsıcı bir gerçek bu, inanılır gibi değil, öyle muazzam ki, sanki az önce dünya savaşı çıkmış, başbakan ulusa sesleniyor, aileler birbirine sokulmuş, yetkililer nedenini söylemiyorlar ama ışıklar iyice kısılmış.

Claude Trudy'nin yanı başında, elini kalçasına koyup onu kendisine çekiyor. Uzun uzun öpüşüyorlar, dilleri, nefesleri birbirine karışıyor.

"Öbür dünyada," diye mırıldanıyor Claude, Trudy'nin ağzının içine. Uyarıldığını sırtımda sertçe hissediyorum. Sonra "Becerdik," diye fısıldıyor. "Birlikte. İkimiz birlikte harikayız."

Öpüşürken, arada, "Evet," diyor Trudy. Elbiseleri hışırdadığından sözlerini zor duyuyorum. Trudy, Claude kadar hevesli olmayabilir.

"Seni seviyorum Trudy."

"Ben de seni seviyorum."

Bu "ben de"de bir soğukluk var. Trudy ona yaklaşırken Claude geriliyordu, şimdiyse tersi oluyor. Dans ediyorlar bu şekilde.

"Dokun bana." Bir emir denemez buna, Claude'un sesi talepkâr olsa da usulca söylüyor bunu. Trudy onun fermuarını çekiştiriyor. Suç ve seks, seks ve suçluluk. Daha fazla ikilik. Trudy'nin parmaklarının yılankavi hareketleri zevk veriyor Claude'a. Ama yeterince değil. Claude onun omuzlarına basınıyor, Trudy diz üstü çöküyor, alçalıyor, "onu", böyle dediklerini duymuştum, ağzına alıyor. Bana böyle bir şey yapılmasını isteyeceğimi hiç sanmıyorum. Ama Claude'un tatmin edilirken benden santimetrelerce uzakta olması çok hoş, sırtımdan bir yük kalkıyor. Trudy'nin yuttuğu şeyin bana gıda olarak ulaşması ve beni az da olsa Claude'a benzetmesi düşüncesi canımı sıkıyor biraz. Yoksa yamyamların moronları yememelerinin bir nedeni vardı elbette.

Çarçabuk bitiyor, hemen hemen bir solukta. Claude geri çekilip fermuarını kapatıyor. Annem iki kez yutkunuyor. Claude Trudy'ye hiçbir karşılıkta bulunmuyor, annemin de böyle bir şey istediğini sanmıyorum. Claude'un yanından geçiyor, yatak odasının penceresine gidiyor, orada duruyor, sırtı yatağa dönük. Onun gökdelenlere bakuğını düşünüyorum. Benim oradaki geleceğe dair mutsuz hayal-

lerim artık daha yakın. Trudy alçak sesle, kendi kendine –çünkü Claude bir kez daha banyoda suyun içinde– "O öldü... öldü,' diye tekrarlıyor. İkna olmuşa benzemiyor. Birkaç saniye sonra, "Ulu Tanrım," diye mırıldanıyor. Bacakları titriyor. Ağlamak üzere, ama yo, durum, ağlanmayacak kadar ciddi. Trudy'nin daha kendi verdiği haberi kavraması gerek. Gerçeklerin ikisi de muazzam büyük ve Trudy çifte dehşeti göremeyecek kadar yakınında duruyor: John'un ölümü ve kendisinin bu ölümde oynadığı rol.

Annemden de pişmanlığından da nefret ediyorum. John'dan Claude'a, şiirden basmakalıp saçmalıklara nasıl geçebildi? Ahmak sevgilisiyle birlikte çamurların içinde yuvarlanmak için alta, o domuz ahırına nasıl indi, pisliklerin içinde kendinden geçti, evi çalmak için plan yaptı, iyi bir adama dayanılmaz acılar çektirdi ve rezil bir şekilde ölmesine yol açtı. Şimdi de yaptıkları karşısında soluksuz kalıyor, ürperiyor, sanki katil bir başkasıymış gibi – sanki zavallı bir hemşireymiş, zehirlenmiş beyniyle, zapt edilmesi mümkün olmadan, kilitlendiği yerden kaçmış, üst üste sigara tüttüren çirkin bir kız, kötü niyetli, ailenin yüz karası, ne zaman adı geçse Ulu Tanrım diye iç geçirilir ve babamın adı saygıyla anılır. Şuna bakın, bir halden ötekine, cinayetten kendine acımaya kolayca geçiyor, aynı gün hem de, hem de hiç yüzü kızarmadan.

Claude arkasına geliyor. Trudy'nin omuzlarını tutan eller az önce orgazmla rahatlamış bir erkeğin elleri, şimdi yeni bir heves-le pratik konulara ve maddi fikirlere dönmek istiyor, insan aklı bulanacak kadar ereksiyon halindeyken bunları düşünmek pek mümkün olmazdı tabii.

"Biliyor musun, geçen gün bir şey okuyordum. Neyi kullanmamız gerektiğini şimdi fark ettim. Difenhidramin. Antihistamin benzeri bir şey. Rusların bunu bir spor torbasının içinde bulduk-ları casus üzerinde kullandıkları söyleniyor. Kulağına akıtmışlar, radyatörü açıp gitmişler, böylece kimyasal onun bedeninde hiç iz bırakmadan çözülmüş. Sonra torbayı banyoya sokmuşlar, o sıvının alt kattaki komşuların üzerine akmasını istememişler–"

"Yeter artık." Sert değil sesi Trudy'nin. Daha ziyade boyun eğer gibi.

"Çok haklısın. Bu kadarı yeter. Biz işimizi hallettik." Claude ağ-zının içinden şarkı söyler gibi mırıldanıyor. "Berbattın dediler, çok

kaba davrandın, ama biz başardıuık." Annemin ayağının altındaki parkeler titriyor. Claude yatak odasında dans ediyor.

Trudy dönmüyor, hiç kımıldamadan duruyor. Ben az önce Trudy'den ne kadar nefret ettiysem o da Claude'dan o kadar nefret ediyor. Şimdi Trudy'nin yanında Claude, onunla birlikte manzaraya bakıyor, onun elini tutmaya çalışıyor.

"Mesele şu," diyor kendini önemseyerek. "Bizi ayrı ayrı sorguya çekecekler. Anlatacaklarımız birbirinden farklı olmamalı. Evet. Bu sabah uğradı. Kahveye. Canı çok sıkkındı."

"Tartıştığımızı söyledim."

"Tamam. Ne zaman?"

"Tam evden ayrılırken."

"Konu neydi?"

"Evden çıkmamı istiyordu."

"İyi. Tamam. Bu sabah uğradı. Kahveye. Canı çok sıkkındı ve–"

Trudy iç geçiriyor. Ben de olsam öyle yapardım. "Bak. Her şeyi olduğu gibi anlat, içtiklerimizi söyleme, kavgayı söyle. Bunun provasını yapmamız gerekmez."

"Peki. Bu akşam. Bu akşam, fincanlarla ilgileneceğim, hepsiyle. Üç farklı yere. Bir şey daha var. Eldivenlerini ellerinden hiç çıkarmadı."

"Biliyorum."

"Sen mutfağı temizlerken o içeceğin bir zerresi bile –"

"*Biliyorum.*"

Trudy'nin yanından ayrılıyor, odanın içinde bir tur atıyor, yürürken ayaklarını sürüyor. Başardığını hissediyor, huzursuz, hevesli, heyecanlı. Trudy'nin aynı durumda olmaması onu sabırsızlandırıyor. Yapılacak şeyler var, yapılacak olmasa da planlanacak şeyler var. Dışarı çıkmak istiyor. Ama nereye? Yeni bir şarkıyı kâh mırıldanıyor, kâh düzgün söylüyor. "*Baby, baby, I love you...*" İçim hiç rahat değil. Claude tekrar yanımıza geliyor, Trudy ise pencerenin yanında, kaskatı duruyor, ancak Claude tehlikenin farkında değil.

"Evin satışına gelince," diyor, şarkısını yarıda keserek. "Ta içimden, piyasa fiyatının altında satmamız gerekebileceğini hep düşünmüştüm, yani aceleyle satmamız–"

"Claude."

Claude'un adını iki farklı notayla söylüyor, ikincisi ilkinden daha altta. Uyarı bu.

Ama Claude susmuyor. Onu hiç bu kadar mutlu görmemiştim, ya da bu kadar sevimsiz. "Bu herif inşaatçı, müteahhit. Eve göz gezdirmesi bile gerekmiyor. Önemli olan kaç metrekare olduğu. Daireler, anlıyor musun. Ve *nakit* para–"

Trudy ona dönüyor. "Farkında bile değil misin?"

"Neyin?"

"Gerçekten bu kadar ahmak mısın?"

İşte can alıcı soru. Ama Claude'un da ruh hali değişmiş. Onun sesi de tehditkâr çıkabilir.

"Çıkar baklayı ağzından."

"Dikkatinden kaçmış."

"Belli ki öyle."

"Bugün, henüz birkaç saat önce."

"Evet?"

"Kocamı kaybettim –"

"Yo!"

"Bir zamanlar sevdiğim adamı, ve beni seven adamı, hayatıma biçim veren, anlam katan adamı..." Boğazı düğümlenince daha fazla konuşamıyor.

Ama Claude havaya girmiş. "Benim sevgili fareciğim, korkunç bir şey bu. Kaybettim diyorsun. Nereye koymuş olabilirsin onu. En son neredeydi? Bir yerlere koymuş olmalısın."

"Kes şunu!"

"Kayıp demek! Bir düşüneyim. Dur bak! Şimdi hatırladım. Yolun kenarında, M1'de bırakmıştın onu, midesi zehir dolu, otların üzerinde yatıyordu. Nasıl da unuttuk bunu."

Claude daha devam edebilirdi, ama Trudy kolunu savurup suratına bir tokat atıyor. Bir hanıma yakışır bir tokat değil de başımı yerinden oynatan türden bir yumruk indiriyor.

"Nefret dolusun," diyor Trudy, beni şaşırtan bir soğukkanlılıkla. "Çünkü her zaman kıskanıyordun."

"Bak hele," diyor Claude, sesi pek boğuklaşmadan. "Acı gerçek."

"Abinden nefret ediyordun, çünkü asla onun gibi olamayacaktın."

"Sense onu sonuna kadar sevdin." Claude şaşırmış numarası yapıyor yine. "Biri bana müthiş zekice bir şeyi ne zaman söylemişti, dün gece miydi, yoksa evvelki gece mi? 'Onun ölmesini istiyorum, ve bu iş yarın olmalı.' Bunu diyen, hayatına biçim veren abimi seven eşi değildi."

"Beni sarhoş etmiştin. Çoğunlukla da böyle yaparsın."

"Ve ertesi sabah, aşka kadeh kaldırmayı öneren, hayatına biçim veren adamı kışkırtarak zehirli fincanın içindeki içip bitirmesini sağlayan kimdi? Abimi seven eşinin olmadığı kesin. Yo, benim sevgili fareciğim de değildir."

Annemi anlıyorum, kalbinde neler olduğunu biliyorum. Gerçeklerle, onları nasıl görüyorsa öyle yüzleşiyor. İşlenen suç, bir zamanlar bir dizi plan ve o planların uygulanması şeklindeyken, şimdi belleğinde, yerinden kıpırdatılamayan, suçlayan bir nesneye benziyor, bir ormandaki ağaçsız alanda duran soğuk bir taş heykel. Kış ortasında soğuk bir gece, küçülen bir ay, Trudy ormanın içindeki don tutmuş bir patikada koşuyor. Arkasına dönüp çıplak dalların ve tül gibi sisin yarı örttüğü uzaktaki kişiye bakıyor ve düşüncelerini dolduran cürmün aslında cürüm olmadığını görüyor. Bir hata o. Hep öyleydi. Başından beri kuşkulanmıştı Trudy. Uzaklaştıkça bu durum daha da belirginleşiyor. Sadece hata yapmıştı Trudy, kötü biri değildi, cani değil o. Cürüm ormanın başka bir yerinde ve başka birine ait olmalı. Claude'un esas suçunu kanıtlayan olgular tartışılmaz. Claude'un küçümseyen tavrı onu koruyamaz. Mahkûm eder.

Yine de. Yine de. Yine de deli gibi arzuluyordu Trudy onu. Claude ona ne zaman fareciğim dese, Trudy'nin apış arası heyecandan titriyor, soğuk soğuk kasılıyor, buz gibi bir kanca onu aşağıya, dar bir çıkıntıya doğru çekiyor, Trudy'ye daha önce kendinden geçerek yuvarlandığı uçurumları, kaç kez sağ çıktığı Ölüm Duvarlarını hatırlatıyor. Fareciğiymiş! Nasıl da bir aşağılama. Claude'un avucunda. Evcil hayvan. Güçsüz. Ürkek. İğrenç. Vazgeçilebilir. Ah, onun fareciği olmak! Bunun delilik olduğunu bilerek. Karşı koyması çok zor. Bununla mücadele edebilir mi Trudy?

Trudy bir kadın mı yoksa bir fare mi?

On Üç

Claude'un alaycı sözlerini yorumlayamadığım bir sessizlik izliyor. Ya alaycılığından pişman olmuştur ya da Trudy onu coşkusunun havadar yaylasından çekip aldığı için öfkelidir. Trudy de öfkeli olabilir, ama belki de Claude'un fareciği olmak istiyordur yine. Ben bu olasılıkları aklımdan geçirirken Claude, Trudy'nin yanından ayrılıyor. Dağınık yatağın ucuna oturuyor, telefonunu tuşluyor. Trudy pencerenin önünde kalıyor, sırtı odaya dönük, Londra'nın kendine düşen kısmına bakıyor, oradaki azalan akşam trafiğine, tek tük kuş seslerine, baklava şeklindeki yaz bulutlarına ve damların karmaşasına.

Sonunda konuştuğunda huysuz ve yavan çıkıyor sesi. "Sen zengin olasın diye bu evi satacak değilim."

Claude hemen yapıştırıyor yanıtını. Aynı iğneleyici, alaycı ses tonuyla. "Yo, yo. İkimiz birlikte zengin olacağız. Ya da, eğer tercihin oysa, fakir ve iki ayrı hapishanede."

Tam bir tehdit. Claude'un ikisini de mahvedeceğine inanabilir mi Trudy? Negatif özgecilik. Bir başkasına acı çektirmek için insanın kendi canını yakması. Nasıl bir karşılık vermeli Trudy? Henüz bir şey söylemediği için bana düşünecek zaman kalıyor. Bu üstü örtülü şantajdan dolayı biraz sarsılmış olmalı. Mantıklı düşünürse, onun da aynı öneride bulunması gerekir. Teorik olarak ikisinin de birbiri üzerindeki güçleri eşit. Çık git bu evden. Bir daha da gelme. *Yoksa ikimizi de ihbar ederim polise*. Ama ben bile aşkın mantık dinlemediğini biliyorum, gücün eşit dağıtılmadığını da. Sevgililer ilk öpüşmelerine ulaştıklarında hem yaralı olurlar hem arzu dolu. Her zaman bir çıkar aramazlar. Kiminin sığınacak bir yere ihtiyacı olur, kimileri esrimenin aşırı gerçekliğine kavuşmak arzusundadır, bunun için de pervasızca yalan söyleyebilir ya da mantıksız özverilerde bulunurlar. Ama ne istediklerini ya da neye ihtiyaç duyduklarını kendilerine pek fazla sormazlar. Geçmişteki başarısızlıklarının anıları siliktir. Çocuklukları yetişkin tenlerinin altından, yardımı olsun olmasın, kendini yer yer gösterir. Bir insanın

kişiliğinin sınırlarını belirleyen kalıtım kuralları da. Sevgililer, özgür irade diye bir şeyin olmadığını bilmezler. Bundan ötesini bilecek kadar radyo oyunu dinlemedim, yine de pop şarkıları bana onların mayıs ayında hissettiklerini aralıkta hissetmediklerini, rahmi olmayan birinin rahmi olmanın nasıl bir şey olduğunu anlayamayacağını –tam tersi de doğrudur– öğretti.

Trudy yüzünü odaya dönüyor. Kısık, dalgın sesi beni ürpertiyor. "Korkuyorum."

İlk başta başarılı gibi görünmüş olsa da planlarının nasıl bozulduğunu görüyor. Titriyor. Artık masum olduğunu iddia etmesi uygun değil. Claude'la kavga etmeyi deneyince özgür kalırsa ne kadar yalnız olacağını anlamış. Claude'un bu alaycı yanı Trudy için yeni bir şey, onu ürkütüyor, kafasını karıştırıyor. Ve arzu ediyor Claude'u, sesi, dokunuşu ve öpücükleri yaptıkları işle kirlenmiş olsa da. Babamın ölümü bir yerde kapalı kalmayacak, otopsi masasından alınacak ya da paslanmaz çelik çekmeceden çıkacak ve akşam havasında savrulacak, North Circular'dan,[27] Londra'nın kuzeyindeki aynı damlaların üstünden geçecek. Şimdi bu odanın içinde, Trudy'nin saçlarında, ellerinde, Claude'un yüzünde –gözlerini elindeki telefona dikmiş bu ifadesiz maskede.

"Şunu dinle," diyor, pazar sabahı kahvaltısında konuşur gibi. "Yerel bir gazeteden. Yarınki sayısı. M1'in kenarında, filanca ve falanca çıkışların arasındaki yan yolda bir erkek cesedi görülmüştür. Acil servise oradan geçen arabalardan bin iki yüz ihbar yapılmıştır filan. Polis sözcüsü kadın, adamın hastaneye ulaşıldığında ölmüş olduğunu duyurmuş filan. Henüz kimliği belli değilmiş... Ve şuna bak. 'Polis bu aşamada bu ölümün cinayet olduğunu düşünmemektedir.'"

"Bu aşamada," diye mırıldanıyor Trudy. Sonra sesi daha gür çıkıyor. "Ama sen anlamıyorsun benim ne–"

"Neymiş?"

"Öldü o. *Öldü!* Bu öyle... Ve..." Ağlamaya başlıyor. "Acı veriyor."

Claude'un söylediği mantıklı. "Sen onun ölmesini istemiştin, şimdiyse–"

"Ah, John!" Trudy ağlıyor.

---

27 North Circular: Londra'nın kuzeyinden geçen ve banliyöleri birbirine bağlayan 41.4 km uzunluğundaki çevre yolu. (ç. n.)

"Biz şimdi şu şeye kadar bütün cesaretimizi toplamalıyız, her neyse. Ve devam etmeliyiz ki–"

"Biz... korkunç... bir şey yaptık," diyor Trudy, masum olduğu fikrinden uzaklaştığını fark etmeyerek.

"Sıradan insanlarda bizim yaptığımızı yapacak yürek yoktur. Bak, bir tane daha. *Luton Herald and Post* gazetesi. Dün sabah–"

"Sus! Okuma lütfen."

"Tamam, tamam. Zaten hep aynı şeyler."

Şimdi de kızıyor Trudy. "Ölü erkek diye yazıyorlar ve onlar için hiçbir anlamı yok. Sadece kelimeler. Öylesine yazılmış. Ne anlama geldiği hakkında hiçbir fikirleri yok."

"Ama haklılar. Tesadüfen biliyorum. Dünyada her dakika yüz beş kişi ölüyormuş. Yani neredeyse her iki saniyede bir kişi. Bir fikrin olsun diye söylüyorum."

Trudy'nin söyleneni özümsemesi iki saniye sürüyor. Sonra gülmeye başlıyor, sonunda hıçkırığa dönüşen, istemeden başlayan, kederli bir kahkaha, hıçkırıkların arasından "Senden nefret ediyorum," demeyi başarıyor.

Claude ona yaklaşıyor, elini onun koluna koyuyor, kulağının içine, "Nefret mi? Beni yeniden coşturmasana," diye mırıldanıyor.

Ama coşturmuş bile Trudy. Claude'un öpücükleri ve kendi gözyaşları arasından, "Lütfen. Olmaz. Claude," diyor.

Sırtını da dönmüyor ona, itmiyor da. Claude'un parmakları tam benim başımın aşağısında, ağır ağır hareket ediyor.

"Olmaz," diye fısıldıyor Trudy, bir yandan Claude'a yaklaşırken. "Olmaz."

Keder ve seks? Sadece tahmin edebilirim. Savunma zayıf, yumuşak dokular daha da yumuşuyor, duygusal direniş çocuksu bir güvene teslim oluyor, tahrik olup tevekkülle. Umarım hiç öğrenmem bunları.

Claude Trudy'yi yatağa doğru çekti, sandaletlerini, pamuklu yazlık elbisesini çıkardı, ona yine fareciğim dedi, ama sadece bir kez. Sırt üstü çeviriyor onu. Razı olmanın kötü yanları vardır. Matemdeki bir kadın külotu çıkarılsın diye kalçasını havaya kaldırınca razı olmuş mudur? Bana göre hayır. Yan yatıyor Trudy – tek girişimi bu. O arada ben bir plan üzerinde çalışıyorum, son bir kez başvurabileceğim bir şey. Atabileceğim son kurşun.

Claude, Trudy'nin yanında yere çömeliyor, herhalde çıplaktır. Böyle bir zamanda bundan daha kötü bir şey olabilir mi? Claude hemen sunuyor yanıtı: Hamileliğin bu evresinde, bu pozisyonda birleşmenin tıbbi açıdan büyük risk taşıması. Ağzının içinde bir talimat geveliyor –ne kadar da çekici olabiliyor– Trudy'yi sırtüstü çeviriyor, hiç umursamadan elinin tersiyle bir şaplak indirerek bacaklarını ayırıyor ve şiltenin hareketinden anladığım kadarıyla gövdesini benim gövdemin üzerine bindirmeye hazırlanıyor.

Ya benim planım? Claude gitgide yaklaşıyor bana, elimi çabuk tutmalıyım. Büyük bir baskı altında sallanıyoruz, gıcırdıyoruz. Kulaklarımda tiz bir elektronik ses inliyor, gözlerim dışarı fırlıyor, acıyor. Kollarımı, ellerimi kullanmam gerek ama yerim çok dar. Hemen söyleyeyim: Kendimi öldüreceğim. Bebek ölümü olacak, aslında bir cinayet, hamileliğinin sonuna yaklaşan bir kadına amcamın sorumsuzca saldırması yüzünden. Tutuklanması, mahkemeye çıkarılması, mahkûm olması, hapse atılması. Babamın ölümünün öcü yarı yarıya alınmış sayılır. Yarı yarıya, çünkü nazik İngiltere'de katiller asılmaz. Claude'a olumsuz özgecilik sanatında eksiksiz bir ders vereceğim. Hayatıma son vermek için kordona ihtiyacım var, o öldürücü kordonu boynuma üç kez dolamam yeter. Çok uzaktan annemin inliltilerini duyuyorum. Babamın intiharının hikâyesi benim kendi girişimime esin kaynağı olacak. Hayat sanatı taklit ediyor. Ölü doğmanın –trajedi içermeyen sakin bir sözcük– basit bir çekiciliği var. İşte yine kafatasıma darbe yiyorum. Claude gitgide hızlanıyor, hırıltılı soluklarla dörtnala gidiyor. Bütün dünyam sarsılıyor, ama kemendim yerinde, iki elimle kavrıyorum onu, sırtımı kamburlaştırıp can çalan adamlar gibi var gücümle, sertçe çekiyorum. Ne kadar kolay. Şahdamarın, gırtlak kesenlerin en sevdiği can damarının çevresinde kaygan bir gerilme. Yapabilirim. Daha sıkı! Baş döndüren bir yuvarlanma hissi, zevke dönüşen ses, sese dönüşen dokunuş. Artan bir karanlık, hiç görmediğim kadar karanlık, ve annem mırıldanarak veda ediyor.

Ama elbette, beyni öldürmek demek, beyni öldürme isteğini öldürmek demektir. Kendimden geçmeye başladığım anda ellerim gevşiyor, hayata dönüyorum. Hemen hayatın taşkın işaretlerini duyuyorum –ucuz bir otelin duvarlarından gelir gibi mahrem sesler. Gitgide yükseliyorlar. Annem bu. Tehlikeli heyecanlarından birine kapılmış yine.

Ama benim hapishanemin ölüm duvarı çok yüksek. Geriye devriliyorum, budalaca varoluşun idman alanına.

Sonunda iğrenç ağırlığını geri çekiyor Claude –nezaket göstermeden kısa kesmesine bir selam gönderiyorum –ben de yeniden kavuşuyorum geniş alanıma, bacaklarım karıncalansa da. Trudy yorgun argın ve her zamanki gibi pişmanlıklar içindeyken ben de kendime geliyorum.

• • •

En çok korktuklarım, Cennet ve Cehennem'in masal bahçeleri değil –o dönme dolaplar, o korkunç kalabalıklar– ve sonsuza kadar unutulmanın aşağılanmasıyla da yaşayabilirim. Bunlardan hangisinin olacağını bilmemek de umurumda değil. Benim korkum, bir şeyleri kaçırmak. Sağlıklı bir arzu da olabilir salt açgözlülük de: Öncelikle hayatımı istiyorum, hakkım olanı, sonsuz zamandan bana düşen minicik dilimi ve bilinçli olabilmek için güvenebileceğim bir tek fırsatı. Bu dönüp duran gezegende şansımı denememe için birkaç on yıl hakkım benim. Benim dönme dolabım bu – Hayatın Duvarı. Ben de *turumu atmak* istiyorum, ben de *olmak* istiyorum. Diğer bir deyişle, okumak istediğim bir kitap var, henüz yayımlanmamış, henüz yazılmamış, ama başlanmış. *Benim Yirmi Birinci Yüzyıl Tarihim*'i sonuna kadar okumak istiyordum. Orada, son sayfada bulunmak istiyorum, seksenlerimin başında, çelimsiz ama çevik, 31 Aralık 2099'un akşamında dans etmek istiyorum.

O tarihe varmadan bitebilir, bu yüzden bir tür gerilim romanı olabilir, vahşi, olaylı, son derece ticari. İçinde dehşet öğeleri de bulunan bir rüyalar kitabı. Ama bir aşk hikâyesi de olacak, parlak icatların kahramanlık destanı da. Denemek için önceki tarihe göz atılabilir, geçen yüz yıla. Korkunç bir kitap, en azından ortasına kadar, ama büyüleyici. Örneğin Einstein ve Stravinski üzerine, durumu kurtaran birkaç bölüm var. Yeni kitapta, kurgudaki sonu belirsiz pek çok cümleden biri şu: Bir nükleer karşı darbe almadan dokuz milyar kahraman sıyrılıp kurtulacak mı? Bunun bir temas sporu olduğunu düşünün. Takımları kurun. Pakistan'ın karşısında Hindistan, Suudi Arabistan'ın karşısında İran, İran'ın karşısında İsrail, Çin'in karşısında ABD, ABD ve NATO'nun karşısında Rusya, ve geri kalan ülkelerin karşısında Kuzey Kore. Galibiyet sayısını

garantilemek için daha da fazla takım ekleyin: Bir devleti temsil etmeyen oyuncular da gelsinler.

Kahramanlarımız kendi sobalarını iyice körüklemeye ne kadar kararlılar? Rahat ettirecek 1.6 derece, birkaç kuşkucu kişinin tahmini ya da umudu tundralarda buğday dağları yaratacak, Baltık sahillerinde tavernalar, Kanada'nın Kuzeybatı Bölgeleri'nde rengârenk kelebekler. Karamsarlığın en karanlık ucunda, rüzgârla kamçılanan 4 derece sel baskınlarına ve kuraklık felaketlerine yol açacak, zaten karanlık olan siyasi havada türbülanslara neden olacak. Anlatımdaki gerilim, ikinci derece olaylarda, yöresel konularda da görülür: Orta Doğu'daki çılgınlık sürecek mi, Avrupa'ya da geçecek ve orasını bir daha düzelmemek üzere değiştirecek mi? Müslümanlık ateşli bir aşırı ucunu reformun serin havuzuna daldıracak mı? İsrail yerinden ettiklerine çölden birkaç santim verecek mi? Eski nefretler, küçük çaplı ulusalcılıklar, mali felaketler, fikir ayrılıkları karşısında Avrupa'nın laik birleşme hayalleri eriyip gidebilir. Ya da rotasını bozmaz. Bilmem gerek. ABD sessizce çöküşe geçecek mi? Pek olası değil. Çin, vicdanlı olacak mı, ya Rusya? Global finans dünyası ve şirketler olacaklar mı? Sonra, bunların yanına baştan çıkarıcı insani sabit değerleri ekleyin: Seks ve sanatın tamamını, şarabı ve bilimi, katedralleri, manzaraları, anlam peşinde koşmayı. Nihayet, özlemlerin özel okyanusu – benimkisi, sahildeki bir ateşin çevresinde yalınayak dolaşmak, ızgara balık, limonata, müzik, arkadaşlarla birlikte olmak, beni sevecek birinin, Trudy değil ama, bulunması. Doğunca sahip olduğum haklarım bir kitapta.

Bu yüzden kalkıştığım şey utandırıyor beni, iyi ki başarısız oldum. Claude'u (şimdi yankılı banyoda sesli sesli bir şarkı mırıldanıyor) başka yollardan yakalamalıyım.

Annemi soymasından bu yana on beş dakika bile geçmedi. Akşamın başka bir evresine geçtiğimizi seziyorum. Musluklardan akan suyun sesini basurarak bağırıyor, karnının aç olduğunu söylüyor. O aşağılayıcı olayı geride bırakan, nabız atışları normalleşen annem sanırım yine masumiyet temasına geri dönecek. Claude'un yemekten söz etmesini uygun bulmuyordur. Hatta duygusuzca buluyordur. Doğrulup oturuyor, elbisesini giyiyor, örtülerin arasında külotunu buluyor, sandaletlerini ayağına geçiriyor ve tuvalet masasına gidiyor. Bir zamanlar kocasının bir şiirde övdüğü, sarışın bukleleri dağılıp sarkan saçlarını örmeye başlıyor. Bu iş ona ken-

dini toplaması ve düşünmesi için zaman tanıyor. Claude çıkınca banyoya girecek. Claude'un yakınında olma düşüncesi şimdi çok itici geliyor ona.

Tiksinmesi, Trudy'nin aklına temizliği ve kararlılığı getiriyor. Saatler önce hâkimiyet ondaydı. Bir sonraki zayıf âna karşı koyabilirse, kendini kaptırmazsa yine öyle olabilir. Şimdilik tyi, dinlenmiş, tatmin olmuş, bağışık, ama o küçük hayvan bekliyor onu, yine büyüyüp iri bir canavar haline gelebilir, onun düşüncelerini çarpıtabilir, onu aşağı çekebilir – ve Trudy, Claude'un oluverir. Ama hâkimiyeti eline geçirmek... Bir başka saç tutamını daha örmek için güzel yüzünü aynanın karşısında yana eğerken onun düşüncelerini izliyorum. Bu sabah mutfakta yaptığı gibi talimatlar verirse, bir sonraki adımı tasarlarsa, suçu kabulleniyor demektir. Keşke kederini kusursuzca yaşayan matemli dul rolünü oynayabilse.

Şu anda onu bekleyen pratik işler var. Kullanılan bütün araçgereç, plastik bardaklar, hatta blenderin kendisi bile evin uzağında çöpe atılmalı. Mutfak bütün izlerden arındırılmalı. Sadece kahve fincanları yıkanmadan masanın üzerinde bırakılmalı. Bu sıkıcı işler, kapıldığı dehşeti bir saat boyunca aklından çıkarır. Belki de bu yüzden elini sakinleştirircesine içinde benim bulunduğum tepeciğe, sırtımın yanına koyuyor. Geleceğimiz için sevgi dolu bir umut hareketi. Beni başkasına vermeyi nasıl düşünebildi? Bana ihtiyacı olacak. Etrafında görmeyi isteyeceği masumiyet ve trajedinin loşluğunu aydınlatırım ben. Anne ve çocuğu – büyük bir din en etkili hikâyelerini bu simgenin çevresinde örmüş. Onun dizine oturur, gökyüzünü gösterir, bütün cezalara karşı ona bağışıklık sağlarım. Öte yandan –nasıl da nefret ediyorum bu laftan– benim gelişim için hiçbir hazırlık yapılmadı, ne giysi, ne mobilya, ne de bebek odası. Bildiğim kadarıyla annemle bir mağazaya gittiğim hiç olmadı. Sevgi dolu gelecek, bir hayal.

Claude banyodan çıkıp telefonuna gidiyor. Aklında yemek var, Hint yemeği diye mırıldanıyor. Trudy onun yanından geçip yıkanmaya gidiyor. Biz banyodan çıktığımızda Claude hâlâ telefonda. Hint yemeğinden vazgeçip Danimarka'yı seçmiş –sandviç, ringa balığı turşusu, köfte. Abartıyor siparişi, cinayetten sonra doğal bir tepki bu. Sipariş vermeyi bitirdiğinde Trudy de hazır, saçları örülmüş, yıkanmış, temiz çamaşır ve yeni bir elbise giymiş, sandalet yerine ayakkabı, biraz da parfüm. Dizginleri eline alıyor.

"Merdivenin altındaki dolapta eski bir bez çanta var."

"Önce yemek yiyeceğim. Açlıktan ölüyorum."

"Git haydi. Her an geri gelebilirler."

"Ben kendi bildiğim gibi yapacağım."

"Sana ne söylenirse onu–"

Gerçekten de 'yapacaksın' diyecek miydi? Nasıl da bir mesafe kat etmiş, daha az öncesinde Claude'un evcil hayvanıyken şimdi ona çocuk muamelesi yapıyor. Claude ona aldırmayabilirdi. Kavga edebilirlerdi. Ama Claude telefonu alıyor eline. Danimarkalılar siparişini onaylamak için aramıyor, hatta çalan aynı telefon bile değil. Annem bakmak için Claude'un arkasına gidiyor. Çalan sabit hat değil, kapıdaki görüntülü telefon. Hayretle ekrana bakıyorlar. Kalın tonlardan tamamıyla yoksun, bozuk bir ses geliyor telefondan, ince, keskin bir yakarış.

"Lütfen. Sizi görmem gerek!"

"Ulu Tanrım!" diyor annem, apaçık bir tiksintiyle. "Şimdi olmaz."

Ama Trudy'den talimat almaktan dolayı hâlâ öfkeli olan Claude, bağımsızlığını kanıtlamak istiyor. Düğmeye basıyor, ahizeyi yerine takıyor, bir anlık bir sessizlik oluyor. Birbirlerine söyleyecek bir şeyleri yok. Ya da çok fazla var.

Sonra baykuş şairini karşılamak üzere hep birlikte aşağıya iniyoruz.

On Dört

Merdivenden inerken kararlılık konusunda iyi ki eksikliğim var diye düşünüyorum, kendimi boğmaya kalktığımda kemendim kendi kendini sabote etti. Bazı girişimler daha başından akamete uğrar, korkaklık yüzünden değil, kendi doğaları gereği. Uçan Terzi Franz Reichelt 1912 yılında Eyfel Kulesi'nden ölüme atladı, sırtında epeyce bol bir paraşüt kıyafeti vardı, icadının havacıların hayatlarını kurtaracağına emindi. Atlamadan önce 40 saniye durdu orada. Sonunda öne eğilip boşluğa atlayınca altan esen rüzgâr giysisinin kumaşını bedenine sımsıkı yapıştırmış ve o da taş gibi düşmüş zemine. Olgular, hesaplar ona karşıymış. Kulenin dibinde, Paris'in donmuş toprağının on beş santim derininde sığ bir mezar kazmış kendine.

Trudy ilk sahanlıkta ağır ağır U dönüş yaparken bu düşünce ölüm üzerinden intikam konusuna getiriyor beni. Mesele daha netleşiyor, benim de içim ferahlıyor. İntikam: İçgüdüsel, güçlü bir tepki – ve bağışlanabilir. Hakarete uğramış, kandırılmış, yaralanmış kimseler intikam düşüncesinin cazibesine ister istemez kapılırlar. Ve burada, en aşırı uçta, sevilen birinin öldürüldüğü yerde, fänteziler pırıl pırıl parlıyor. İnsan sosyal bir yaratık, bir zamanlar şiddet kullanarak ya da bununla tehdit ederek birbirimizi uzakta tuttuk, tıpkı köpek sürüsü gibi. Bu nefis önsezi doğuştan var içimizde. Hayal gücü, lanet olası olasılıkları aklımızdan geçirmek, onlarla oyalanmak, ve yinelemek için değilse ne içindir? İntikam, uyumadan geçirilen bir tek gecede yüz kez alınabilir. Dürtümüz, hayalimizdeki amaç, insanidir, normaldir, ve bu konuda kendimizi bağışlamalıyız.

Ama kaldırılan el, gerçek şiddet eylemi lanetlenir. Matematik böyle diyor. *Status quo ante*'ye[28] geri dönüş yoktur, ne bir avuntu, ne tatlı ya da kalıcı bir ferahlama. Sadece ikinci bir cürüm. İntikam almak için yola çıkmadan önce iki tane mezar kazın, demiş

---

28 (Lat.) Eski durum. (ç. n.)

Konfüçyüs. İntikam bir uygarlığı bir arada tutan dikişi söker. Derindeki sabit korkuya geri dönüştür o. Şu zavallı Arnavutlara bakın, kanunlar feci sindirmiş onları, hani şu kan davası denilen saçma sapan inançları.

Değerli babamın kütüphanesinin dışındaki sahanlığa vardığımızda bile kendimi düşüncelerden değil ama eylemlerden, babamın ölümünün öcünü bu hayatta ya da doğumumdan sonraki öbür hayatta alma görevinden aklamış durumdayım. Ve kendimi korkaklıktan da aklıyorum. Claude'un ortadan kaldırılması babamı geri getirmeyecek. Reichelt'in kırk saniyelik tereddüdünü hayat boyu uzatıyorum. Fevri eylemlere hayır. Eğer kordonla giriştiğim hareketi başarsaydım, bir patoloğun saptayacağı ölüm nedeni Claude değil de kordon olurdu. Talihsiz bir kaza, derdi, sık rastlanır. Annemle amcam da hiç hak etmeseler de rahatlarlardı.

Merdivenlerde düşüncelere bunca yer bulunuyorsa, bunun nedeni Trudy'nin basamakları ağırın da ağırı bir gece maymununun hızıyla inmesi. İlk kez tırabzanı bu kadar sıkı tutuyor. Adımlarını birer birer atıyor, bazı basamaklarda duruyor, düşünüyor, sonra içini çekiyor. Durumu biliyorum. Ziyaretçi, evde yapılması gerekli işleri engelleyecek. Polis geri gelebilir. Trudy sahiplenme için kıskançlık kavgasına girişecek havada değil. Burada bir öncelik meselesi var. Öteki kadın, cesedin teşhisinde zaten kendisinden önce davranmış – bu içini oyuyor Trudy'nin. Elodie kısa bir zamandır sevgilisi John'un. Belki de pek kısa zaman değildir. John'un Shoreditch'e taşınmasından önceydi belki. Kapatılacak bir başka yara daha. Ama neden buraya geldi şimdi? Avutmak ya da avutulmak için değil herhalde. Bazı lanet olası haberler duymuştur ya da elinde böyle bir şey vardır. Trudy ile Claude'u mahvedebilir. Ya da şantaj yapacaktır. Cenaze törenini konuşacaktır. Hiçbiri olmayabilir. Yo, yo! Annem için fazla bu kadar olumsuzluk. Bütün öteki şeylerin (akşamdan kalmalık, cinayet, sinir bozucu seks, ilerlemiş hamilelik) üstüne annemin bir de ziyaretçiyi gerçekten nefret ederek karşılaması ve istediğini kabul ettirmek zorunda olması çok can sıkıcı.

Ama kararlı annem. Saç örgüleri düşüncelerini benim dışımda herkesten sıkı sıkı gizliyor, iç çamaşırları –ipek değil de pamuklu olduklarını hissediyorum– ve rahat ama aşırı bol olmayan kısa, desenli yazlık elbisesi tertemiz ve duruma uygun. Çıplak pembe kolları ve bacakları, pembe ojeli ayak tırnakları, kusursuz, eksiksiz

güzelliği şimdi karşısındakini ürkütecek şekilde sergilenmekte. Kızaktan yeni inmiş bir gemiyi hatırlatıyor, eksiksiz ama istemeyerek teçhiz edilmiş, topların ağızları aşağıya dönük. Bir savaşçı kadın, ben de gemisinin önündeki gururlu gemi süsüyüm. Süzülürcesine ama dura dura iniyor aşağıya. Önüne ne gelirse dimdik karşısında duracak.

Koridora vardığımızda olay başlamış bile. Hem de kötü bir şekilde. Sokak kapısı açılıp kapanmış. Elodie içeri girmiş, Claude'un kollarına atılmış.

"Tamam, tamam, geçti, geçti," diye mırıldanıyor Claude, Elodie'nin gözyaşları içinde sıraladığı kesik cümlelerin arasında.

"Yapmamalıydım. Yanlış. Ama ben. Ah, özür dilerim. Nasıl olmalı. Sizin için. Yapamayacağım. Sizin kardeşiniz. Elimde değil."

Annem merdivenin dibinde duruyor, duyduğu güvensizlikten kaskatı kesilmiş, hem de sadece ziyaretçiye karşı değil. Evet, şairler canını sıkıyor.

Elodie henüz farkımıza varmamış. Yüzü kapıya dönük olmalı. Vermek istediği haberi hıçkırıklar arasında kesik kesik söyleyebiliyor. "Yarın gece. Elli şair. Her yerden. Ah, çok seviyorduk onu! Bethnal Green'de okuma yapılacak. Kitaplıkta. Ya da açıkta. Mumlar. Herkes bir şiir. Sizin de gelmenizi çok istiyoruz."

Durup burnunu siliyor. Bunu yaparken Claude'dan ayrılıyor ve Trudy'yi görüyor.

"Elli şair," diye yineliyor Claude, çaresizce. Bundan daha itici bir fikir olabilir mi onun gözünde? "Epey çok."

Hıçkırıklarını hemen hemen kontrol altına almış Elodie, ama kendi kelimelerindeki dokunaklılık yüzünden yeniden hıçkırmaya başlıyor. "Ah. Merhaba Trudy. Çok, çok üzgünüm. Eğer siz ya da. Birkaç şey kelime. Ama anlayışla karşılarız. Eğer siz. Eğer yapamazsanız. Ne kadar zor."

Kederinin içinde boğuluyor, sesi yükselip bir tür kuğurmaya dönüşüyor. Özür dilemeye çabalıyor, sonunda, "Sizinkiyle kıyaslanınca. Çok üzgünüm. Bana yakışmıyor," dediğini duyuyoruz.

İşte bunda haklı, en azından Trudy'nin gözünde. Yine önce davranmış Elodie. Aşırı kederli, aşırı iniltili, kıpırdamadan merdivenin yanında kalıyor. Antrede, havaya sinmiş pis kokunun hâlâ duyulduğu yerde, toplumun arafında kalakalıyoruz. Elodie'yi dinlerken saniyeler akıp gidiyor. Şimdi ne olacak? Yanıt Claude'da.

"Aşağıya inelim. Buzdolabında bir şişe Pouilly-Fumé var."

"Ben istemem. Gelmemin nedeni..."

"Şuradan."

Claude annemin yanından geçerek Elodie'ye yol gösterirken, ikisinin arasında bir bakışma olmuştur mutlaka –yani Trudy'nin gözlerinde parlayan azarlama karşısında Claude hafifçe omuzlarını silkmiştir. Kadınlar birbirlerine sarılmıyorlar, hatta ne dokunuyorlar ne de konuşuyorlar, oysa aralarında birkaç santimlik mesafe var. Mutfağa inerken Trudy onların arkasında kalıyor, suçlarının iki tanığının, glikol ile Judd Sokağı'ndan alınan smoothie'nin adli tıp izleri o karmaşanın içinde saklı.

"İsterseniz," diyor annem, yapışkan zemine ayağını atarken, "eminim ki Claude size bir sandviç hazırlar."

Bu masum teklifte pek çok diken gizli: İçinde bulunulan duruma yakışmıyor; Claude hayatında sandviç hazırlamadı; evde ekmek de yok; iki dilim ekmeğin arasına tuzlu fıstıktan başka koyacak bir şey de yok. Hem böyle bir mutfakta hazırlanmış sandviçi kim güven duyarak yiyebilir ki? Trudy bilhassa kendisi yapmayı önermiyor; bilhassa Elodie ile Claude'u yan yana getiriyor, kendinden uzakta. Bir suçlama bu, bir reddediş, konuksever bir hareketin içine konulmuş soğuk bir geri çekiliş. Etkileniyorum. Bu tür incelikler podcast'lardan öğrenilemez.

Trudy'nin düşmanlığının Elodie'nin kurduğu cümlelere yardımı oluyor. "Ağzıma bir lokma bile koyamam, teşekkür ederim."

"Bir şey içebilirsin," diyor Claude.

"Olabilir."

Bildik sesler duyuluyor peş peşe, buzdolabının kapısı, tirbuşonun şişeye özensizce çarpıp çınlaması, mantarın tınlayarak çıkışı, dün geceden kalan bardakların musluğun altında yıkanması. Pouilly, Sancerre'de, nehrin tam karşısında. Neden olmasın? Saat neredeyse yedi buçuk. Üzerlerindeki buğulu gri tabakalarıyla küçük üzümler başka bir sıcak ve havasız Londra akşamında hoşumuza gidebilirdi. Ama ben daha fazlasını istiyorum. Trudy ile ben sanki bir haftadır hiçbir şey yememişiz gibi geliyor bana. Claude'un telefon konuşmasından heveslenerek dikkatlerden kaçan, biraz eski moda bir yemek hayal ediyorum: *harengs pommes à l'huile.*[29]

---

29 Yağda kızarmış elmalı ringa balığı. (ç. n.)

Kaygan tütsülenmiş ringa, iyice pişmiş taze patates, en kaliteli zeytinlerin ilk ezilen taneleri, soğan, kıyılmış maydanoz –yemeğe böyle başlamaya hasretim. Bir Pouilly-Fumé ne kadar da hoş olurdu yanında. Ama annemi nasıl ikna etmeli? Amcamın gırtlağını kesmek daha kolay. Üçüncü tercihimin zarif ülkesi hiç bu kadar uzak görünmemişti gözüme.

Şimdi hepimiz masadayız. Claude şarap koyuyor, herkes ölenin anısına kederle kadeh kaldırıyor.

Elodie sessizliğin içine, saygılı bir sesle, "Ama intihar," diye fısıldıyor. "Bu hiç de... hiç de onun yapacağı bir şey değil."

"Evet de," diyor Trudy, sözcükleri havada asılı kalıyor. Bir fırsat yakalamış. "Ne kadardır tanıyorsunuz onu?"

"İki yıldır. Ders verdiği–"

"O zaman depresyonlarından haberiniz yoktur."

Annemin sakin sesi beni duygulandırıyor. Akıl hastalığı ve intiharla ilgili tutarlı bir hikâyeye güvenmek nasıl da avutuyor onu.

"Abim hayatın güneşli tarafında dolaşmaya alışık değildi."

Claude'un birinci sınıf bir yalancı olmadığını anlamaya başlıyorum.

"Bilmiyordum," diyor Elodie kısık bir sesle. "Her zaman öyle yüce gönüllüydü ki. Özellikle de bizlere, genç kuşağa karşı, biz–"

"Bu da bambaşka bir yanı." Trudy kestirip atıyor. "İyi ki öğrencileri o yanını görmemişler."

"Çocukken bile öyleydi," diyor Claude. "Bir keresinde eline bir çekiç alıp bizim–"

"Bu hikâyenin sırası değil." Trudy onun sözünü kesince hikâye daha da ilgi çekici oluyor.

"Haklısın," diyor Claude. "Öyle de olsa severdik onu."

Annemin, yüzünü kapamak ya da gözyaşını silmek için elini yüzüne götürdüğünü hissediyorum. "Ama tedavi olmak istemedi. Hasta olduğunu kabullenemiyordu."

Elodie'nin sesinde itiraz ya da yakınma seziliyor ki ne annemin ne de Claude'un hoşuna gider bu. "Hiç anlamı yok. Luton'a gidiyordu, matbaanın parasını ödemek için. Nakit ödeyecekti. Borcunu ödeyeceği için öyle seviniyordu ki. Ve bu gece okuması vardı. King's College Şiir Kulübü. Biz üçümüz destekleyici orkestra gibiydik, bilirsiniz."

"Kendi şiirlerini severdi," dedi Claude.

Acısının artmasıyla sesi de tizleşiyor Elodie'nin. "Neden arabasını kenara çekip...? Öylece. Hem de kitabını tamamlamışken. Hem de Auden Ödülü'nde son adaylar listesine girmişken."

"Depresyon çok hoyrattır." Claude'un bu anlayışı şaşırtıyor beni. "Hayattaki bütün güzel şeyler kaybolup –"

Annem onun sözünü kesiyor. Sesi sert. Artık sıkılmış. "Benden daha genç olduğunuzu biliyorum. Ama gerçekten tane tane söylemem gerekiyor mu size? Şirketi borç içinde. Kendisi şahsen borç içinde. İşinde mutlu değil. İstemediği çocuğu doğmak üzere. Karısı kardeşiyle yatıyor. Kronik cilt hastalığı. Ve depresyon. Anlaşıldı mı? Bütün bunlar yeterince kötü değil mi? Sizin tiyatrolarınız, şiir okumalarınız ve ödülleriniz olmadan da? Sonra da kalkmış *bana* hiç anlamı yok diyorsunuz. Onun yatağına girdiniz. Kendinizi şanslı sayın."

Şimdi de Trudy'nin sözü kesiliyor. Bir çığlık ve arkaya devrilen bir sandalyenin çatırtısıyla.

Babamın bizden ne kadar uzaklaştığını o anda fark ediyorum. Fizikteki bir parçacık gibi, bizden uzaklaştıkça tanımlanamaz hale geliyor; evini, babasının evini yeniden eline geçirmeyi kafasına koymuş, kendine fazla güvenen, başarılı şair-öğretmen-yayıncı; ya da bahtsız, kötü davranılan, boynuzlanan adam, borçların, sefaletin ve yeteneksizliğin kıskacındaki budala. Bunların biri hakkında ne kadar çok şey duyarsak ötekine o kadar az inanıyoruz.

Elodie'den ilk çıkan ses hem bir kelime hem bir hıçkırık. "Asla!"

Bir sessizlik oluyor, önce Claude'un, sonra annemin ellerini içkilerine uzattıklarını hissediyorum.

"Dün gece ne söyleyecekti, bilmiyorum. Hepsi yalan! Sizi geri istiyordu. Sizi kıskandırmaya çalışıyordu. Sizi asla kapının önüne koymayacaktı."

Sandalyeyi kaldırmak için eğildiğinde sesi alçalıp duyulmaz oluyor. "Bu yüzden buradayım. Size bunu söylemek için, şimdi beni iyi dinleyin. Hiçbir şey! Aramızda hiçbir şey geçmedi. John Cairncross benim editörüm ve arkadaşım ve öğretmenimdi. Benim yazar olmama yardım etti. Anlaşıldı mı?"

Ben acımasızca kuşku duyuyorum, ama ötekiler ona inanıyorlar. Elodie'nin babamın sevgilisi olmaması onları rahatlatmalı, ama sanırım başka olasılıklar çıkıyor ortaya. Babamın neden yaşamak istediğine dair bütün gerekçelere tanıklık eden münasebetsiz bir kadın. Ne kadar talihsiz bir durum.

"Oturun," diyor Trudy, sakince. "Size inanıyorum. Artık bağırmayalım lütfen."

Claude kadehleri tekrar dolduruyor. Pouilly-Fumé bana fazla sulu, fazla keskin geliyor. Belki de bu duruma uygun değildir, fazla tazedir. Güçlü duygular yaşanırken, yaz akşamının sıcağına rağmen kıvamlı bir Pomerol daha uygun olurdu bize. Keşke evin bir mahzeni olsaydı, şimdi oraya, o tozlu karanlığa inebilseydim ve raftan bir şişe çekip alsaydım. Bir an elimde şişeyle sessizce durup gözlerimi kısarak etiketine baksaydım, elimde şişeyle yukarıya çıkarken bilgece kafamı sallasaydım. Yetişkin yaşamı, çok uzaklardaki bir vaha. Bir serap bile değil.

Annemin çıplak kollarını masanın üzerinde kavuşturduğunu hayal ediyorum, bakışları sağlam ve berrak. Onun içten içe nasıl eziyet çektiğini kimse bilemez. John sadece onu seviyormuş. Dubrovnik'i hatırlatırken samimiymiş; nefret ediyorum demesi, rüyalarında onu boğması, Elodie'ye beslediği sevgi – bunların hepsi umut taşıyan yalanlarmış. Ama şimdi yıkılmamalı Trudy, sağlam durmalı. Başka bir havaya giriyor, ruh halini değiştirip ciddi ciddi yokluyor, görünüşe göre düşmanca da değil.

"Cesedi teşhis ettiniz."

Elodie de sakinleşmiş. "Size ulaşmaya çalışmışlar. Yanıt vermemişsiniz. Onun telefonunu bulmuşlar, beni aradığını görmüşler. Bu geceki okumayla ilgiliydi – başka bir şey değil. Öyle korktum ki nişanlımdan benimle gelmesini istedim."

"Nasıl görünüyordu?"

"John'u kastediyor," diyor Claude.

"Şaşırdım. Huzurlu görünüyordu. Sadece..." Derin derin içini çekiyor. "Sadece ağzı. Öyle uzun, öyle genişti ki, neredeyse kulaklarına kadar gerilmişti, deli deli gülümser gibi. Ama ağzı kapalıydı. Bereket öyleydi."

Çevremde, karın zarında ve ötesindeki kırmızı hücrelerde annemin titreyişini hissediyorum. Böyle bir tane daha fiziksel ayrıntı duymak işini bitirir.

On Beş

Bilinçli hayatımın ilk başlarında parmaklarımdan biri, ki o zamanlar ona hâkim değildim henüz, bacaklarımın arasındaki karidese benzeyen ufacık bir çıkıntıya değdi. Gerçi karides ve parmak ucu o sırada beynime farklı uzaklıktaydılar ama birbirlerini aynı anda hissettiler, sinirbilimin bu eğlenceli konusuna bileşim meselesi deniyor. Birkaç gün sonra aynı şeyi bir başka parmağımda yaşadım. Gelişmem sürdü ve ben sonradan bu durumun içerdiği şeyi anladım. Biyoloji kaderdir ve kader sayısaldır, bizim durumumuzda da bu sayı ikidir. Acayip basitti. Bütün doğumların merkezinde yer alan o tuhaf temel sorunun yanıtı belliydi: Ya o – ya da o. Başka bir şey değil. Biz gözleri kamaştırarak ortaya çıkarken hiç kimse, *Bir insan!* diye bağırmaz. Bunun yerine, *Bir kız! Bir erkek!* diye bağırır. Pembe ya da mavi – Henry Ford'un, siyah oldukları sürece arabaları istediğiniz renkte verebiliriz sözünden bir adım ileride değil. Sadece iki cinsiyet. Hayal kırıklığına uğramıştım. İnsanların bedenleri, zihinleri, kaderleri bu kadar karmaşıksa, başka hiçbir memelinin olmadığı kadar özgürsek, o zaman türler neden sınırlansın ki? Öfkeden köpürdüm, ama sonra herkes gibi sakinleştim ve mirasımdan olabildiğince yararlandım. Zamanla ben de bir sürü karmaşayla karşılaşacağıma emindim. O gün gelene kadar, özgür bir İngiliz olarak doğmaktı planım, hem İngiliz hem de İskoç ve Fransız Aydınlanması sonrasının bir yaratığı olarak. Zevkler, anlaşmazlıklar, deneyimler, fikirler ve kendi yargılarım kişiliğimi biçimlendirecekti, tıpkı yağmurun, rüzgârın ve zamanın kayaları ve ağaçları biçimlendirmesi gibi. Ayrıca, bulunduğum dar sınırlar içinde başka sıkıntılarım vardı: İçki sorunum, aile dertleri, olası bir hapis cezasının ya da on üçüncü katta, şefkatsiz bir Leviathan'ın kollarında geçireceğim "şefkatli" bir hayatın beni beklediği belirsiz bir gelecek.

Ama geçenlerde, annemin suçuyla olan ilişkisinin nasıl değiştiğini izlerken mavi ve pembe konusunda yeni bir istisna olduğuna dair söylentileri hatırladım. İnsan ne dilediğine dikkat etmeli. Üni-

versite hayatında yeni bir politika var. Bu konu dışı sözler önemsiz görünebilir ama ben ilk fırsatta oraya başvurmayı kafama koydum. Fizik olabilir, Gal dili, ya da herhangi bir şey. Eninde sonunda ilgi duyarım. Eğitimli sayılan gençlik tuhaf bir ruh hali içinde. Harekete geçmişler, zaman zaman öfkeleniyorlar, ama çoğunlukla ihtiyaçlarının kıskacındalar; yetkililerin onayını bekliyor, seçtikleri *kimliklerin* geçerli kılınmasını arzuluyorlar. Batı'nın yeni bir kılıkta çöküşüdür belki. Ya da benliklerinin yüceltilmesi ve özgürleşmesi. Tanınmış bir sosyal medya sitesi tam yetmiş bir cinsiyet seçeneği öneriyor –neutrois,[30] iki ruh, çift-cinsiyet, biseksüel... Hangi rengi isterseniz, Mr. Ford. Ne de olsa biyoloji kader değildir, ve kutlamak için neden de var. Bir karides ne sınır koyar ne de sabittir. Kim olduğuma dair reddi olanaksız duygumu ilan ediyorum. Beyaz olarak doğarsam siyahım diyebilirim belki. Ya da tersi. Engelliyim diyebilirim, ya da belli bir alanda engelliyim. Eğer inançlı birinin kimliğiyle doğduysam kolayca incinebilirim, inancımın her sorgulanışında etlerim parçalanır ve kanar. İncinirim ve korunma sağlayabilirim. Elverişsiz düşünceler, düşmüş melekler ya da kötü cinler gibi etrafımda (yarım kilometreden daha yakına gelmemeliler) dolanırsa, bir kampüste, içinde oyun hamuru ve hoplayıp zıplayan sayısız köpek yavrularının bulunduğu bir güvenlikli odaya ihtiyaç duyarım. Ah şu entelektüel hayat! Eğer rahatsız edici kitaplar ya da fikirler yanıma fazla yaklaşırsa, yüzüme, beynime zararlı köpekler gibi soluğunu vererek benim varlığımı tehdit ederse, önceden uyarılsam iyi olur.

Hissedeceğim, öyleyse var olacağım. Yoksulluk gidip dilensin, iklim değişikliği cehennemde kaynasın. Toplumsal adalet mürekkepte boğulsun. Duyguların aktivisti olacağım ben, gözyaşı dökerek, inleyerek, kurumları kendi savunmasız varlığıma uygun hale getirmek için mücadele eden, bağıra çağıra uğraşan biri olacağım. Kimliğim benim değerli, tek gerçek malım olacak, tek gerçeğe ulaşma yolum. Dünya da tıpkı benim gibi sevmeli, beslemeli ve korumalı onu. Eğer okulum beni kutsamazsa, beni onaylamazsa ve ihtiyacım olan şeyi vermezse, yüzümü başkan yardımcısının ceketinin yakasına bastırıp ağlayacağım. Sonra da istifa etmesini isteyeceğim.

---

30 Neutrois: İkili cinsiyet kimliği, trans cinsiyet tanımının içine giren bir deyim. (ç. n.)

Rahim, ya da bu rahim çok da kötü bir yer değil, biraz mezarı andırıyor, babamın en sevdiği şiirlerin birindeki gibi 'güzel ve özel'. Öğrencilik günlerim için ana rahminin bir versiyonunu hazırlayacağım, İngilizlerin, İskoçların ve Fransızların Aydınlanmasını bir kenara bırakacağım. Gerçeklerle işim yok, can sıkıcı olguları istemiyorum, tarafsızmış gibi davranılmasından nefret ediyorum. Duygu, kraliçedir. Tabii kendini kral ilan etmedikçe.

Biliyorum. Doğmamış çocuğa istihza pek yakışmaz. Hem neden uzaklaşılıyor konudan? Çünkü annem zamana ayak uyduruyor. Kendisi bilmiyor olabilir ama bir harekete katılıyor. Katil olduğu bir gerçek, kendisinin dışındaki bir dünyanın konusu bu. Ama eskilerde kalmış böyle düşünceler. Trudy kendisini suçsuz bulduğunu iddia ediyor. Mutfaktaki izleri temizlemeye gayret ederken bile kendini masum hissediyor ve bu yüzden öyle de – hemen hemen. Kederi, gözyaşları dürüstlüğünün kanıtları. Depresyon ve intihar hikâyesine kendini inandırmaya başlıyor. Hatta arabadaki sahte kanıtların gerçek olduğuna bile neredeyse inanacak. Kendini ikna etmesi, başkalarını kolaylıkla ve tutarlılıkla ikna etmesine yetecek. Yalanlar *onun* gerçeği olacak. Ama bu yapı henüz yeni ve kırılgan. Babamın hayalet gibi gülümsemesi, cesedinin yüzündeki bir yandan öbür yana yayılan o bilgiç soğuk gülümseme yerle bir edebilir bu yapıyı. Bu yüzden annemin suçsuzluğunu Elodie'nin de onaylaması gerekli. Bu yüzden Trudy şimdi öne eğiliyor, ben de onunla birlikte, ve şairin dura dura konuşmasına anlayışla kulak veriyor. Çünkü Elodie kısa bir süre sonra polis tarafından sorguya çekilecek. Belleğini yöneten ve anlatımını düzenleyen inanışlarının buna uygun olarak biçimlendirilmesi gerek.

Trudy'nin aksine Claude işlediği suçu inkâr etmiyor. Bir Rönesans insanı o, bir Makyavelli, cinayetinin yanına kalacağına inanan eski tip bir cani. Dünyayı bir öznellik tülü arkasından görmüyor; budalalık ve açgözlülükle saptırılmış olarak, camdan ya da sudan geçerken bükülmüş gibi görüyor, ama bu dünya, iç gözün önündeki bir ekrana oyulmuş, gerçek kadar keskin ve parlak bir yalan. Claude kendisinin budala olmadığını bilmiyor. Eğer budalaysan bunu nasıl anlarsın ki? Belki klişelerin doldurduğu bir çalılığın içinden el yordamıyla geçiyordur, ama ne yaptığını ve neden yaptığını anlıyordur. Yakalanmadığı ve cezalandırılmadığı sürece geriye hiç bakmadan serpilip büyür ve yakalanırsa da kendini hiç suçla-

maz, sadece birtakım rastlantıları ve kötü talihini suçlar. Mirasını, mantıklı varlıklar arasındaki yerini talep edebilir. Aydınlanmanın düşmanları, onun Aydınlanma ruhunun cisimleşmesi olduğunu söyleyeceklerdir. Saçmalık!

Ama ben onların ne demek istediklerini biliyorum.

On Altı

Elodie, zor hatırlanan bir şarkı gibi – aslında tamamlanmamış bir melodi gibi aklımdan çıkıyor. Koridorda bize sürtünerek geçerken, aklımızda hâlâ babamın arkadaşıyken, derinin baştan çıkarıcı gıcırtısını duymak için kulak verdim. Ama hayır, bugün daha yumuşak bir şey giymiş, daha renkli sanırım. Gitseydi, bu akşamki şiir toplantısında epeyce göz alırdı. Kederler içinde yakınırken sesi pürüzsüzdü. Ama nişanlısının bileğini sıkı sıkı tutarak morga yaptığı ziyareti anlatırken, hırıltılarla sönüp giden her cümlesi gırtlaktan gelen kibarlığı, lezzetli bir kahvaltıyı akla getiriyordu. Şimdi annem, konuğunun elini tutmak için mutfak masasının üzerinden kolunu ona doğru uzatırken Elodie'nin sesli harflerinde yine o ördek vaklamasını duyuyorum. Bu samimi hareketle nasıl da rahatlıyor Elodie, babamın şiirlerini överken. En çok da sonelerini seviyor.

"Kafiyesiz yazdı onları, ama anlam yüklü ve öyle ahenkli ki."

Geçmiş zaman kullanması doğru ama incitici. Sanki John Cairncross'un ölümü tamamıyla doğrulanmış, özümsenmiş, herkes tarafından kabul edilmiş, Roma'nın yağmalanması kadar eski ve matem dışı kalmış gibi konuşuyor. Benden çok Trudy üzülecek buna. Ben babamın şiirinin kötü olduğuna inanmaya şartlanmıştım. Bugün, her şey yeniden değerlendiriliyor.

Konuşurken Trudy'nin sesinden samimiyetsizlik akıyor. "Onun ne ölçüde büyük bir şair olduğunun anlaşılması uzun zaman alacak."

"Evet ya, evet ya! Ama bildiğimiz bir şey var. Hughes'tan daha iyi. Fenton, Heaney ve Plath'la aynı seviyede."

"Büyüleyici isimler," diyor Claude.

Benim Elodie'yle olan sorunum şu: Burada ne arıyor? Çılgın bir koribant[31] gibi dans ediyor, görüntüsü bir netleşiyor bir silikleşiyor. Babamı aşırı övmesi annemi avutmanın bir şekli olabilir. Eğer öyley-

31 Koribantlar, Yunan mitolojisine göre Frigyalı tanrıça Sibel'in papazlarına verilen isim. (ç. n.)

se, pek yerini bulmuyor. Ya da duyduğu keder yüzünden kararları sağlıksız. Bağışlanabilir bu. Ya da kendine verdiği değer, kendisine kol kanat germiş olan kişiye bağlı. Bu bağışlanamaz. Belki de sevgilisini kimin öldürdüğünü öğrenmek için gelmiştir. Bu ilginç.

Ondan hoşlanmalı mıyım yoksa güvenmemeli miyim?

Annem onu seviyor, elini bırakmak istemiyor. "Siz bunu benden daha iyi bileceksiniz. Bu derecede bir yetenek bedel ister. Yalnızca kendisinden değil. Yakınında olmayan herkese karşı nazik. Yabancılara da. Ve insanlar, 'Neredeyse Heaney kadar nazik,' derler. Heaney'i tanımış ya da yazdıklarını okumuş değilim ama. Dışından pek belli değildi ama John acı çekiyordu—"

"Yo!"

"Özgüvensizlik. Sürekli bir ıstırap. Sevdiklerini kırbaçlardı adeta. Ama en çok da kendine karşı acımasızdı. Sonunda şiir yazılıyordu—"

"Ve sonra güneş doğuyor." Claude, yengesinin amacını anlıyor.

Trudy Claude'un sesini bastırarak, "Uyaksız olan mı?" diyor. "Şiiri ruhundan söküp alması için uzun, kanlı bir mücadele gerekirdi—"

"Ya!"

"Özel hayatı berbattı. Ve şimdi—"

Kaçınılmaz şimdiki zamanı içeren o küçücük sözcüğü söylerken boğulur gibi oluyor. Böylesine yeniden değerlendirme yapılan bir günde ben yanılıyor olabilirim. Ama ben hep babamın hızlı, hatta kınanası bir kolaylıkla şiir yazdığını düşünürdüm. Bir keresinde, hiç umursamadığını kanıtlamak için bize yüksek sesle okuduğu bir eleştiri yazısında bununla itham edilmişti. Üzücü ziyaretlerinden birinde anneme söylerken duymuştum: Bir anda çıkmazsa çıkmamalı zaten. Bu kolaylıkta özel bir lütuf gizli. Sanatın tamamı Mozart'ınki gibi bir durumda olmak ister. Sonra da kendi varsayımına gülmüştü babam. Trudy hatırlamaz. Babamın ruh sağlığı hakkında yalan söylerken bile onun şiirinin kendi konuşmasını düzgünleştirdiğini de asla bilmeyecek. Kırbaçlamak mı? Söküp almak mı? Ruh mu? Ödünç alınan kıyafetler mi?

Ama bütün bunların etkisi oldu. Buz gibi annem, ne yapacağını bilir o.

Elodie, "Hiç bilmiyordum bunları," diye fısıldıyor.

Sonra, bir sessizlik daha. Trudy, oltasına yemini güzelce yerleştirmiş bir balıkçı gibi dikkatini toplayıp bekliyor. Claude bir şey

söylemeye başlıyor ama, sanırım annem ona bakınca, sadece bir sesli harf çıkıyor ağzından.

Ziyaretçimiz heyecanla başlıyor söze. "John'un bütün talimatları kalbime yazılı. Bir dizeyi ne zaman keseceğim. 'Asla gelişigüzel olmaz. Dümeni elinizden bırakmayın. Anlam katın, bir anlam birliği. Karar verin, karar verin, karar verin.' Ve vezninizi bilin ve 'tempoyu bilerek bozun'. Bir de şu: 'Biçim bir kafes değildir. Vedalaşırmış gibi yaptığınız eski bir dosttur.' Ve duygular. 'İçinizi dökmeyin. Bir tek ayrıntı gerçeği ortaya koyar,' derdi. 'Ses için yazın, kâğıt için değil, cemaat evinin salonundaki karmaşalı akşam için yazın,' derdi. James Fenton'u, trochaic'in[32] dâhice kullanımı üzerine yazdıklarını okuyun, derdi. Sonra da, gelecek haftanın ödevini verirdi – dört kıtalık bir şiir, katalektik,[33] trochaic tetrametrelerle. Kullandığı bu tumturaklı dile gülerdik. Örnek olsun diye bir çocuk şarkısı söyletirdi bize: 'Kızlarla oğlanlar çıkıp oynuyorlar.' Sonra ezberden Auden'in *Sonbahar Şarkısı*'nı okurdu. 'Şimdi düşüyor yapraklar hızla/dayanmaz dadının çiçekleri de fazla.' Dizenin sonundaki eksik hecenin etkisi neden bu kadar büyük? Bir yanıt veremedik. O zaman zayıf hecesini tamamladığımız bir şiire ne dersiniz? 'Wendy, çabuk soyun diye zorladı/Wendy çarşafları okşadı.' Betjeman'ın '*Newbury Yakınlarında Grup Oyunları*'nın tamamını ezbere biliyordu ve bizi güldürürdü. Evet, bu ödev için baykuşlu şiirlerimden ilkini yazdım – '*Sonbahar Şarkısı*' ile aynı vezinle.

"Kendimizin en güçlü şiirlerimizi ezberletirdi bize. Böylece onu sahnede ilk okuyuşumuzda kendimize güvenir, elimizdeki kâğıda bakmazdık. Bunu düşününce korkudan bayılacak gibi olurdum. Baksanıza, yine şiir okur gibi konuşmaya başladım!"

Bu vezinli konuşmalar sadece beni ilgilendiriyor. Annemin sabırsızlandığını hissediyorum. Çok uzadı bu konuşma. Eğer tutabileceğim soluğum olsaydı şimdi tutardım.

"Bize içki ısmarlar, borç para verirdi, ama biz asla geri ödemezdik, erkek ya da kız arkadaşlarımızla dertlerimizi, ailelerimizle yaptığımız kavgaları, yazamama sorunlarımızı dinlerdi. Grubumuzdaki bir sözde şair sarhoşken gözaltına alınınca çıkması için gerekli kefaleti ödemişti. Bize burs bulmak ya da gazetelerin edebiyat say-

---

32 Trochaic: Uzun-kısa heceli, biri uzun biri kısa iki heceden oluşan vezin. (ç. n.)

33 Katalektik: Son hecesi eksik olan dize. (ç. n.)

falarında basit işler sağlamak için mektuplar yazardı. Onun sevdiği şairleri severdik biz de, onun fikirlerini benimserdik. Radyodaki konuşmalarını dinler, bizi gönderdiği okumalara giderdik. Kendi okumalarına da giderdik. Şiirlerini, anekdotlarını, özlü sözlerini bilirdik. Onu tanıdığımızı düşünürdük. O yetişkin, o önder John'un da sorunları olabileceği aklımıza hiç gelmedi. Ya da tıpkı bizim gibi onun da kendi şiirinden emin olamadığını hiç düşünmedik. Bizim tek derdimiz cinsellik ve paraydı. Onun çektiği ıstıraptan çok farklıydı. Keşke bilseydik."

Oltanın ucundaki yem yutulmuştu, oltanın ipi kısalmış, gerilmişti, titriyordu, av ağın içine girmişti. Annemin rahatladığını hissediyorum.

O gizemli tanecik, yani babam irileşiyor, resmiyet ve sağlamlık kazanıyordu. Gururla suçluluk duygusu arasında kalmışım.

Trudy yürekli, nazik bir sesle, "Bir farkı olmazdı, kendinizi suçlamayın," diyor. "Claude ile ben her şeyi biliyorduk. Elimizden ne gelirse yaptık."

Kendi adını duyunca hareketlenen Claude, "Yardım edilecek gibi değildi. Kendi kendinin can düşmanıydı," diyor.

"Siz gitmeden önce," diyor Trudy, "size vermek istediğim küçük bir şey var."

Merdivenden koridora, sonra birinci kata çıkıyoruz, annemle ben sıkıntıyla, zahmet çekerek tırmanıyoruz, Elodie hemen arkamızda. Annemin amacı, Claude her neyi toparlayıp ortadan kaldıracaksa, ona zaman kazandırmak olmalı. Şimdi kütüphanedeyiz. Şiir kitabıyla dolu üç duvara bakan genç şairin soluğunu tuttuğunu duyuyorum.

"Kusura bakmayın, içerisi küf kokuyor."

Şimdiden. Kitaplar, kütüphanenin havası bile matemde.

"Bir tane almanızı istiyorum."

"A, mümkün değil. Bunlar eksilmeden kalmalı, değil mi?"

"Almanızı istiyorum. O da olsa isterdi."

Elodie kararını verirken hepimiz bekliyoruz.

Çekiniyor, bu yüzden de elini çabuk tutuyor. Hangi kitabı seçtiğini göstermek için yanımıza geliyor.

"John içine adını yazmış bunun. Peter Porter'in *Ciddiliğin Bedeli*. 'Bir Cenaze Alayı' da var içinde. Yine tetrametreli. En güzeli."

"A, evet. Bir kez akşam yemeğine gelmişti. Sanırım."

O bu son sözcüğü söylerken kapı çalınıyor. Her zamankinden daha uzun ve daha yüksek çıkıyor zilin sesi. Annem geriliyor, kalbi güm güm atıyor. Neden korkuyor?

"Pek çok ziyaretçiniz olacaktır. Size çok teşekkür–"

"Şişşşt!"

Sessizce merdiven sahanlığına gidiyoruz. Trudy temkinli bir şekilde tırabzandan eğilip bakıyor. Dikkatli olmalı şimdi. Uzaktan uzağa Claude'un görüntülü telefonla konuştuğunu duyuyoruz, sonra mutfaktan çıkıp yukarı gelirken ayak seslerini.

"Lanet olsun," diye fısıldıyor annem.

"İyi misiniz? Oturmak ister misiniz?"

"Otursam iyi olacak."

Sokak kapısının görüş açısından çıkabilmek için geri çekiliyoruz. Kocası kendisine şiir okurken annemin oturup hayaller kurduğu derisi çatlamış koltuğa oturmasına yardım ediyor Elodie.

Sokak kapısının açıldığını duyuyoruz, mırıltılı konuşmalar geliyor kulağımıza, sonra kapı kapanıyor. Koridordan geçen tek bir kişinin ayak seslerini duyuyoruz. Elbette ya, Danimarka yemeği, açık sandviçler, ringa balığı hayalim az sonra, kısmen de olsa gerçekleşecek.

Trudy de fark ediyor bunların hepsini. "Sizi geçireyim."

Alt katta, sokak kapısında, Elodie tam çıkarken Trudy'ye dönüp, "Yarın sabah saat dokuzda karakola gideceğim," diyor.

"Çok üzgünüm. Sizin için çok zor olacak. Onlara bildiklerinizi anlatın."

"Anlatacağım. Teşekkürler. Kitap için de teşekkür ederim."

Kucaklaşıp öpüşüyorlar, sonra Elodie gidiyor. Bana kalırsa buraya geliş amacına ulaştı.

Mutfağa dönüyoruz. Kendimi tuhaf hissediyorum: Çok açım. Bitkinim. Çaresizim. Derdim, Trudy'nin Claude'a ağzıma tek lokma bile koyamam demesi. Kapı zilini duyduktan sonra yiyemem. Korku kusturur. Daha doğmadan öleceğim, açlıktan öleceğim. Ama Trudy ve ben ve açlık, hepimiz aynı sistemiz, ve işte, alüminyum folyodan yapılma kutular yırtılarak açılıyor. Claude ile Trudy mutfak masasının yanında ayakta durarak hızlı hızlı yiyorlar, herhalde dünkü kahve fincanları hâlâ duruyordur masanın üzerinde.

Ağzı doluyken konuşuyor Claude: "Her şey toplandı mı, götürülmeye hazır mı?"

Kara çavdar ekmeğinin üzerinde ringa balığı turşusu, salatalık, bir dilim limon. Bunların bana ulaşması uzun sürmüyor. Çok geçmeden kandan daha tuzlu, keskin bir koku canlandırıyor beni, ringa balığı sürülerinin tek başlarına, berrak, buz gibi, kapkara sulardan geçerek kuzeye doğru süzüldükleri geniş, açık okyanus yolundan püsküren suların sert kokusuyla kırbaçlanmış gibiyim. Sürekli vuruyor yüzüme, kutuptan gelen dondurucu bir rüzgâr, sanki buzlardaki özgürlüğe doğru yol alan korkusuz bir geminin pruvasında cesurca duruyormuşum gibi. Bunun anlamı, Trudy'nin açık sandviçleri peş peşe yemesi, yedikçe yiyor, sonunda, en son sandviçinden bir lokma alıp elinden atıyor. Sendeliyor, bir yere oturmalı.

İnliyor. "Çok iyiydi bu! Şu gözyaşlarıma bak. Zevkten ağlıyorum."

"Ben gideyim," diyor Claude. "Sen de tek başına kalıp ağla."

Uzun süredir, bulunduğum yere neredeyse büyük geliyordum. Şimdiyse gerçekten büyük geliyorum buraya. Kollarımla bacaklarım bükülüp göğsüme bastırılmış, başımsa tek çıkış yolumda kıstırılmış durumda. Başıma sıkı sıkı oturan bir kasket gibi taşıyorum annemi. Sırtım ağrıyor, biçimsiz bir şekil aldım, tırnaklarım uzamış, perişanım, eylemsizliğin düşünceleri uyuşturmadığı, tam tersine özgür bıraktığı o yarı karanlıkta vakit geçiriyorum. Açlık, sonra uyku. İhtiyaçlarımın biri giderilince yerini öteki alıyor. Sonsuza kadar sürüyor, sonunda ihtiyaçlar kaprislere, zevk ve sefaya dönüşüyor. Bütün bunlarda bizim durumumuzun derinine inen bir şey var. Ama bunu başkalarına bırakalım. Ben salamura oldum, ringa balıkları alıp götürüyor beni, o büyük balık sürüsünün sırtında kuzeye doğru sürükleniyorum, oraya vardığımda fok balıklarının ve inleyen buzların müziğini değil, ortadan kaybolan kanıtların, su damlatan muslukların, patlayan sabun köpüklerinin müziğini duyacağım, gece yarısı tıngırdayan kap-kacağı, yere saçılmış yemek artıkları, insan saçları ve fare pislikleri ortaya çıksın diye kaldırılıp masaların üzerine ters konulan iskemlelerin sesini duyacağım. Evet, Claude Trudy'nin aklını çelip yine yatağa götürürken oradaydım ben, ona fareciğim derken, meme başlarını sıkıştırırken, onun yanaklarını yalancı soluğuyla ve basmakalıp sözlerle şişmiş diliyle doldururken.

Ve ben hiçbir şey yapmadım.

On Yedi

Neredeyse hiç ses yok uyandığımda, kendimi yatay konumda bulu-yorum. Her zamanki gibi kulaklarımı iyice açıyorum. Trudy'nin kalbinin sabırlı atışlarının ötesinde, soluğunu vererek iç geçirmelerinin ötesinde, kaburgalarının belli belirsiz çıtırdamasının ötesinde, tıpkı iyi yönetilmiş bir şehirde gecenin geç saatlerinde olduğu gibi, görünmeyen bir bakım ve düzenleme ağının çalıştırdığı bir bedenin mırıltıları ve akıntıları duyuluyor. Duvarların gerisinde amcamın horultusunun ritmik patırtısı, her zamankinden daha hafif. Odanın dışından trafik sesi gelmiyor. Başka zaman olsa elimden geldiğince döner ve yeniden rüyasız bir uykuya dalardım. Şimdi, bir kıymık, bir gün öncesinden kalan, sivri kenarlı bir hakikat, uykunun narin dokusunu deliyor. O zaman da her şey, herkes, küçük, arzulu oyuncu grubu o yırtıktan içeri süzülüyor. İlk kim? Gülümseyen babam, dürüstlüğünün ve yeteneğinin yeni ve çetin haberi. Kopamadığım annem, sevmeye ve nefret etmeye yazgılı olduğum annem. Erkekliğine meraklı, şeytani Claude. Meraklı şair Elodie, güvenilmez vezinci. Ve korkak ben, kendini intikamdan aklamış, düşünmek dışında her şeyden aklamış ben. Bu beş kişi önümden geçiyorlar, olaylardaki rollerini tıpkı yaşandığı gibi oynuyorlar, sonra da belki yaşanmış olabileceği gibi ve sonra da hâlâ olabileceği gibi. Onların hareketlerini yönetecek yetkim yok. Sadece seyredebilirim. Saatler geçiyor.

Daha sonra sesler duyup uyanıyorum. Yamuk duruyorum, bunun anlamı annemin yatakta doğrulup oturduğu ve sırtını yastıklara dayadığı. Dışarıdaki trafik her zamanki yoğunluğuna ulaşmamış henüz. Saatin sabahın altısı olduğunu tahmin ediyorum. İlk endişem, Ölüm Duvarı'na bir sabah gezintisi yapma ihtimali. Ama hayır, birbirlerine dokunmuyorlar bile. Sadece konuşuyorlar. En azından öğle saatlerine kadar yetecek ölçüde zevk almışlar, bu da kin, ya da mantık, hatta pişmanlık için fırsat yaratıyor. İlkini seçiyorlar. Annem, öfkelendiği anlarda kullandığı yavan ses tonuyla konuşuyor. Anlayabildiğim ilk tam cümlesi şöyle:

"Sen benim hayatıma girmeseydin John bugün yaşıyor olurdu."

Claude düşünüyor. "Aynı şekilde sen de benim hayatıma girmeseydin."

Bu engelleyici hamlenin arkasından bir sessizlik oluyor. Trudy yeniden deniyor. "Saçma sapan oyunları başka bir şeye çevirdin, eve o şeyi getirince."

"Senin John'a içirdiğin şeyi."

"Eğer sen onu–"

"Dinle. Canım."

Sevgi sözcüğü, ama aslında tehdit anlamında. Claude derin bir soluk alıyor ve yeniden düşünüyor. Nazik davranması gerektiğini biliyor. Ama arzu göstermeden, karşılığında erotik bir ödül beklemeden nazik olması zor. Gerginlikten boğazı tıkanıyor. "Sorun *yok*. Cinayet söz konusu değil. Doğru yoldayız. O kız doğru şeyleri söyleyecek."

"Benim sayemde."

"Haklısın, senin sayende. Ölüm belgesi, tamam. Vasiyet, tamam. Cenazenin yakılması ve bütün o teferruat, tamam. Bebek ve evin satılması, tamam–"

"Ama dört buçuk milyon–"

"*Tamam*. En kötü durumda B planı – o da tamam."

Bu cümle yapısı, benim de satılık olduğumu düşündürebilir insana. Ama ben doğum anında bedava olacağım. Ya da değersiz.

Trudy nefret dolu bir sesle yineliyor, "Dört buçuk milyon."

"Ama hızlı. Soru da yok."

İki âşığın karşılıklı soruları ve yanıtları, üzerinden daha önce geçmişlerdir herhalde. Her zaman dinlemiyorum onları. Trudy, "Neden acele ediyoruz?" diyor. Claude, "Ters giden bir şey olursa diye," diyor. Trudy, "Neden güveneyim sana?" diye soruyor. Claude, "Başka şansın yok," diyor.

Evin satışıyla ilgili kağıtlar geldi mi acaba? Trudy imzaladı mı onları? Bilmiyorum. Bazen uyukluyorum ve her şeyi duymuyorum. Hem umurumda da değil. Kendime ait bir şeyim olmadığından mülk sahibi olmak hiç derdim değil. Gökdelenler, gecekondular ve bunların arasındaki bütün köprüler ve tapınaklar. Sizde kalsınlar. Ben sadece doğum sonrasıyla ilgileniyorum, kayanın üzerindeki en son toynak iziyle, kanlar içinde göğe doğru sürüklenen kuzuyla. Hep yukarıya doğru. Balonsuz sıcak hava. Beni de yanınıza

alın, safrayı dışarı atın. *Yarışa* başlatın beni, öteki dünyamı verin, yeryüzündeki cenneti, hatta cehenneme bile razıyım, on üçüncü kata bile. Kabul edebilirim. Umudu gerçeklerden ayırmanın zor olduğunu bilsem de doğumdan sonraki hayata inanıyorum. Sonsuzluktan daha kısa bir şey de yeter bana. Üç kere yirmi ve bir kere on yıl mı? Paketleyin onları, alırım. Umuda gelince – öbür dünyadaki hayatın hayallerinin peşinde giderken yapılan en son katliamları duyuyorum. Bu dünyada kargaşa, öbür dünyada mutluluk. Sakalları yeni çıkmış, güzel tenli, uzun namlulu silahlı delikanlılar Boulevard Voltaire'de kendi kuşaklarından olanların muhteşem, inanmaz gözlerine bakıyorlar. Masumları öldüren nefret değildi, inançtı, en yumuşak huyluların bile hâlâ saygı gösterdiği o aç kalmış hayalet. Uzun zaman önce, temelsiz inancın bir erdem olduğunu söylemişti biri. Şimdi, en nazik insanlar söylüyorlar böyle olduğunu. Pazar sabahları katedrallerden yaptıkları radyo yayınlarını dinledim. Avrupa'nın en erdemli hortlakları, din ve –din tökezlediğinde– bilimsel kanıtlarla dolup taşan tanrısız ütopyalar bir oldular, yeryüzünü yakıp kavurarak dünyayı onuncu yüzyıldan yirminci yüzyıla sürüklediler. İşte yine geliyorlar, Doğu'dan yükselerek, kendi binyıllarını izleyerek, küçük bebeklere, oyuncak ayılarının gırtlağını kesmelerini öğreterek. Ben de, kendi içimde büyüttüğüm, öteki dünyaya olan inancımla buradayım işte. Bir radyo programından daha fazlası olduğunu biliyorum. Duyduğum sesler benim kafamın içinde değil, ya da sadece benim kafamın içinde değil. Benim zamanımın da geleceğine inanıyorum. Ben de erdemliyim.

• • •

Akşam olaysız geçiyor. Trudy ile Claude'un kısık sesle, düşmanca konuşmaları bitiyor, yerini saatler süren uykuya bırakıyor, sonra Trudy Claude'u yatakta bırakıp kalkıyor, duş alıyor. Üzerimize tıpır tıpır yağan damlaların sıcaklığı ve annemin ahenkli mırıltısının sesiyle nedenini bilemediğim bir neşe ve heyecana kapılıyorum. Elimde değil, mutluluğuma engel olamıyorum. Bunlar ödünç alınmış hormonlar mı? Pek önemi yok aslında. Dünyayı altın renginde görüyorum, renkler birer isimden başka bir şey olmasa da. Altın renginin skaladaki yerinin sarının yakınında olduğunu biliyorum, sarı da sadece bir isim. Ama altın rengi doğru geliyor kulağıma,

seziyorum bunu, kafamın arkasından sıcak su boşalırken tadını alıyorum. Daha önce bu kadar kaygısızca zevk aldığımı hatırlamıyorum. Hazırım, geliyorum, dünya kucaklayacak beni, bana karşı koyamadığı için ilgilenecek benimle. Plasentadan gelen şarap yerine kadehte şarap, kitaplar doğrudan lamba ışığında, Bach'ın müziği, sahilde yürüyüşler, ay ışığında öpüşmeler. Bugüne kadar öğrendiğim her şey bütün bu zevklerin pahalı olmadığını söylüyor, elde edilebilirler, beni bekliyorlar. Suyun şırıltısı kesildiğinde, daha soğuk havaya adım attığımızda, Trudy'nin havlusu beni sarsa sarsa ovaladığında, sanki kafamın içinde bir şarkı söyleniyor. Melekler korosu!

Yine sıcak bir gün diye hayal ediyorum, desenli pamukludan bir başka hafif, havalı elbise, dünkü sandaletler, parfüm sürmemiş, çünkü eğer Claude'un verdiği sabunu kullandıysa, gardenya ve Hint nanesi kokuyor. Bugün saçlarını örmüyor, onun yerine saçları öne gelmesin diye iki yanda kulaklarının üst tarafına birer plastik toka -parlak renkli olduğuna eminim- takmış. Bildik basamaklardan aşağı inerken keyfimin kaçmakta olduğunu hissediyorum. Nasıl oldu da babamı dakikalardır aklıma getirmedim! Tertemiz bir mutfağa giriyoruz, buradaki doğal olmayan düzen annemin ona gece armağanı. Düzenlediği cenaze alayı. Akustik değişmiş, sandaletleri zemine yapışmıyor. Sinekler başka göklere uçmuşlar. Annem kahve makinesine doğru giderken, tıpkı benim gibi o da, Elodie'nin ifade vermesi bitmiş olmalı diye düşünüyordur. Kanunun temsilcileri ilk izlenimlerini ya doğrulayacaklar ya da vazgeçecekler. Aslında şimdilik, bizim için, her ikisi de doğru. Önümüzdeki yol çatallanır gibi görünüyor. Ama zaten çoktan çatallanmış. Ne olursa olsun, biri ziyaretimize gelecek.

Annem öğütülmüş kahvenin durduğu kavanozu ve kâğıt filtreleri almak için dolaba uzanıyor, soğuk su musluğunu açıyor, bir fincana su doldurup eline bir kaşık alıyor. Fincanların çoğu temiz. İki tanesini alıyor. Bu bildik rutinde, gündelik nesnelerin yüzeylere değerken çıkardığı seslerde bir dokunaklılık var. Ve annemin dönerken ya da ikimizin hantal gövdesini hafifçe eğerken usulca iç çekişinde. Hayat yaşanırken bile ne kadar büyük bir kısmının unutulduğunu çoktan anladım. Çoğu kısmının. Önemsenmeyen şimdiki zaman döne döne uzaklaşıyor bizden, bir özelliği olmayan düşünceler yumuşacık yuvarlanıp gidiyor, varoluş mucizesi

uzun zamandır ihmal edilmiş. Annem yirmi sekizini çoktan geride bıraktığında ve artık hamile ve güzel olmadığında, hatta özgür olmadığında, kaşığı masaya nasıl koyduğunu, onun çıkardığı sesi, bugün giydiği elbiseyi, sandaletinin bandının ayak parmaklarına nasıl değdiğini, yazın sıcağını, evin duvarlarının dışındaki şehrin beyaz gürültüsünü,[34] kapalı pencerenin önünde birden duyulan kuş cıvıltısını hatırlamayacak. Bunların hepsi geçip gitti bile.

Ama bugün özel bir gün. Annem eğer bugünü unutuyorsa, kalbi gelecekte olduğundandır, gitgide yaklaşmakta olan gelecekte. Söylemek zorunda olacağı yalanları düşünüyordur, onların tutarlı olması gerektiğini, Clade'un söylediklerivle uyumlu olması gerektiğini. Baskı altında, öğrenciyken sınava girmeden önce de hissederdi bunu. Midesinde bir kasılma, dizlerinin gevşemesi, esneme ihtiyacı. Söyleyeceklerini unutmamalı. Başarısız olmanın bedeli çok yüksek, okuldaki bildik sınavlardan çok daha ilginç. Çocukken söylediği ve kendisini sakinleştiren bir söze başvurabilir – *kimseyi öldürmez*. Ama işe yaramayacak. Duygularını paylaşıyorum. Onu seviyorum.

Şimdi onu korumak geliyor içimden. Çok güzel insanların farklı yasalara tabi olmaları gerektiğine dair saçma sapan düşünceden kurtulamıyorum. Hayal ettiğim yüzü, özel bir saygıyı hak ediyor. Hapse girmesi bir rezillik olur. Doğaya aykırı. Bu evcil anlara özlem karışmış bile. Bir hazine bu an, belleğin deposuna konulacak bir mücevher. Bu temizlenmiş mutfakta, güneş ışığında, huzur içindeyken bana ait annem, Claude ise sabahı uykuda geçiriyor. Annemle birbirimize yakın olmalıyız, iki âşıktan bile daha yakın. Birbirimize fısıldamamız gereken bir şey var.

Belki de bir vedadır bu.

---

34 Beyaz gürültü: Kulağa hoş gelen deniz dalgası, yağmur, rüzgâr sesi, radyo dalgası, duş sesi gibi rahatlatıcı seslere verilen ad. (ç. n.)

On Sekiz

Öğleden hemen sonra telefon çalıyor ve bizi bekleyen gelecek kendini takdim ediyor. Başmüfettiş Clare Allison, şimdi bu vakanın yetkilisi o. Sesi dostça çıkıyor, suçladığına dair herhangi bir ima yok. Bu kötüye işaret olabilir.

Yine mutfaktayız, Claude bir elinde telefonu, öbür elinde günün ilk kahvesini tutuyor. Trudy onun yanında duruyor, her iki tarafı da duyuyoruz. *Vaka* mı? Bu sözcükte bir tehdit gizli. *Başmüfettiş* mi? Bu da pek kötü.

Amcamın ne kadar endişeli olduğunu, telefondaki kadına yardımcı olma gayretinden anlıyorum. "A, evet. Evet! Elbette. Rica ederim."

Başmüfettiş Allison bizi ziyaret emek istiyor. Normal işlem, Trudy ile Claude'un konuşmak için karakola gitmeleriydi. Ya da eğer gerekirse orada ifade vermeleri. Ancak, Trudy'nin hamileliği ileri aşamada olduğundan, ailenin üzüntüsü de dikkate alınarak bir saat içinde başmüfettişle bir polis memuru buraya gelecekler. Merhumun en son görüştüğü kişilerin bulunduğu yeri görmek istiyor başmüfettiş.

Benim kulaklarıma masumca ve makul gelen bu sonuncu söz, Claude'un onları davet ederken iyice coşmasına neden oluyor. "Gelin lütfen. Harika. Lütfen. Bizi olduğumuz gibi kabul edin lütfen. Sabırsızlıkla bekliyoruz. Siz–"

Başmüfettiş telefonu kapatıyor. Claude bize dönüyor, herhalde yüzü bembeyaz kesilmiştir, sesinde hayal kırıklığı okunarak, "Ah," diyor.

Trudy elinde olmadan taklit ediyor onu. "*Her şey... yolunda*, değil mi?"

"Neden *vaka* diyor? Ortada suç yok ki." Hayali seyircilerle konuşuyor sanki, bir ihtiyarlar meclisiyle. Bir jüriyle.

"Nefret ediyorum," diye mırıldanıyor annem, daha çok kendine bu sözü. Ya da bana, buna inanmak istiyorum. "Nefret ediyorum, *nefret* ediyorum."

"Aslında bu adli tabibin işi olmalı." Claude yanımızdan uzaklaşıyor, üzgün üzgün mutfakta tur atıyor, sonra öfke içinde yanımıza geliyor. Şimdi Trudy'ye itiraz ediyor. "Bu polisin meselesi *değil ki*."

"Öyle mi?" diyor Trudy. "En iyisi müfettişe telefon edip onu uyar."

"Şu şair kadın. Ona güvenemeyeceğimizi biliyordum."

Elodie'nin bir biçimde annemin sorumluluğunda olduğu anlaşılıyor, Claude'un sözleri de bir suçlama.

"Onda gözün var."

"Bize yararı olur demiştin."

"Onda gözün var."

Trudy'nin duygusuzca tekrarladığı söz Claude'u hiç etkilemiyor.

"Kimin gözü olmaz ki? Kimin umurunda?"

"Benim."

Bunların kavgasından benim çıkarım olur mu diye soruyorum kendime yine. Belki ayrılırlar. O zaman Trudy bana kalır. Emziren anneler hapiste daha iyi koşullara sahiplermiş, Trudy söylerken duymuştum. Ama o zaman da doğumdan gelen hakkımı kaybederim, bütün insanlığın hayali olan şeyi, özgürlüğümü. Oysa birlikte ve bir takım olarak hareket ederlerse belki sıyrılabilirler bu işten. Sonra da beni başkasına verirler. Annem olmaz ama özgür olurum. Öyleyse hangisi? Daha önce de sordum bu soruyu kendime, ama hep aynı kutsal noktaya, tek ilkeli karara döndüm. Maddi konfordan vazgeçip şansımı dünyada arayacağım. Bu daracık yerde çok fazla kaldım. Özgürlüğü seçiyorum. Katiller kaçmalı. Öyleyse tam zamanı, Elodie tartışması fazla uzamadan, anneme bir tekme daha atmalıyım, benim varoluşumun ilginç gerçeğine dikkatini çekerek onu kavgadan uzaklaştırmanın tam zamanı. Bir kez değil, iki kez değil, bütün eski masallarda olduğu gibi üç kez, Petrus İsa'yı kaç kez inkâr ettiyse o kadar.

"Ah, ah, ah!" Neredeyse şarkı gibi söylüyor bu sözleri. Claude oturması için bir iskemle çekiyor, bir bardak su getiriyor.

"Terliyorsun."

"Çok sıcak geliyor bana."

Pencereyi açmayı deniyor Claude. Yıllardır açmak mümkün değil onları. Buz var mı diye buzdolabına bakıyor. Daha yeni üçer kadeh cin-tonik içildiği için buzluklar boş. Claude Trudy'nin karşısına oturuyor, serinlesin diye duygudaşlık gösteriyor.

"Her şey iyi gidecek."

"Hayır, gitmeyecek."

Suskun kalması Trudy'ye hak verdiği anlamına geliyor. Ben dördüncü kadehleri içerler diyordum ama Trudy'nin hali tehlikeli. Saldırıya geçebilir ve tehlikeli bir karşılık alabilir.

Bir sessizliğin peşinden, sakinleştirici bir tavırla Claude, "Son bir kez üzerinden geçmeliyiz," diyor.

"Bir avukata ne dersin?"

"Biraz geç oldu artık."

"Avukatımız olmadan konuşmayacağımızı söyle onlara."

"Sadece konuşmak için geliyorlarsa pek iyi görünmez bu."

"*Nefret* ediyorum bundan."

"Son bir kez geçmeliyiz üzerinden."

Ama geçmiyorlar. Uyuşmuş gibi Başmüfettiş Allison'un gelmesini bekliyorlar. Artık bir saat içinde demek, bir dakika içinde anlamına gelebilir. Her şeyi, hemen hemen her şeyi bildiğim için, benim de payım var bu suçta, sorgulanmayacağım tabii, ama korkuyorum. Merak'da ediyorum, müfettişin becerisini görmek için sabırsızlanıyorum. Zeki biri birkaç dakika içinde bu ikisinin foyasını meydana çıkarabilir. Trudy'yi sinirli hali, Claude'u aptallığı ele verir.

Babamın ziyaretinden kalan kahve fincanlarının yerini hayal etmeye çalışıyorum. Musluğun altına götürüldüklerini, yıkanmadan orada beklediklerini düşünüyorum. Fincanların birinden alınacak DNA, annemle amcamın doğruyu söylediklerini kanıtlar. Danimarka yemeğinden kalan artıklar da fincanların yakınında olmalı.

"Çabucak," diyor Claude sonunda. "Haydi yapalım. Kavga nerede başladı?"

"Mutfakta."

"Hayır. Kapının eşiğinde. Ne hakkındaydı?"

"Para."

"Hayır. Seni evden atması hakkındaydı. Ne kadardır depresyondaydı?"

"Yıllardır."

"Aylardır. Ben ona ne kadar ödünç para verdim?"

"Bin pound."

"Beş bin. Tanrı aşkına. Trudy."

"Hamileyim ben. İnsanın kafası çalışmıyor."

"Sen kendin söyledin dün. Bütün olanları, ayrıca depresyonu, smoothie'leri değil, ayrıca kavgayı."

"Bir de eldivenleri. Eve geri taşınacağını söylemedim."

"Evet ya. Tekrar. Neden depresyondaydı?"

"Biz. Borçlar. İş. Bebek."

"İyi."

Bir kez daha üzerinden geçiyorlar. Üçüncü seferde daha iyi oluyor. Onların başarılı olmasını dilemem ne kadar da iğrenç bir işbirlikçilik.

"Söyle haydi."

"Olanlar. Eksi smoothie'ler, artı kavga ve eldivenler, eksi depresyon, artı eve geri taşınması."

"Hayır. Lanet olsun! Trudy. Olanlar. Artı depresyon, eksi smoothie'ler, artı kavga, artı eldivenler, eksi eve geri taşınması."

Kapı zili çalınca taş kesiliyorlar.

"Hazır olmadığımızı söyle onlara."

Annemin şaka anlayışı böyle. Ya da ne kadar korktuğunun kanıtı.

Büyük olasılıkla küfürler ederek görüntülü telefona yaklaşıyordur Claude, fikir değiştiriyor, merdivene yöneliyor, sokak kapısına gidiyor.

Trudy ile ben mutfakta sinir içinde, ayaklarımızı sürüyerek dolaşıyoruz. Anlatacağı hikâyenin üzerinden geçerken ağzının içinde mırıldanıyor o da. Bir yararı oluyor bunun, hatırlamak için gösterdiği her çaba, onu gerçek olaylardan biraz daha uzaklaştırıyor. Belleğindekileri ezberliyor. Ezberledikleri kâğıda geçirilirken yapılacak hatalar onun lehine olacak. Gerçeğe dönüşürlerken ilk başta yumuşak bir geçiş sağlayacaklar. Aslında kendini anlatabilir Trudy – ne de olsa glikolü *o* satın almadı, Judd Sokağı'na *o* gitmedi, içkiyi *o* hazırlamadı, arabaya bir şey koymadı, blenderi çöpe *o* atmadı. Mutfağı temizledi, ama bu da yasalara aykırı değil. İkna edince de bilerek kötülük yapma konusunda aklanır ve bir şansı olabilir. Bir yalan, golftaki usta işi vuruş gibidir, ancak bilerek söylenmediğinde inandırıcıdır. Yeterince spor yorumu dinledim.

Yaklaşan ayak seslerini dinliyorum ve onları kategorilere ayırıyorum. Başmüfettiş Allison, üst rütbeden biri olmasına rağmen ince kemikli, hatta kuş gibi biri. El sıkışılıyor. Polis memurunun kaskatı söylediği 'Nasılsınız?" sözcüğünden, onun dünkü yaşlı

adam olduğunu anlıyorum. Acaba terfi etmesine engel olan neydi? Soyu sopu mu, eğitimi mi, zekâ düzeyi mi, bir skandal mı – umarım sonuncusudur, çünkü o zaman terfi etmemesinin suçu kendisinde demektir ve ona acımama gerek yoktur.

Çevik başmüfettiş mutfak masasına oturuyor, bizi de yanına çağırıyor, sanki burası kendi evi. Annemin, karşımdaki erkek olsaydı daha kolay inandırırdım, diye düşündüğü geçiyor aklımdan. Allison bir dosya açıyor, konuşurken sürekli kaleminin yaylı tepesine basıyor. İlk önce, diyor –sonra biraz duruyor, sözlerinin etkisini artırmak için eminim Trudy ile Claude'un gözlerinin içine bakıyordur– sevgili bir eşin, bir kardeşin, arkadaşın kaybından dolayı çok üzüldüğümü belirtmek isterim. Sevgili bir baba demiyor. İçimde kabaran, iyi bildiğim bir dışlanma duygusuyla mücadele ediyorum. Ama kadının sesi yumuşak, cüssesinden daha hacimli, görevinin yüküne rağmen gergin değil. Hafif Cockney aksanı, şehirli olmanın getirdiği rahatlığı tam ölçüsünde hissettiriyor, kolay kolay ürkütülecek gibi değil o. En azından annemin bol bol, bastura bastura söylediği sesli harfleri ürkütmez onu. Bu eski numara Allison'a sökmez. Bu numaralar geride kaldı. Bir gün gelecek, İngiliz devlet adamlarının çoğu bu başmüfettiş gibi konuşacak. Acaba silahı var mı? Gerek yoktur. Kraliçenin üzerinde para taşımaması gibi. İnsanları vurmak, polisteki çavuşların ya da daha düşük rütbedekilerin görevidir.

Allison bunun gayri resmi bir konuşma olacağını söylüyor, yaşanan trajik olayları daha iyi anlamasına yardımı dokunacakmış. Trudy ve Claude'un sorulara yanıt verme zorunlulukları yokmuş. Ama bu noktada yanılıyor. Yanıt vermek zorunda olduklarını hissediyor onlar. Reddetmeleri kuşku uyandırır. Ama eğer başmüfettiş onlardan bir adım öndeyse, uyum göstermelerinin daha da kuşkulu olduğunu düşünebilir. Gizleyecek bir şeyi olmayanlar, polisin hata yapma ihtimaline karşı ya da yasaya aykırı gelişmeler olabilir diye avukatlarını yanlarında isterler.

Masanın etrafında yerlerimizi alırken polisin benim hakkımda soru sormadığını fark ediyor ve buna içerliyorum. Doğum ne zaman? Kız mı, erkek mi?

Başmüfettiş hiç zaman kaybetmiyor. "Konuşmamız bitince bana etrafı gösterebilirsiniz."

Sorudan çok bir bildirim bu. Claude, hevesle, aşırı bir hevesle itaat ediyor. "A, tabii. Tabii!"

Bunun alternatifi, arama emri olurdu. Ama üst katta pislikten başka polisin ilgisini çekecek bir şey yok.

Başmüfettiş Trudy'ye, "Kocanız dün buraya sabah 10'da geldi, değil mi?" diye soruyor.

"Doğru." Sesinin tonu ifadesiz, Claude'a örnek olmalı.

"Ve bir gerginlik oldu?"

"Elbette."

"Neden elbette?"

"John'un kendi evi olduğunu düşündüğü evde erkek kardeşiyle birlikte yaşıyorum."

"Kimin evi burası?"

"Evli olarak birlikte oturduğumuz ev."

"Evliliğiniz sona mı ermişti?"

"Evet."

"Sormamda sakınca yoksa söyler misiniz, evliliğinizin bittiğini John da düşünüyor muydu?"

Trudy duraksıyor. Vereceği yanıt doğru da olabilir, yanlış da.

"Kendisine geri dönmemi istiyordu, ama kadın arkadaşlarının olmasını da istiyordu."

"Adını bildiğiniz var mı?"

"Hayır."

"Ama size onlardan bahsetti."

"Hayır."

"Yine de bir şekilde haberdardınız."

"Elbette *haberdardım*."

Trudy küçümseme hakkı görüyor kendinde. Sanki, burada esas kadın benim demek istiyor. Ama Claude'un öğrettiklerine boş veriyor. Gerçeği anlatacaktı, sadece üzerinde anlaştıkları şeyleri ekleyecek ya da çıkaracaktı. Amcamın oturduğu yerde kıpırdandığını duyuyorum.

Allison hiç ara vermeden konuyu değiştiriyor. "Kahve mi içtiniz?"

"Evet."

"Üçünüz de. Bu masada mı?"

"Üçümüz de." Bunu söyleyen Claude, belki de sessiz kalması yanlış bir izlenim bırakır diye endişelenmiştir.

"Başka bir şey?"

"Nasıl?"

"Kahvenin yanında. Başka bir şey ikram ettiniz mi ona?"
"Hayır." Annemin sesi temkinli çıkıyor.
"Peki kahvenin içinde ne vardı?"
"Anlamadım?"
"Süt? Şeker?"
"Hep şekersiz içerdi." Nabız atışları hızlandı.
Ama Clare Allison'ın ne düşündüğü hiç anlaşılmıyor. Claude'a dönüyor. "Demek ona ödünç para verdiniz?"

"Evet."

"Ne kadar?"

"Beş bin." Claude ile Trudy bir ağızdan yanıtlıyorlar soruyu, sesleri kulak tırmalayıcı.

"Çekle mi?"

"Aslında nakit olarak. Kendisi öyle istedi."

"Judd Sokağı'ndaki şu meyve suyu dükkânına gittiniz mi?"

Claude soruyu aynı sorulduğu gibi hızla yanıtlıyor. "Bir-iki kere. Bize o dükkândan John söz etmişti."

"Herhalde dün gitmediniz oraya, değil mi?"

"Hayır."

"Onun geniş kenarlı siyah şapkasını hiç ödünç almadınız, değil mi?"

"Hiç almadım. Benim tarzım değil."

Bu, yanlış yanıt olabilir, ama üzerinde düşünecek zaman yok. Sorular gitgide zorlaştı. Trudy'nin kalp atışları hızlandı. Şimdi konuşabileceğini sanmıyordum, ama konuşuyor, sesi kısık olsa da.

"Benim doğum günü hediyemdi. O şapkayı severdi."

Başmüfettiş farklı bir konuya geçmekte, ama yine geri dönüyor. "Kamerada ancak bu kadar görebiliyoruz onu. DNA eşleşmesi için gönderdik."

"Size çay ya da kahve ikram etmedik," diyor Trudy, sesi değişik çıkıyor.

Başmüfettiş, başını iki yana sallayarak teklifi hem kendi hem hâlâ suskun duran çavuş adına geri çevirmiş olmalı. "Günümüzde çoğunlukla böyle her şey," diyor, sesinde özlem okunuyor. "Bilim ve bilgisayar ekranları. Evet, nerede kalmıştım – a, tamam, gerginlik olmuştu. Ama notlarıma bakınca kavga etmiş olduğunuzu görüyorum."

Claude da benim gibi hızla aynı şeyleri hesap ediyordur içinden.

Kendi saçı şapkanın içinde bulunacaktır. Doğru yanıt evetti, bir süre önce ödünç almıştı onu.

"Evet," diyor Trudy. "Pek çok kavgamızdan birîydi."

"Sakıncası yoksa anlatır mısını–"

"Evden taşınmamı istiyordu. Ben ona ne zaman uygun bulursam o zaman taşınacağımı söyledim."

"Buradan arabayla ayrılırken nasıl bir ruh hali içindeydi?"

"İyi değildi. Allak bullaktı. Kafası karışıktı. Benim gitmemi aslında istemiyordu. Kendisine dönmemi istiyordu. Elodie sevgilisiymiş gibi yaparak beni kıskandırmaya çalıştı. Elodie gerçeği anlattı bize. Aralarında ilişki filan yokmuş."

Çok fazla ayrıntı. Üstünlüğü ele geçirmeye çalışıyor. Ama çok hızlı konuşuyor. Durup soluk alsa iyi olur.

Clare Allison susarken biz de onun şimdi nereye yöneleceğini merak ediyoruz. Ama konudan ayrılmıyor ve meseleyi elinden geldiğince nazik bir şekilde ifade ediyor. "Benim bilgim bu yönde değil."

Bir an uyuşup kalıyoruz, sanki bütün sesler öldürülmüş. Trudy'nin içindeki hava sanki boşalıyor ve beni kuşatan boşluk da küçülüyor. Trudy'nin omurgası yaşlı kadınlar gibi bükülüyor. Kendimle biraz gurur duyuyorum. Her zaman bir kuşku vardı içimde. Ne kadar da kolay inandılar Elodie'ye. Şimdi biliyorlar; dadının çiçekleri kesinlikle dayanmayacak. Ama ben de ihtiyatlı olmalıyım. Başmüfettişin de yalan söylemek için kendi nedenleri olabilir. Tükenmez kaleminin tepesini tıklatarak devam etmeye hazırlanıyor.

Annem alçak sesle, "Eh, sanırım asıl aldatılan ben olmuşum," diyor.

"Üzgünüm Mrs. Cairncross. Ama kaynaklarım sağlamdır. Onun zor anlaşılır bir genç hanım olduğunu söylemekle yetinelim."

Trudy'nin incinen taraf olmasının, sadakatsiz koca hikâyesinin doğrulanmasının pek de kötü sayılmayacağına dair kuramı geliştirebilirdim. Ama şaşkınım, ikimiz de şaşkınız. Babam, o belirsiz öz, başmüfettiş yeni bir soruyla annemin üzerine gelirken, döne döne daha da uzaklaşıyor benden. Annem aynı alçak sesle yanıtlıyor soruyu, ceza almış küçük bir kız gibi sesi titriyor.

"Şiddet uyguladı mı?"

"Hayır."

"Tehdit?"

"Hayır?"

"Sizin tarafınızdan?"

"Hayır."

"Peki ya depresyonu? Bu konuda ne anlatabilirsiniz bana?"

Gayet nazik söylendi bu, tuzak olmalı. Ama Trudy hiç tereddüt etmiyor. Yeni yalanlar uyduramayacak kadar gitmiş aklı başından, kendi ezberlediği gerçekten fazlasıyla ikna olmuş durumda, aynı garip kelimelerle daha önce söylediklerini tekrarlıyor. Sürekli ruhsal acı... sevdiklerini kırbaçlıyordu... şiirlerini ruhundan söküp çıkarıyordu. Gözümün önüne sorguçları hasarlı, bitkin askerlerin resmi geçidi geliyor. Napolyon savaşlarını, pek çok bölüm halinde veren bir podcast'tan kalma sepya bir anı. Annemle benim çok rahat olduğumuz günlerden kalma. Ah, o Sıska keşke kendi sınırlarının içinde kalsaydı da, diye düşündüğümü hatırlıyorum, Fransa için iyi yasalar çıkarmayı sürdürseydi.

Claude söze karışıyor. "Kendi kendinin can düşmanı."

Akustik değişince başmüfettişin doğruca Claude'a bakmak için döndüğünü anlıyorum. "Kendinden başka düşmanı var mıydı?"

Sesi ifadesiz. Olsa olsa soruyu öylesine sormuştur, bu değilse, sinsi bir amacı vardır.

"Bilemem. Hiç yakın değildik birbirimize."

"Anlatın bana," diyor başmüfettiş, sesi şimdi daha samimi çıkıyor, "birlikte geçirdiğiniz çocukluğunuzu. Tabii eğer isterseniz."

İstiyor. "Ben ondan üç yaş küçüktüm. O her şeyde ustaydı. Spor, okul, kızlar. Benim uyuzun biri olduğumu düşünürdü. Büyüdüğümde onun yapamadığı tek şeyi ben yaptım. Para kazandım."

"Gayrimenkul işi."

"O tür şeyler."

Başmüfettiş Trudy'ye dönüyor. "Bu ev satılık mı?"

"Tabii ki değil."

"Öyle olduğunu duymuştum."

Trudy yanıt vermiyor. Son birkaç dakikadır yaptığı ilk iyi hamle. Acaba başmüfettişin üzerinde üniforması var mı diye merak ediyorum. Öyle olmalı. Sivri tepeli şapkası masanın üzerinde dirseğinin yanında duruyordur, kocaman bir gaga gibi. Benim gözümde, memeli hayvanların sevimliliği hiç yok onda, ince dudaklı, ceketi boğazına kadar ilikli. Yürürken kafasını güvercinler gibi aşağı yukarı sallıyordur mutlaka. Çavuş onun kılı kırk yaran biri olduğunu

düşünüyordur. Yakında bir üst gruba terfi edeceğini. Uçacaktır. Ya John Cairncross'un intihar ettiğine karar vermiştir ya da son üç ayına girmiş bir hamileliğin bir cinayeti örtbas etmek için iyi bir kılıf olduğunu düşünüyordur. Başmüfettişin söylediği her şey, en küçük söz bile yoruma açık. Elimizdeki tek güç, plan yapmak. Claude gibi o da zeki ya da aptal olabilir, ya da her ikisi birden. Bilemeyiz. Bizim bilgisizliğimiz onun lehine oluyor. Benim tahminim, birazcık kuşkulandığı, ama hiçbir şey bilmediği. Amirlerinin gözü onun üzerindedir. Bu konuşma kural dışı olduğu ve soruşturmanın hukuka uygunluğunu tehlikeye sokabileceği için nazik davranmak zorundadır. Tercihi, gerçek olandan yana değil, maksada uygun olandan yana olacaktır. Kariyerinin üzerinde kuluçkaya yatıyordur, yumurtayı ısıtacak ve bekleyecektir.

Ama ben daha önce de yanıldım.

On Dokuz

Şimdi ne olacak? Clare Allison etrafa bakmak istiyor. Kötü bir fikir. Ama tam da şimdi, bildiğimiz kadarıyla işler kötüye gidiyorken, buna izin vermemek her şeyi daha da kötüleştirecek. Tahta merdivenden önce çavuş çıkıyor, arkasından Claude, başmüfettiş, sonra da annemle ben. Zemin kata gelince başmüfettiş, eğer sakıncası yoksa en üst kattan başlayarak 'aşağıya doğru çalışmak' istediğini söylüyor. Trudy zaten daha fazla merdiven çıkmak istemiyor. Ötekiler tırmanmaya devam ederken biz oturup düşünmek için oturma odasına gidiyoruz.

Atık düşüncelerimi onlardan önce gönderiyorum yukarıya, önce kütüphaneye. Alçı tozu, ölüm kokusu, ama görece düzenli. Üstündeki kat, yatak odası ve banyo, mahrem türden bir karmaşa, yatağın kendisi birbirine girmiş şehvet ve delik-deşik uyku, yere Trudy'nin çıkardığı giysiler saçılmış ya da üst üste yığılmış, banyoda da buna benzer şekilde kapağı olmayan kavanozlar, tüpler ve kirli iç çamaşırları. Dağınıklığın kuşkulu gözlere ne gösterdiğini merak ediyorum. Ahlaki açıdan pek tarafsız kalamazlar. Eşyaya, düzene, temizliğe duyulan tiksinti, yasalara, değerlere, hayatın kendisine duyulan küçümsemeyle aynı çizgide olmalı. Bir cani, dağınık bir ruhtan başka nedir ki? Yine de, bir yatak odasının aşırı düzenli olması da kuşku uyandırabilir. Bir kızılgerdan kadar keskin gözlü başmüfettiş bir bakışta görecektir her şeyi ve arkasını dönecektir. Ancak bilinçli düşünemezse, tiksinti onun yargılarına yön verebilir.

Birinci katın yukarısında da odalar var ama ben henüz oralara kadar çıkmadım. Düşüncelerim tekrar aşağıya dönüyor, uslu bir çocuk gibi annemin durumuyla ilgileniyorum. Kalp atışları normale döndü. Hemen hemen sakinleşmiş görünüyor. Belki kadere bırakmıştır kendini. Şişmiş idrar torbası başımı sıkıştırıyor. Ama annem şimdi yerinden kalkmak istemiyor. Hesap yapıyor, belki de planlarını düşünüyordur. Ama çıkarının nerede olduğunu sormalı kendine. Claude'dan uzaklaş. Bir şekilde onun üzerine yık. İkisinin

birden hapse girmesinin anlamı yok. O zaman annem ve ben burada rahat ederiz. Kocaman bir evde tek başına kalınca beni başkalarına vermek istemez. Bu durumda onu bağışlayacağıma söz veririm. Ya da onunla daha sonra hesaplaşırım.

Ama şimdi plan yapacak zaman yok. Aşağıya indiklerini duyuyorum. Sokak kapısına giderlerken kapısı açık duran oturma odasının önünden geçiyorlar. Başmüfettiş kederli eşe saygılarını sunup veda etmeden gitmez herhalde. Aslında Claude sokak kapısını açmış, Allison'a abisinin arabayı nereye park ettiğini gösteriyor, arabanın ilk başta nasıl çalışmadığını, kavga etmiş olmalarına rağmen motor çalışıp araba geri geri yola çıkarken arkasından nasıl el salladıklarını anlatıyor. Dürüstlük konusunda bir ders.

Sonra Claude ile polis karşımıza dikiliyorlar.

"Trudy – size Trudy diyebilir miyim? Korkunç bir dönem ve bize çok yardımcı oldunuz. Çok konukseverdiniz. Ben hiç–" Başmüfettiş cümlesini yarıda kesiyor, dikkatini başka bir şey çekiyor.

"Bunlar kocanıza mı aitti?"

Babamın getirdiği ve cumbalı pencerenin altına bıraktığı karton kutulara bakıyor. Annem ayağa kalkıyor. Eğer sorun çıkacaksa boyunu göstermesi iyi olacak. Enini de.

"Eve geri taşınacaktı. Shoreditch'ten ayrılacaktı."

"Bakabilir miyim?"

"Sadece kitap. Ama bakın tabii."

Kutuları açmak için yere diz çöken çavuşun inlediği duyuluyor. Başmüfettişin de çömeldiğini tahmin ediyorum, artık kızılgerdan değil de devasa bir ördek. Ondan hoşlanmamam doğru değil. O kanunu temsil ediyor, ve ben de kendimi çoktan Hobbes'un mahkemesinde görüyorum. Şiddet tekeli devlette olmalı. Ama başmüfettişin tavrı beni sinirlendiriyor, bizim onu dinlemekten başka seçeneğimiz olmadığını bilerek kendi kendine konuşur görünürken babamın eşyalarını, en sevdiği kitapları karıştırıyor.

"Anlayamıyorum. Çok, çok acı... hem de yan yolda..."

Elbette rol yapıyor, bir giriş bu. Öyle de oluyor. Ayağa kalkıyor. Trudy'ye baktığını sanıyorum. Belki de bana bakıyordur.

"Ama esas muamma şu: O glikol şişesinde tek bir parmak izi yok. Fincanda da. Az önce adli tıptan bildirdiler. Tek bir iz bile yokmuş. Çok tuhaf."

"Ah!" diyor Claude, ama Trudy onun sözünü kesiyor. Trudy'yi

uyarmalıyım. Fazla hevesli görünmemeli. "Eldivenler. Cilt sorunu. Ellerinden çok utanırdı."

"A, eldivenler!" diyor başmüfettiş. "Haklısınız. Tamamen unutmuşum!" Katlı duran bir kâğıdı açıyor. "Bunlar mı?"

Annem bakmak için öne çıkıyor. Bir fotoğrafın fotokopisi olmalı. "Evet."

"Başka eldiveni yok muydu?"

"Bunlar gibi yoktu. Giymesine gerek olmadığını söylerdim ona. Kimse aldırmazdı ki."

"Her zaman mı giyerdi?"

"Hayır. Ama sık sık giyerdi, özellikle de depresyondayken."

Başmüfettiş gidiyor, bu bizi rahatlatacak. Hepimiz peşinden antreye çıkıyoruz.

"Garip bir şey var. Yine adli uptan. Bu sabah telefon etmişlerdi ama aklımdan tamamen çıkmış. Size söz etmeliydim ama o kadar işimiz var ki. Belediye hizmetlerinde kısıntılar oluyor. Şehirde suç dalgası var. Her neyse. Eldivenin sağ tekinin başparmağıyla işaret parmağı. Hiç akla gelmez. Minik örümceklerin yuvası olmuş. Onlarcası. Ve Trudy, bunu öğrendiğinize sevineceksiniz – bebeklerin durumu iyi. Sürünmeye başlamışlar bile."

Sokak kapısı açılıyor, açan herhalde çavuş. Başmüfettiş dışarı çıkıyor. Uzaklaşırken sesi gitgide zayıflıyor ve geçen arabaların sesine karışıyor. "Latince adını ne yapsam da hatırlayamıyorum. O eldivene bir el girmeyeli çok uzun zaman olmuş."

Çavuş elini annemin koluna koyuyor, sonunda ağzını açıyor ve tam giderken, usulca, "Yarın sabah yine geleceğiz," diyor, "birkaç sorumuz daha olacak."

Yirmi

Sonunda o an geldi. Alınacak kararlar var, acil, geri dönüşü olmayan, suçu üstlenen kararlar. Ama önce, Trudy'nin iki dakika yalnız kalması gerek. Bodrum katına gidiyoruz aceleyle, nüktedan İskoçların *cludgie*[35] dedikleri yere. Orada, kafamın üzerindeki baskı hafiflerken ve annem gerektiğinden birkaç saniye daha fazla çömelip iç geçirirken düşüncelerim berraklaşıyor. Ya da yeni bir yön alıyor. Benim özgür kalabilmem için katillerin kurtulmaları gerektiğini düşünmüştüm. Bu çok dar, çok bencilce bir bakış açısı olabilir. Düşünülmesi gereken başka şeyler de var. Amcama duyduğum nefret anneme duyduğum sevgiye üstün gelebilir. Annemi kurtarmaktansa amcamı cezalandırmak daha asilce olabilir. Ama belki ikisini birden başarmak da mümkün.

Mutfağa dönerken aklımda bu kaygılar var. Görünüşe bakılırsa polisler gittikten sonra Claude bir viskiye ihtiyacı olduğunu fark etmiş. Biz içeri girerken viskinin şişeden akıtıldığını –baştan çıkarıcı bir ses– duyan Trudy de bir içkiye ihtiyacı olduğunu anlıyor. Büyük bir kadeh. Musluktan da yarı yarıya su koyarak. Amcam sessizce içkiyi hazırlıyor. Sessizce musluğun başında karşı karşıya duruyorlar. Kadeh kaldırma zamanı değil. Birbirlerinin, hatta kendilerinin yaptıkları hataları düşünüyorlar. Ya da ne yapacaklarına karar veriyorlar. Bu, onların korktukları ve plan yaptıkları acil durum. Kadehlerindeki içkiyi bitirip ikincisine karar veriyorlar konuşmaksızın. Hayatlarımız değişmek üzere. Başmüfettiş Allison tepemizde beliriyor, huysuz, gülümseyen bir tanrıça. Neden hemen tutuklamadığını, neden bizi yalnız bıraktığını çok geç olana kadar öğrenemeyeceğiz. Önce bu vakayı toparlayıp şapkadaki DNA testini beklemek, sonra başka bir vakaya mı geçmek istedi? Annemle amcam şimdi alacakları herhangi bir kararın tam da Allison'un onlardan beklediği karar olabileceğini akıllarında tutmalılar, ve Alison bekliyor onları. Ancak onların bu gizemli planlarının Allison'un

35 Tuvalet, hela (argo). (ç. n.)

aklına gelmemiş olması da mümkün, böylece ondan bir adım önde olabilirler. Pervasızca hareket etmeleri için iyi bir neden. Bunun yerine şimdi içki içmeyi yeğliyorlar. Belki de ne yaparlarsa yapsınlar Allison'un işine yarayacaktır, buna *single malt* molası da dahil. Ama yo, tek şansları radikal bir karar almak – ve hemen şimdi.

Trudy üçüncü kadehi reddetmek için kolunu kaldırıyor, Claude ise daha dayanıklı. Zihnini açık tutmak için inatla çabalıyor. İçki koyuşunu dinliyoruz –susuz ve bolca koyuyor– sonra sesli sesli yudumlayışını duyuyoruz, o tanıdık sesi. Tam da ortak amaca ihtiyaçları varken kavga etmeyi nasıl engelleyebileceklerini düşünüyor olabilirler. Çok uzaklardan bir siren sesi duyuluyor, sadece bir ambülans ama korkuları depreşiyor. Devletin tel örgüsü görünmez bir şekilde şehrin üzerine yayılmış. Ondan kaçmak çok zor. Siren sesi harekete geçiriyor onları, çünkü sonunda konuşuyorlar, besbelli olanı işe yarayacak bir şekilde özetliyorlar.

"Kötü oldu bu." Annemin sesi boğuk ve alçak.

"Pasaportlar nerede?"

"Aldım onları. Ya nakit para?"

"Çantamda."

Ama yerlerinden kımıldamıyorlar ve bu konuşmadaki asimetri –Trudy'nin kaçamaklı yanıtı– amcamı harekete geçirmiyor. Amcam üçüncü kadehteyken Trudy'nin ilk kadehi bana ulaşıyor. Pek bir zevk vermiyor, ama duruma uygun, görünürde başlangıcı olmayan bir sonun geldiği duygusuna. Soğuk bir vadinin dibinden geçen eski bir askeri yolu getiriyorum gözümün önüne, ıslak taş ve turba kokusu alıyorum, çeliğin şıkırtısını ve gevşemiş kayaların üzerinde sabırla atılan adımların sesini duyuyorum, ve dayanılmaz haksızlığın ağırlığını. Güneye bakan yamaçlardan çok uzakta, arka arkaya sıralanmış tepeleri ve birbirinin üzerine binerken kat kat solan mavi rengi çevreleyen kabarık mor öbekleri kaplayan toz gibi incecik bir buğu. Orada olmayı yeğlerdim. Ama itiraf ediyorum – viskim, ilk viskim bir şeyleri serbest bırakıyor. Sert bir özgürleşme – önümdeki açık kapı mücadeleye ve zihnin tasarlayabileceklerinden korkmama neden oluyor. Şimdi başıma geliyor işte. Bana soruluyor, ben kendime soruyorum, şu anda en çok ne istiyorum. Herhangi bir şey. Gerçekçilik engelleyici bir faktör değil. İpleri kopar, zihnini özgür bırak. Düşünmeden yanıt verebilirim – açık kapıdan geçiyorum.

Merdivende ayak sesleri. Trudy ile Claude şaşkınlıkla başlarını kaldırıp bakıyorlar. Müfettiş eve girmenin bir yolunu mu buldu? Hırsızın biri tam da gecesini mi buldu eve girecek? Yavaş yavaş, ağır adımlarla aşağıya iniyor biri. Siyah deri ayakkabılar, sonra kemerli bir bel, kusmuk lekeli bir gömlek, sonra korkunç bir yüz ifadesi görüyorlar, hem boş hem kararlı. Babamın sırtında öldüğü günkü kıyafet var. Yüzünden kanı çekilmiş, çürümeye başlayan dudakları yeşilimsi siyah, gözleri ufak, bakışları delici. Merdivenin dibinde duruyor, hatırladığımızdan daha uzun boylu görünüyor. Bizi bulmak için morgdan çıkıp gelmiş ve ne istediğini biliyor. Annem titrediği için ben de titriyorum. Babamda bir ışıltı yok, hortlağa da benzemiyor. Bu gördüğümüz sanrı da değil. Bu, babamın ta kendisi, John Cairncross, eskiden nasılsa öyle. Annemin korkuyla inlemesi kendisini harekete geçirmiş gibi babam bize doğru geliyor.

"John," diyor Claude ihtiyatla, sesini gitgide tizleştirerek, sanki karşısındakini uyandırınca yok olmasını sağlayabilirmiş gibi. "John, biziz."

Bunu anladığı belli. Tam önümüzde duruyor, glikol ile kurtçukların kemirdiği etin pis, tatlı kokusu yayılıyor ondan. Sağlam taştan yapılmışa benzeyen küçük, sert, kara gözlerini anneme dikiyor. İğrenç dudakları kıpırdıyor ama ağzından hiç ses çıkmıyor. Dili dudaklarından daha kara. Gözlerini annemden ayırmadan kolunun birini uzatıyor. Kemikli eli amcamın gırtlağına yapışıyor. Annem haykıramıyor bile. John'un kupkuru gözleri hâlâ onun üzerinde. Bu yaptığı, annem için, ona hediyesi babamın. Tek eliyle, acımasızca, iyice sıkıyor. Claude dizüstü çöküyor, gözleri yuvalarından fırlamış, elleri abisinin koluna boş yere darbeler indiriyor ve çekiştiriyor. Sadece uzaktan uzağa bir ses, bir farenin acıması sesi gibi, amcamın hâlâ hayatta olduğunu anlatıyor bize. Sonra birden yaşamıyor artık. Ona bir kez bile bakmamış olan babam, amcamı yere bırakıyor, şimdi karısını kendine doğru çekiyor, incecik ama birer çelik çubuk gibi güçlü kollarının arasına alıyor onu. Yüzünü kendi yüzüne yaklaştırıyor, buz gibi soğuk, çürüyen dudaklarıyla uzun uzun, sertçe öpüyor onu. Dehşet ve tiksinti ve utanç duyuyor annem. Ölene kadar işkence edecek bu an ona. Hiç aldırmadan annemi bırakıyor babam, geldiği yoldan geri dönüyor. Daha merdiveni çıkarken bile silinip görünmez oluyor.

Eh, bana sorulmuştu. Ben de kendime sormuştum. Ve benim istediğim de buydu. Çocukça bir Cadılar Bayramı fantezisi. Laik bir çağda bir hayalete intikam alması için başka nasıl görev verilebilir ki? Mantık, Gotik hikâyeleri geçersiz kılmış, cadılar çayırlardan kovalanmış, insanın ruhunu onca rahatsız eden materyalizmden başka bir şey yok elimde. Bir keresinde radyodaki bir ses, maddenin ne olduğunu anladığımızda kendimizi daha iyi hissedeceğimizi söylemişti. Bundan kuşkuluyum. İstediğim şeyi asla elde edemeyeceğim.

• • •

Daldığım hayallerden sıyrıldığımda yine yatak odasındayız. Buraya nasıl çıktığımızı hiç hatırlamıyorum. Gardırobun kapısından çıkan boğuk ses, elbise askılarının tıngırtısı, yatağın üzerine konan bir bavul, sonra bir başkası, sonra açılan kilitlerin sert şakırtısı. Çoktan toplanmaları gerekirdi. Müfettiş bu gece bile gelebilir. Buna plan mı diyorlar? Küfürler ve homurtular duyuyorum.

"Nerede o? Buradaydı. Elimdeydi!"

Odanın içinde oraya buraya gidiyorlar, çekmeceleri açıyorlar, banyoya girip çıkıyorlar. Trudy'nin elindeki bardak yere düşüp parçalanıyor. Umursamıyor. Nedense radyo açık. Claude dizüstü bilgisayarını alıp oturmuş, "Tren saat dokuzda. Taksi yolda, geliyor," diye geveliyor, ağzının içinde.

Brüksel yerine Paris'i yeğlerim. Daha iyi aktarmalar vardır orada. Hâlâ banyoda olan Trudy kendi kendine, "Dolarlar... Eurolar" diye mırıldanıyor.

Söyledikleri her şeyde, hatta çıkardıkları seslerde bile bir veda kokusu var, tıpkı hüzünlü bir şekilde azalıp duyulmaz olan bir bitiriş notası, şarkıyla veda ediliş gibi. Son bu, geri dönmeyeceğiz. Bu ev, içinde büyümem gereken büyükbabamın evi, silinip gitmek üzere. Hatırlamayacağım onu. Suçluların iadesi anlaşması olmayan ülkelerin bir listesini yapmak isterdim. Çoğu rahat değil, karmaşalı, sıcak. Pekin'in kaçaklar için hoş bir yer olduğunu duydum. Bir dünya kentinin geniş, kalabalık alanlarının içlerine gömülü, İngilizce konuşan kötü adamların yaşadığı gelişmekte olan bir köy. Pekala demir atılabilir oraya.

"Uyku ilacı, ağrı kesici," diye sesleniyor Claude.

Sesi, sesinin tonu, beni canlandırıyor. Karar verme zamanı. Bavulları kapatıyor, deri kayışlarını çekip bağlıyor. Çok hızlılar. Zaten yarı yarıya toplanmışlardı demek. Bavulları eski moda olmalı, dört değil iki tekerlekli. Claude kaldırıp yere koyuyor onları.

"Hangisi?" diye soruyor Trudy.

Elinde iki atkı tuttuğunu sanıyorum. Claude seçimini homurdanarak belirtiyor. Bu normal tavırlar sahte. Trene bindiklerinde, sınırı geçtiklerinde suçları kendini belli edecek. Sadece bir saatleri var, acele etmeliler. Trudy almak istediği bir palto olduğunu ama onu bulamadığını söylüyor. Claude o paltoya ihtiyacı olmayacağını söylüyor, ısrarla.

"Hafif o," diyor Trudy. "Beyaz olan."

"Kalabalıkta göze çarparsın. Kameralarda görünürsün."

Yine de, Big Ben kulesinin saati sekizi vururken ve haberler başlarken Trudy onu buluyor. Durup haberleri dinlemiyorlar. Son dakikada toplamaları gereken şeyler var. Nijerya'da çocuklar annebabalarının gözlerinin önünde, kutsal alevleri koruyan kişilerce yakılmışlar. Kuzey Kore uzaya bir füze fırlatmış. Bütün dünyada deniz seviyesi, tahminlerin üstünde yükseliyormuş. Ama bunların hiçbiri ilk sırada değil. İlk sıra, yeni bir felakete ayrılmış. Yoksulluk ve savaşın yanına iklim değişikliği de eklenince milyonlarca insan yerinden-yurdundan olmuş, yeni şekliyle eski bir destan bu, ilkbaharda kabaran nehirler gibi ilerleyen yığın yığın insanlar, sınırlarda dikenli tellerin önünde biriken, Batı'nın zenginliğinden pay alabilmek uğruna binlercesi boğulan öfkeli ya da çaresiz ya da umutlu insanların Tuna'sı, Ren'i ve Ron'u. Eğer, yeni kullanılan basmakalıp sözü kullanırsak, İncil'e dayanan bir şeyse bu, denizler onlar için ikiye ayrılmıyor, ne Ege Denizi, ne de Manş Denizi. Yaşlı Avrupa rüyasında bir o yana bir bu yana dönüyor, acımayla korku arasında, yardım etmeyle reddetme arasında gidip geliyor. Bu hafta duygusal ve nazikse, gelecek hafta kalpsiz ve çok mantıklı, yardım etmek istiyor ama elindekini paylaşmak ya da yitirmek istemiyor.

Ve her zaman, daha acil sorunlar var. Dört bir yanda radyolar ve televizyonlar bangır bangır çalarken insanlar işlerine devam ediyor. Bir çift, seyahate çıkmak üzere bavullarını toplamış. Bavullar kapatılmış, ama genç kadın annesinin bir fotoğrafını almak istiyor. Ağır oymalı çerçeve bavula sığmayacak kadar büyük. Uygun bir alet olmadan fotoğrafı çerçeveden çıkarmak zor, o alet de, yani özel bir

anahtar da, bodrum kattaki bir çekmecenin en dibinde. Dışarıda bir taksi bekliyor. Tren elli beş dakika sonra hareket edecek, istasyon epeyce uzakta, güvenlik ve pasaport kontrolünde kuyruklar olabilir. Erkek, bavullardan birini sahanlığa taşıyıp geri geliyor, biraz soluk soluga. Tekerleklerinin üzerinde taşımalıydı onu.

"Gerçekten gitmeliyiz artık."

"O fotoğrafı almak istiyorum."

"Kolunun altında taşı."

Ama kadının elinde el çantası, beyaz paltosu var, bavulunu itecek ve beni de taşıyacak.

Claude inleyerek ikinci bavulu da kaldırıyor ve dışarı taşıyor. Bu gereksiz çaba gösterisiyle acele etmeleri gerektiğini haurlatıyor.

"Bir dakika bile sürmez. Soldaki çekmecenin ön taraftaki köşesinde."

Claude geri dönüyor. "Trudy. Gidiyoruz. Şimdi."

Sesinin tonu gerginden öfkeliye dönüşmüş.

"O zaman benim yerime sen taşı fotoğrafı."

"Söz konusu bile olmaz."

"Claude. Annem o."

"Umurumda değil. Gidiyoruz."

Ama gitmiyorlar. Onca dönüşlerimden, kararlarımı tekrar gözden geçirişlerimden, yanlış yorumlamalarımdan, yanlış anlamalarımdan, kendimi yok etme girişimlerimden, sessizce üzüntü çekmelerimden sonra bir karara vardım. Artık yeter. Benim bulunduğum dölüt torbası, ince ve sağlam, yarı saydam bir ipek torba. İçinde beni dünyadan ve dünyadaki kötü düşlerden koruyan sıvı var. Artık böyle olmayacak. Katılmamın zamanı geldi. Sonlara son vermek için. Başlama zamanı şimdi. Göğsüme iyice bastırılmış durumdaki sağ kolumu oradan çekmem de kolay değil bileğimi hareket ettirmem de. Ama becerdim. *Benim annemi* çerçeveden çıkaracak özel aletim bir işaretparmağım. Doğumuma iki hafta var ve tırnaklarım epeyce uzamış. Kesmek için ilk hamlemi yapıyorum. Tırnaklarım yumuşak, ama ne kadar ince olsa da dokusu sağlam. Evrim işini biliyor. Parmağımın bıraktığı izi yokluyorum. Bir kırışık buluyorum, iyice belirgin, orasını yeniden deniyorum, ve bir daha, sonunda beşinci deneyişimde hafifçe bel veriyor, altıncıda ufacık bir yırtılma oluyor. Bu yırtığı tırnağımın ucuyla kurcalıyorum, parmağımla, sonra iki parmağımla, üç, dört, sonunda yumruğum yırtıktan içeri geçiyor,

arkasından büyük bir boşalma oluyor, hayatın başındaki çağlayan. Beni koruyan sıvı yok artık.

Fotoğraf meselesinin ya da saat dokuz treninin nasıl sonuçlanacağını artık hiç bilemeyeceğim. Claude odadan çıkmış, merdivenin başında duruyor. İki elinde birer bavulla aşağı inmeye hazırlanıyordur.

Annem hayal kırıklığını yansıtan bir inleme salarak seslenıyor. "Ah, Claude."

"Yine ne oldu?"

"Suyum geliyor. Kese patladı!"

"Sonra ilgileniriz bununla. Trende."

Trudy'nin numara yaptığını, bunun tartışmalarının devamı olduğunu sanıyor olmalı, kadınların çıkardığı iğrenç sorunlardan biri, diyordur, durup üzerinde düşünemeyecek kadar telaşlı.

Beni kaplayan zarı silkinip çıkarıyorum, ilk soyunma deneyimim bu. Beceriksizim. Üç boyut bana üç boyuttan fazla görünüyor. Somut dünyayla baş etmemin zor olacağını tahmin edebiliyorum. Üzerimden sıyırdığım kılıf dizlerimin etrafına dolanmış durumda. Önemli değil. Şimdi kafamda başka şeyler var. Ne yapacağımı nasıl bildiğimi bilmiyorum. Bir muamma bu. Bazı bilgilerle birlikte doğuyoruz, her nasılsa. Benim durumumda bunun yanında bir de üstünkörü bildiğim şiir vezinleri var. Demek ki boş bir sayfa değilim. Aynı elimi yanağıma götürüyorum, rahmin kaslı duvarı boyunca epeyce aşağı kaydırarak rahim boynunu buluyorum. Tam başımın arkasında daracık bir yol, iyice bastırıyor. Oraya, dünyaya açılan yere, takatsiz parmaklarımla hafif hafif dokunuyorum, ve hemen, sanki büyülü bir sözcük söylenmiş gibi, annemdeki müthiş güç harekete geçiyor, beni saran duvarlar hareketlenip titreşiyor, üzerime kapanıyor. Bir deprem bu, annemin mağarasındaki muazzam bir sarsıntı. Sihirbazın çırağı gibiyim, boşalan güç önce dehşete düşürüyor beni, sonra eziyor. Keşke zamanını bekleseydim. Böyle güçlerin işine ancak bir budala karışır. Uzaktan annemin bağırdığını duyuyorum. Yardım için sesleniyor da olabilir, bir zafer ya da acı çığlığı atıyor da olabilir. Sonra başımın üzerinde hissediyorum onu, tam tepemde – bir santim açılmış! Artık geri dönüş yok.

Trudy sürünerek yatağın üzerine çıkmış. Claude kapının yakınında bir yerde. Trudy soluk soluğa, heyecanlı ve çok korkuyor.

"Başladı. Ne kadar çabuk! Bir ambülans çağır!"

Bir an hiçbir şey söylemiyor Claude, sonra sadece "Benim pasaportum nerede?" demekle yetiniyor.

Hata bende. Onu küçümsedim. Erken gelmemin amacı Claude'u mahvetmekti. Onun beş para etmez biri olduğunu biliyordum. Ama annemi sevdiğini, onun yanında kalacağını düşünmüştüm. Annemin ne kadar cesur olduğunu şimdi anlamaya başlıyorum. Claude annemin çantasının içini karıştırırken, makyaj kutusuna çarpan metal paraların çıkardığı sıngırtılar arasında Trudy "Sakladım onu," diyor. "Aşağıda. Böyle bir şey olursa diye."

Claude durup düşünüyor. Gayrimenkul işiyle uğraşmış biri o, Cardiff'te bir gökdeleni vardı, iş bağlamayı bilir. "Sen bana pasaportun yerini söyle, ben de sana bir ambulans çağırayım. Sonra da giderim."

Trudy'nin sesi temkinli. Kendi durumunu yakından gözlemliyor, bir sonraki sancıyı bekliyor, hem arzuluyor onu hem de korkuyor. "Olmaz. Ben batacaksam sen de batacaksın."

"Tamam. Ambülans yok o zaman."

"Kendim çağırırım. Hem de–"

Hem de ilkinden daha şiddetli olan ikinci kasılma bittikten sonra. Yine istemsizce bağırıyor annem, Claude telefonu fişten çekmek için yatağın yanındaki komodine yaklaşırken Trudy'nin bütün bedeni geriliyor, benim üzerime sertçe bastırılıyor, havalanıyorum, aşağı çekiliyorum, bulunduğum yerden birkaç santim geriye itiliyorum. Başımın çevresindeki demir çember daralıyor. Üçümüzün kaderi tek bir dar boğazda eziliyor.

Sancı dalgası hafiflerken, Claude gümrük memuru gibi yavan bir sesle, "Pasaport?" diyor.

Trudy başını iki yana sallıyor, soluğunun düzene girmesini bekliyor. Yenişemeden kalıyorlar.

Trudy kendini toparlıyor, tarafsız çıkan bir sesle, "O zaman bebeğin ebesi sen olacaksın," diyor.

"Benim bebeğim değil ki o."

"Ebelerin de bebeği değildir zaten."

Trudy çok korkuyor ama verdiği talimatlarla Claude'u da aynı derecede korkutabiliyor.

"Dışarıya kafası önde çıkacak. İki elinle, usulca, başına destek vererek tutacaksın onu, ve benim üzerime koyacaksın. Yüzü hep aşağıda olacak şekilde göğüslerimin arasına. Kalbimin atışlarını

duyacağı yere. Göbek kordonuna aldırma. Kendi kendine duracak kan dolaşımı, ve bebek soluk almaya başlayacak. Sıcak olsun diye bebeğin üzerine birkaç tane havlu ört. Sonra bekleyeceğiz."

"Beklemek mi? Tanrı aşkına, neyi bekleyeceğiz?"

"Plasentanın gelmesini."

Claude ürktü mü, öğürdü mü, bilmiyorum. Hâlâ bütün bunları halledip daha sonraki bir trene yetişebileceğimizi tasarlıyor olabilir.

Ne yapmam gerektiğini öğrenmek amacıyla kulaklarımı iyice açıyorum. Bir havlunun altına gireceğim. Soluk alacağım. Hiç konuşmayacağım. Ama *o*! Elbette, ya pembe ya da mavi!

"Git de birkaç tane havlu getir. Burası berbat olacak. Tırnak fırçasıyla ve bolca sabunla ellerini iyice temizle."

Bilmediği sularda yüzüyor Claude, bildik kıyılardan o kadar uzakta ki, belgeleri olmayan bir adam, aslında kaçması gerekir. Kendisine söyleneni yapmak üzere dönüp uzaklaşıyor.

Böylece sürüp gidiyor, dalga üstüne dalga, bağırtılar ve inlemeler, sancının bitmesi için yalvarmalar. Acımasız bir süreç, amansız bir dışarı itiliş. Ben ağır ağır dışarı çıkarken kordon da peşimde çözülüyor. İleri ve dışarı. Doğanın merhametsiz güçleri beni yamyassı etmeye kararlı. Amcamın bir parçasının önceden tam aksi yönde geçtiğini bildiğim bir bölümde ilerliyorum. Ama dert etmiyorum kendime. Onun zamanında vajina olan yer, şimdi gururlu bir doğum kanalına dönüştü, benim Panama Kanalım burası, hem ben Claude'dan büyüğüm, görkemli bir gen gemisiyim, telaşsızca ilerlerken soyluluk kazanıyorum, çok eskiden gelen bilgilerle yüklüyüm. Hiçbir penis bununla rekabet edemez. Bir süre sağırlaşıyorum, körleşiyorum ve dilsizleşiyorum, her yerim sızlıyor. Ama koca kafalı, çığırtkan bebekleri için bütün annelerin yaptığı gibi özveride bulunurken çığlık çığlığa bağıran annemin canı daha çok acıyor.

Balmumundan kayarak geçer gibi yumuşak, gıcırtılı, bir çıkışın ardından işte buradayım, krallığımın üzerinde çırılçıplak yatıyorum. İri yarı Cortez gibi (bir zamanlar babamın ezbere okuduğu bir şiiri hatırlıyorum) şaşkınım ben de. Nasıl da merakla, tahminde bulunarak mavi bir banyo havlusunun pütürlü yüzeyine bakıyorum. Mavi. Hep biliyordum, en azından kelime olarak, mavinin ne anlama geldiğini hep anlamıştım –deniz, gökyüzü, lapis lazuli, yılan otu– hepsi de soyut kavramlar. Şimdi nihayet elimde, ona sahibim, o

da bana sahip. Muhteşem, böylesini umut edememiştim. Bu sadece bir başlangıç, renk tayfının çivit mavisi ucunda.

Sadık kordonum, beni öldürmeyi başaramayan yaşam ipim, kendine biçilen ölümle ansızın ölüyor. Soluk alıyorum. Harika. Yeni doğanlara tavsiyem şu: Ağlamayın, etrafınıza bakın, havanın tadını alın. Londra'dayım. Hava güzel. Sesler canlı, üst perdeden ve pırıl pırıl. Havlunun rengi parlayarak etrafa yayılıyor, babamı şafak vakti ağlatan İran'daki Goharşad Camii'ni getiriyor gözlerimin önüne. Annem kımıldayınca başım yana dönüyor. Claude çarpıyor gözüme. Sandığımdan daha ufak tefek, omuzları dar, bakışları tilki gibi. Yüzündeki tiksinti ifadesi besbelli. Bir çınarın içinden geçen akşam güneşinin tavanda oluşturduğu motif titreşiyor. Ah, bacaklarımı uzatmanın, yatağın yanındaki komodinde duran çalar saate bakıp trene asla yetişemeyeceklerini görmenin verdiği sevinç. Ama bu anın zevkini fazla çıkaramıyorum. Esnek göğüs kafesim, bir katilin tiksinen ellerinin kıskacına yakalanıyor, bir başka katilin kar gibi yumuşacık, davetkâr karnının üzerine konuluyorum.

Annemin kalp atışları uzaktan geliyor, boğuk, ama tanıdık, tıpkı insanın hayatının yarısındayken dinlediği bir nakarat gibi. Müziğin temposu andante, hafif adımlar beni açık duran asıl kapıya götürüyor. Ne kadar korktuğumu inkâr edecek değilim. Ama bitkinim, kendini sahile atıp kurtulmuş kazazede bir denizciyim. Okyanusun suları ayak bileklerimi yalarken bile düşmekteyim.

• • •

Trudy ile ben uyuklamış olmalıyız. Kapının zilini duyduğumuzda aradan kaç dakika geçtiğini bilmiyorum. Ne kadar da berrak sesi. Claude hâlâ burada, hâlâ pasaportunu almayı umuyor. Alt katta aramış olabilir onu. Şimdi görüntülü telefona doğru gidiyor. Ekrana bakıp çekiliyor. Gördüğü şeyden şaşırmamıştır.

"Dört kişiler," diyor, daha çok da kendine.

Söylediği üzerinde düşünüyoruz. Her şey bitti. İyi bir son değil. Zaten olmayacaktı da.

Uzun uzun bakışabilelim diye annem yerimi değiştiriyor. Beklediğim an bu. Babam haklıymış, annemin yüzü çok güzel. Saçları tahminimden daha koyu, gözlerinin yeşili daha açık, yanakları az önce gösterdiği çabadan dolayı hâlâ pembe, burnu da ufacık.

Bütün dünyayı bu yüzde gördüğümü düşünüyorum. Çok güzel. Sevgi dolu. Cani. Claude'un kaderine razı olmuş adımlarla aşağıya inmek için odanın öbür tarafına geçtiğini duyuyorum. Söylenecek cümleler hazır değil. Bu huzur anında bile, annemin gözlerine böyle uzun uzun, doyumsuzca bakarken aklım dışarıda bekleyen takside. İsraf. Onu geri göndermenin zamanı. Ve hapishane hücremizi düşünüyorum –umarım pek küçük değildir– ve ağır kapısının arkasındaki, yukarıya götüren aşınmış basamakları: önce derin keder, sonra adalet, sonra anlam. Gerisi keşmekeş.

Ian McEwan

Fındık Kabuğu

Edebiyat tarihinin en genç Hamlet'i babasının katline engel olmaya çalışırken pek bilindik bir varoluş krizine düşer: Olmak ya da olmamak!

Hamileliğinin son aşamasındaki Trudy, ihanet ettiği kocası John'u kafasının karışık olduğu bahanesiyle evlerinden uzaklaştırdıktan sonra son derece sığ, çıkarcı ve bayağı kayınbiraderi Claude'la yaşamaya başlar. Trudy ve Claude, John'a ait paha biçilemez eve konmak için planlar yaparlar. Fakat bu kumpası ilk aşamasından beri takip eden bir kulak misafirleri vardır: Trudy'nin rahminde, kendisini bekleyen geleceğe doğup doğmama konusundaki kararını henüz verememiş bir fetüs.

Ünlü İngiliz yazar Ian McEwan'ın anlatıcılığını bir fetüse yaptırdığı, embriyonun yapısı gereği monolog bir anlatımla ilerleyen, nüktesi bol ve akıcılığını kaybetmeyen bir dille kotardığı bu kısa roman, klasik suç hikâyesinden beklenenleri başarıyla karşılarken en özgün Hamlet uyarlamalarından birisi olarak anılmayı hak ediyor.

Bir fetüs tarafından anlatılan ihanet ve cinayet öyküsü, şaşırtıcı derecede merak uyandırıcı, göz kamaştırıcı derecede zekice yazılmış, ciddiyetle derinleşen bir roman.
Washington Post

Ian McEwan'ın Fındık Kabuğu bir fetüs tarafından anlatılan son derece eğlenceli bir kitap.
Toronto Start

Ian McEwan Fındık Kabuğu ile ne kadar sıra dışı bir yazar olduğunu bir kere daha gösteriyor.
The Wall Street Journal

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI